

Limba și literatura română

Mariana CHIRIAC
Alina IULIANA POPESCU

CART DE LUCRU PE UNITĂȚI DE ÎNĂLȚARE

CLASA
a **VI**-a

Ediția 2018

Limba și literatura română

– caiet de lucru pe unități de învățare –

– clasa a VI-a –

Pentru comenzi:

tel: 021 430.3095

021 440.1002

e-mail: comenzi@booklet.ro

web: www.booklet.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHEROIU, MARIANA

**Limba și literatura română : caiet de lucru pe unități de învățare :
clasa a VI-a / Mariana Cheroiu, Nicoleta Kuttesch. - București : Booklet, 2016**

ISBN 978-606-590-388-3

I. Kuttesch, Nicoleta

371.671:821.135.1.09

371.671:811.135.1

Redactor: Andreea Nicolai

Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

© Editura Booklet 2016

Toate drepturile asupra lucrării aparțin editurii

CUPRINS

VI

Test 1. Evaluare inițială	5
Test 2. Evaluare inițială	7
Unitatea I. Cartea – obiect cultural (Vocabular. Fonetică)	9
Fișă de lucru – Structura cărții (cuprins, prefață, postfață, note)	10
Fișă de lucru – Vocabular. Mijloace de îmbogățire a vocabularului. Familia lexicală	13
Fișă de lucru – Vocabular. Categorii semantice	15
Fișă de lucru – Fonetica	21
Fișă de evaluare – Cartea. Vocabularul	25
Fișă de evaluare – Cartea. Fonetica	28
Unitatea II. Genul epic – opera epică (Verbul. Substantivul)	31
Fișă de lucru – Subiectul operei literare. Momentele subiectului. Rezumat	32
Fișă de lucru – Felul verbelor	35
Fișă de lucru – Opera epică. Timp și spațiu în narațiune	38
Fișă de lucru – Modurile personale. Indicativul	40
Fișă de lucru – Autor, narator, personaj	46
Fișă de lucru – Modurile personale. Conjunctivul	48
Fișă de lucru – Caracterizarea personajului	51
Fișă de lucru – Modurile personale. Condițional-optativ	53
Fișă de lucru – Modurile nepersonale	56
– Supin	56
– Participiu	57
– Infinitiv	59
– Gerunziu	61
Fișă de lucru – Fabula	63
Fișă de lucru – Substantivul	67
Fișă de lucru – Substantivul. Cazuri	71
Fișă de evaluare – Fabula	77
Fișă de evaluare – Opera epică. Verbul	79
Fișă de evaluare – Opera epică. Substantivul	81
Unitatea III. Genul liric – opera lirică (Pronumele. Numeralul)	83
Fișă de lucru – Opera lirică în versuri	84
Fișă de lucru – Pronumele personal și pronumele personal de politețe	88
Fișă de lucru – Opera lirică în proză	91
Fișă de lucru – Pronumele demonstrativ și adjectivul pronominal demonstrativ	94
Fișă de lucru – Elemente de expresivitate în textul liric - figuri de stil	97
Fișă de lucru – Pronumele posesiv. Adjectivul pronominal posesiv	100
Fișă de lucru – Elemente de versificație	102

Fișă de lucru – Numeralul cardinal	104
Fișă de lucru – Numeralul ordinal	107
Fișă de lucru – Pastelul	110
Fișă de lucru – Doina (populară).....	114
Fișă de lucru – *Numeralul colectiv. *Numeralul fracționar	117
Fișă de evaluare – Genul liric. Pronumele. Adjectivul pronominal. Numeralul	120
Fișă de evaluare – Genul liric. Pronumele. Adjectivul pronominal. Numeralul	123
Fișă de evaluare – Pastelul. Pronumele. Adjectivul pronominal. Numeralul	126
Unitatea IV. Descrierea literară (Adjectivul. Adverbul)	129
Fișă de lucru – Descrierea literară de tip tablou	130
Fișă de lucru – Adjectivul	133
Fișă de lucru – Descrierea literară de tip portret	136
Fișă de lucru – Adverbul	138
Fișă de evaluare – Descrierea literară. Adjectivul. Adverbul	140
Fișă de evaluare – Descrierea literară. Adjectivul. Adverbul	143
Unitatea V. Textul nonliterar (Prepoziția. Conjuncția. Interjecția. Sintaxa propoziției)	145
Fișă de lucru – Scrisoarea	146
Fișă de lucru – Prepoziția	148
Fișă de lucru – Știrea	150
Fișă de lucru – Conjuncția	152
Fișă de lucru – Anunțul	154
Fișă de lucru – Interjecția	156
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Subiectul	158
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Predicatul	161
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Atributul	165
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Complementul circumstanțial de loc	171
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Complementul circumstanțial de timp	173
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Complementul circumstanțial de mod	174
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Complementul direct	175
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției. Complementul indirect	176
Fișă de evaluare – Sintaxa 1	177
Fișă de evaluare – Sintaxa 2	179
Fișă de evaluare – Textul nonliterar. Adverbul. Prepoziția. Conjuncția. Interjecția	181
Model de teză 1. Semestrul I	183
Model de teză 2. Semestrul I	185
Model de teză 1. Semestrul al II-lea	187
Model de teză 2. Semestrul al II-lea	189

EVALUARE ÎNȚIALĂ
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ — CLASA A VI-A

Numele și prenumele elevului: _____

Data susținerii testului: _____

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

PARTEA I **(48 de puncte)**

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva corect cerințele de mai jos.

Directorul era om în vârstă – împlinise aproape 25 de ani de învățământ. Tâmpilele lui cărunte, argintii, ochii blânzi, trăsăturile feței înmănuncheate astfel încât scoteau în evidență zâmbetul cald de pe buzele palide – toate îi atrăgeau pe copii. Semăna cu un bunic din poze, numai că n-avea barbă! Era și profesor de limba română la clasele mari, dar nu numai în clasă îl întâlneau elevii! Se organiza un campionat interșcolar de șah, sau de volei? Directorul era prezent și se dovedea cel mai hotărât susținător al echipei școlii. Tot el îi încuraja și îi ajuta să planteze puieți, ori să construiască pentru păsărele căsuțe.

(după un text de Octav Pancu-Iași)

A.

1. Scrie câte un cuvânt cu același înțeles pentru termenii din text:

- zâmbetul _____
- poze _____
- să construiască _____

6 puncte

2. Subliniază varianta corect despărțită în silabe:

- tâm-ple-le/tâmp-le-le;
- sco-te-au/sco-teau;
- pu-ieți/pui-eți.

6 puncte

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. Cuvântul din text înmănuncheate înseamnă:

- a.** în pachet; **b.** în armonie; **c.** în buchet.

6 puncte

4. Scrie cu litere numeralul 25.

6 puncte

5. Transcrie din text:

- un pronume _____
- un adjectiv _____
- un verb _____

6 puncte

B.

6. Numește două trăsături (sufletești) ale directorului:

6 puncte

7. Selectează trei elemente ale portretului/chipului directorului.

6 puncte

8. Scrie, într-un enunț, o idee principală potrivită textului dat.

6 puncte

PARTEA a II-a

(30 de puncte)

9. Redactează o compunere, de 7-10 rânduri (70-100 de cuvinte), în care să prezinți o întâmplare (reală sau imaginată de tine) din vacanța de vară, folosind și structurile: **imagini de basm, amintire de neșters, prietenie adevărată**. Dă compunerii un titlu sugestiv și subliniază structurile indicate.

SUCCES!

EVALUARE INIȚIALĂ
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ — CLASA A VI-A

Numele și prenumele elevului: _____

Data susținerii testului: _____

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

PARTEA I **(48 de puncte)**

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva corect cerințele de mai jos.

*Aburii ușori ai nopții ca fantasme se ridică
Și, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despică.
Râul luciu se-ncovoaie sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur.*

*Și gândirea mea furată se tot duce-ncet la vale
Cu cel râu care-n veci curge, fără-a se opri din cale.
Lunca-n giuru-mi clocotește; o șopârlă de smarald
Cată țintă, lung la mine, părăsind nisipul cald.*

(V. Alecsandri, „Malul Siretului”)

A.

1. Încercuiește varianta care conține răspunsul corect:

- Versurile citate se grupează în strofe de tip:
a. terțină; b. catren; c. distih.
- Rima versurilor din prima strofă este:
a. împerecheată; b. încrucișată; c. îmbrățișată.
- Măsura primului vers este de:
a. 15 silabe; b. 16 silabe; c. 17 silabe.

6 puncte

2. Selectează două figuri de stil diferite, precizând felul lor.

8 puncte

3. Menționează momentul zilei surprins în versuri, selectând o structură în acest sens.

6 puncte

B.

4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate:

Cată țintă, lung la mine, părăsind nisipul cald.

12 puncte

5. Notează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în versul:

Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur.

12 puncte

6. Alcătuiește un enunț în care adjectivul **ușori** să aibă altă funcție sintactică decât cea din text.

4 puncte

PARTEA a II-a

(30 de puncte)

7. Scrie o compunere de 8-10 rânduri în care să descrii o dimineață de vară, folosind și trei cuvinte din versurile date.

SUCCES!

A decorative frame with a solid black outer border and a dashed black inner border, featuring a wavy, scalloped shape with pointed ends on the left and right.

I. CARTEA – OBIECT CULTURAL

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Absolut din întâmplare m-am născut înconjurată de cărți: pe rafturi, pe birou, pe șifonier, în șifonier, în jurul canapelei, sub canapea, pe lada de la studio, sub coșul meu de bebeluș. Așa că nu-i de mirare că, după un an, la tăierea moțului, am ales de pe tavă și cartea lui Umberto Eco, „Numele trandafirului”, proaspăt apărută și foarte citită la momentul respectiv. Relieful casei mele era compus din: teancuri, maldăre, grămezi și munți de cărți. Coperte albe, negre, albastre, cu ilustrații sau desene; cotoare plate, cu linii și cercuri.*

Până într-o zi, când în viața mea a apărut Apolodor. Preț de cinci ani, de la vârsta de doi ani jumătate, am „recitat” fragmente masive din carte, în fața bunicilor, nașilor, rudelor, prietenilor părinților, ori de câte ori se ivea ocazia. În sfârșit, uimeam și eu auditoriul.

Apolodor, Amedeu, Cangurul Ilie și-au încheiat cariera când, odată cu intrarea la școală, Cartea devenise Manual și un domeniu al competențelor reale, nu doar al laudelor și al pupăturilor apăsate.

(după Daria Ghiu, „Cu fetița mea”)

*Umberto Eco (1932 - 2016); scriitor, filosof, specialist în studii despre mass-media; a debutat ca prozator în anul 1980, cu romanul „Numele trandafirului”, care a avut un succes imens, fiind ulterior ecranizat.

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Seria care conține componente ale cărții este:
 - a. coperte; ilustrații; paragraf;
 - b. cotor; file; coperte;
 - c. ilustrații; personaj; autor;
 - d. pagini; narator; cotor.
- Structura „Cartea devenise Manual” exprimă:
 - a. seriozitate
 - b. voioșie;
 - c. timiditate;
 - d. dușmănie.
- Enumerația „teancuri, maldăre, grămezi și munți de cărți” pune în evidență:
 - a. dimensiunile reduse ale locuinței;
 - b. indiferența familiei în privința lucrurilor din casă;
 - c. respectul familiei față de carte și de lectură;
 - d. plăcerea mamei de a face cumpărături.

2. Completează spațiile cu termenii potriviți:

Textul cu caracter explicativ, plasat înaintea unei opere literare sau științifice, în care este expus planul lucrării, se dau referiri biobibliografice sau critice se numește _____. Când este plasat la sfârșitul operei literare sau științifice, se numește _____. Textele scrise care conțin scurte însemnări, explicații, adăugiri etc., plasate în subsolul paginii sau la sfârșitul capitolului sau al operei se numesc _____. Lista capitolelor, a titlurilor operelor reunite în volum, precum și numărul paginii unde pot fi găsite se numește _____ sau _____.

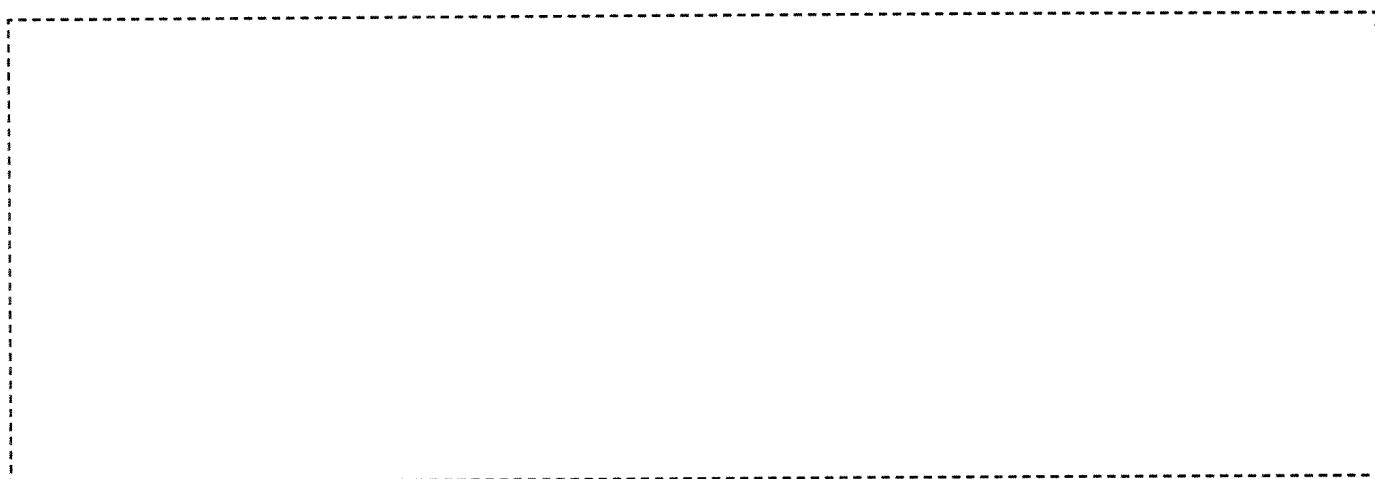
3. Selectează din textul dat:

- numele unui scriitor

- titlul unei opere literare

- numele a două personaje literare

4. Desenează o copertă pentru opera literară citată în textul-suport, așa cum îți imaginezi tu.

5. Notează rolul cărților destinate copiilor, valorificând informațiile din textul citat.

6. Asociază, prin săgeți, titlurile operelor literare (în care personajele principale sunt copii) cu numele autorilor lor.

- Amintiri din copilărie
- Prinț și cerșetor
- Dumbrava minunată
- Căpitan la cincisprezece ani
- Dl. Goe...
- Momo
- În casa bunicilor
- Minunea
- Istoria lui Răzvan

- Michael Ende
- I. L. Caragiale
- Jules Verne
- Ion Creangă
- Mihai Eminescu
- Horia Corcheș
- R. J. Palacio
- Mihail Sadoveanu
- Mark Twain
- Ionel Teodoreanu

7. Redactează un text, de 60-100 de cuvinte, în care să prezinți o carte îndrăgită de tine.

FIȘĂ DE LUCRU - **Vocabular. Mijloace de îmbogățire a vocabularului.**

Familia lexicală

1. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele din textul de la pagina 4.

bebeluș _____
de pe _____
citiță _____
pupăturilor _____
apăsate _____

2. Obține, prin derivare, diminutive și augmentative de la următoarele cuvinte.

Cuvântul	Diminutiv	Augmentativ
• băiat	_____	_____
• casă	_____	_____
• cățel	_____	_____
• copil	_____	_____
• mătură	_____	_____

3. Precizează conversiunea suferită de cuvintele subliniate în următoarele enunțuri.

- Albastrul mi se potrivește foarte bine.

- Familia mea merge vara la munte.

- Mihai îl ajută pe aproapele său.

- Florile culese sunt pentru mama.

4. Subliniază cuvintele care aparțin familiei lexicale a substantivului **piatră**.

pietrar / pietricică / (a) pietrui / pietate / Pietraru / pietroi / pietruit/ă / piedică /
(a) împietri / vf. Pietrosu / (a) împiedica

5. Construiește familia lexicală a verbului **(a) face**. (șase termeni)

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

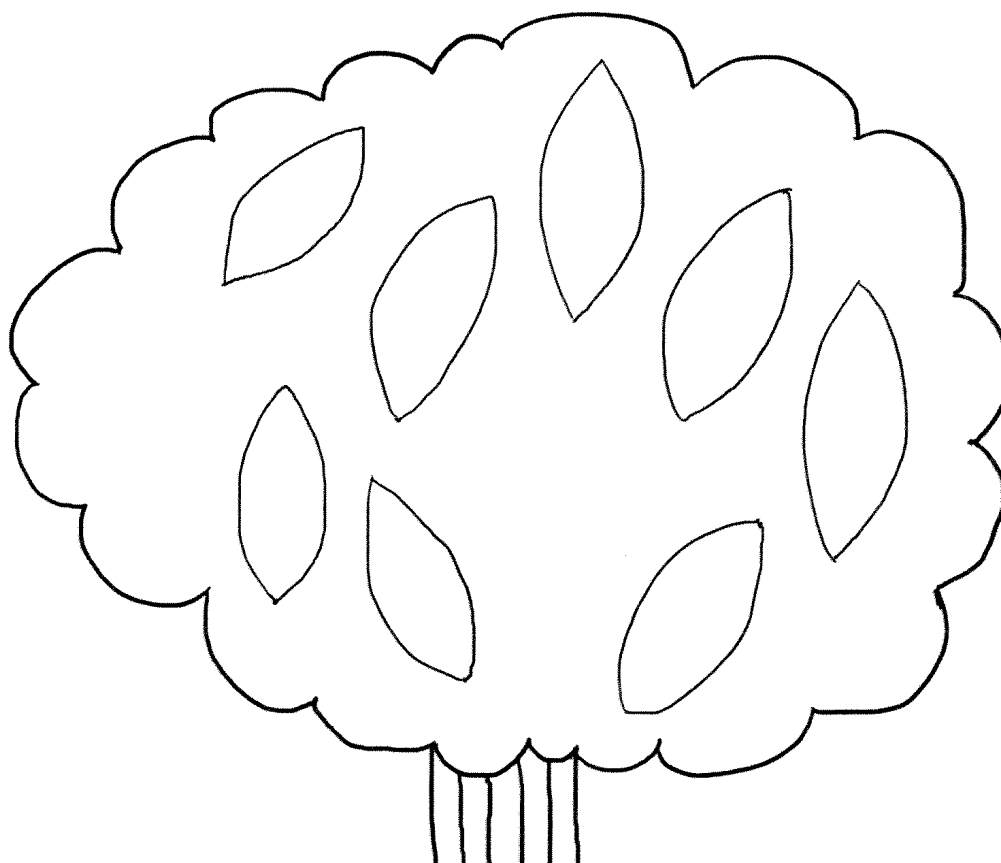
6. Alcătuieste trei enunțuri în care cuvântul **frumos** să fie, pe rând:

adjectiv propriu-zis

adverb de mod

substantiv comun

7. Completează frunzele copacului din imagine cu termeni ai familiei lexicale a substantivului **mână**.

8. Subliniază, în înșiruirea de mai jos, doar termenii care aparțin câmpului lexical al **cărții**.

copertă; editură; încălțăminte; tacâm; bibliotecă; cititor; cinematograf

FIȘĂ DE LUCRU – Vocabular. Categori semantice

SINONIME

1. Stabilește, prin săgeți, perechile de sinonime din cele două coloane de mai jos.

• încăpere	• faimă
• copilăros	• a observa
• a zări	• abil
• renume	• destin
• soartă	• pueril
• priceput	• cameră
• a porunci	• afirmat
• spus	• a ordona
• a finaliza	• a termina
• uzat	• folosit

2. Explică înțelesul următoarelor expresii.

• a da năvală	_____
• părere de rău	_____
• a tăia frunză la câini	_____
• cameră de zi	_____
• cusut cu ață albă	_____
• a freca menta	_____

3. Notează câte o expresie sinonimă cu expresiile date:

• a veni pe lume	_____
• a-și lua picioarele la spinare	_____
• a da ortul popii	_____

4. Unește, prin săgeți, fiecare sinonim al verbului **a face** cu enunțul adecvat.

• Bunica face sarmale gustoase.	• a aranja
• Tata a făcut bicicleta.	• a construi
• Omul acesta și-a făcut o casă modestă.	• a rezolva
• Ne facem patul în fiecare dimineață.	• a repara
• Și-a făcut tema repede.	• a găti

5. În următoarea listă s-au amestecat sinonimele a câte două cuvinte.

Scrie fiecare cuvânt în coloana potrivită.

variat; adânc; profund; diferit; serios; deosebit; important;
felurit; divers; chibzuit; schimbat;

6. Completează casetele cu sinonimele potrivite:

NEÎNȚELEGERE

A IMAGINA

7. Scrie, între paranteze, sinonimele cuvintelor subliniate.

Am tot urcat (.....) în tăcere (.....) și am transpira (.....). Nu mai urcasem în viața mea atât, recordul meu era până la etajul (.....) șapte, într-un bloc (.....) în care nu mergea (.....) liftul (.....).

(Matei Florian)

8. Rescrie enunțurile următoare, înlocuind fiecare cuvânt cu sinonimul său.

- La marginea pădurii apăruse brusc o prăpastie.

.....

- Puștiul mergea spre clădirea cea veche.

.....

ANTONIME

1. Unește cuvintele din coloana din stânga cu antonimele lor din coloana alăturată:

• a începe	• a interzice
• diferit	• a recunoaște
• a permite	• ficțiune
• a nega	• a finaliza
• tocit	• sincer
• mincinos	• ascuțit
• realitate	• asemănător
• adversar	• risipitor
• accept	• refuz
• avar	• aliat

2. Atașează fiecărui cuvânt prefixul potrivit pentru a forma antonime. Notează antonimul format

comod

dis-

•

simetric

a-

•

echilibru

dez-

•

performant

in-

•

continuu

ne-

•

3. Completează proverbele de mai jos cu antonimele potrivite:

- _____ nu crede _____.
- Buturuga _____ răstoarnă carul _____.
- Apa _____, pietrele _____.

4. Alcătuiește perechi de antonime derivate:

cu ajutorul prefixelor

- în- _____ /
- dez- _____ /
- îm- _____ /
- des- _____ /

cu ajutorul sufixelor:

- _____ -uș /
- _____ -andru
- _____ -el /
- _____ -oi

5. Notează antonimele următoarelor expresii:

- a-și aduce aminte _____
- a o lua la sănătoasa _____
- a fi treaz _____
- a veni pe lume _____

6. Găsește antonime potrivite pentru adjectivele **mic** și **adversar**,
apoi formulează enunțuri cu acestea.

MIC

ADVERSAR

7. Scrie, între paranteze, antonimele cuvintelor subliniate.

Pe vremea adolescenței noastre blugii se găseau foarte greu (_____). Bunicul avea de asemenea o pălărie neagră (_____), veche (_____) cu borurile lăsate (_____) în jos (_____).

(George Ardeleanu)

8. Încercuiește perechile de antonime din fragmentele următoare:

„Îl vorbeau pe la colțuri ăia mai bătrâni, care știau atâtea despre lume, dar și cei mai tineri, care-considerau blestemat”

(Simona Popescu)

„Deodată se făcu întuneric. Și, imediat, lumina reveni”.

(Dan Sociu)

„Afară era noapte, înăuntru, în interiorul obiectului trecutelor mele spaime, era ziua...” (G. Ardeleanu)

1. Utilizează în propoziții omonimele:

• carieră _____

• roabă _____

• acru _____

• ban _____

• acord _____

2. Construiește enunțuri în care să folosești formele de plural ale următoarelor cuvinte:

- element _____

- curent _____

- râs _____

- dată _____

- roman _____

3. Folosește, în propoziții, omonimele următoare, precizând valoarea lor morfologică.

- șiret _____

- tic _____

- poartă _____

- ar _____

4. Subliniază omofonul potrivit, în enunțurile:

• Nu mănâncă decât / de cât mere.	• Bunicul cânta la n-ai / nai de mic.
• Știa decât / de cât timp era acolo.	• Cred că mobilierul valorează mii / mi-i de lei.
• Nu știa că n-ai / nai venit.	• Dacă mii / mi-i dai mâine, îți împrumut banii.

5. Accentuează corect omografele din enunțurile de mai jos:

- Privind în zări, nu zări fata de lângă ea.
- Bunica păstra în sufragerie mobilă de nuc, chiar dacă ușa mobilă a șifonierului se blocase.
- Avea un ochi bolnav, dar ochi pasărea cu celălalt.
- Plantase cireșii deși, deși avea suficient teren.
- După ce a văzut rezultatul din barem, spera să fie barem între primii zece.

6. Construiește propoziții cu următoarele omofone:

- du-ne _____
- dune _____
- v-ar _____
- var _____
- lați _____
- l-ați _____
- devreme _____
- de vreme _____
- întruna _____
- într-una _____

7. Încercuiește enunțurile în care cuvintele evidențiate sunt omonime.

- a) Am fost la **mare**, în Mamaia. Își cumpărase o mașină prea **mare**.
- b) Și-a **rupt** mâna când a alunecat. Din cauza vântului copacul s-a **rupt**.
- c) Pentru ziua sa a comandat un **tort** de ciocolată. Bunicul avea o haină de **tort**.
- d) Copilul o **asculta** întotdeauna pe mama sa. Vărul meu **asculta** adesea muzică clasică.

8. Formulează propoziții cu omonimele a două cuvinte din fragmentul următor:

Acolo nu conta ceea ce vedeai sau auzai. Important era ceea ce atingeai. [...] În alte țări în care a călătorit, nu se vorbea absolut deloc.

(Laura Grunerg)

FIȘĂ DE LUCRU – **Fonetica**

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

– Dumnezeule mare, ce i-ai făcut? Îngăimă el, nevenindu-i să creadă.

Antoine apăruse din spatele unei draperii de culoarea vișinei putrede, dar nu oricum, ci mergând de-a bușilea, aproape târându-se.

– Un tatuaj, ce să-i fac? Degeaba îți iei mutra asta, te rog să observi că lui îi place.

(Radu Paraschivescu)

1. Transcrie, din fragmentele de mai sus, câte un cuvânt în care:

• -e este	• vocală	_____
	• semivocală	_____
• -o este	• vocală	_____
	• semivocală	_____

2. Transcrie cuvintele care conțin diftongi, încercuiește-i și precizează felul acestora.

3. Transcrie cuvintele care conțin triftongi și subliniază-i.

4. Transcrie cuvintele care conțin vocale în hiat și subliniază-le

5. Dă exemple de câte două cuvinte care conțin:

Diftongii	• -ou	_____;	_____;
	• -ia	_____;	_____;
	• -ie	_____;	_____;
Triftongii	• -eau	_____;	_____;
	• -oai	_____;	_____;
	• -iau	_____;	_____;
Vocalele în hiat	• e-e	_____;	_____;
	• a-u	_____;	_____;
	• a-e	_____;	_____;

6. Transcrie două cuvinte în care numărul literelor este egal cu numărul sunetelor și un cuvânt în care numărul literelor este mai mare decât numărul sunetelor.

7. Completează tabelul:

Cuvânt	Număr de litere	Număr de sunete
ceainărie		
axiomă		
banchete		
ciornă		
chiulit		
chinezărie		
ghinion		
dreptunghi		
exactitate		

8. Desparte în silabe cuvintele următoare și scrie regulile aplicate:

- copertă _____
- cimbru _____
- doivlecel _____
- punetuație _____
- aereală _____
- februarie _____
- seulptor _____
- fereastră _____
- somptuos _____
- aflai _____

9. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

• În cuvântul *citea* sunt:

- a) 2 consoane, o vocală; 2 semivocale;
- b) 2 consoane; 2 vocale; o semivocală;
- c) o consoană; 2 vocale; 2 semivocale.

• În cuvântul *barcagiu* există:

- a) un diftong;
- b) un hiat;
- c) nici diftong, nici hiat;

• În cuvântul *ghiulea* există:

- a) un diftong;
- b) doi diftongi;
- c) un diftong și un hiat;

• Cuvântul *alei* conține:

- a) un diftong;
- b) un hiat;
- c) nici diftong, nici hiat;

• Seria în care toate cuvintele sunt despărțite corect în silabe este:

- a) co-drii; vo-ie-vod; tab-lă;
- b) cod-rii; vo-ie-vod; ta-blă;
- c) co-drii; vo-ie-vod; ta-blă;

• Excepția de la regula a doua a despărțirii cuvintelor în silabe nu se aplică în seria:

- a) titlu; aflare
- b) cataplasă; omletă;
- c) athletic; aplicație;

ARHAISME

ȘI

REGIONALISME

1. Subliniază arhaismele din fragmentul următor:

Era un boier, anume, Neculai Milescu Spătariul, de la Vaslui de moșia lui, pre învățat și cărturar, și știe mai multe limbi: elinește, slovenește, grecește și turcește. Și era mândru și bogat, și îmbla cu provodnici în aine domnești, cu buzdugane și cu paloșe. [...]

(Ion Neculce)

2. Alege două dintre arhaismele identificate în textul de mai sus și explică-le sensul.

3. Motivează folosirea arhaismelor într-un text literar.

4. Scrie câte un sinonim pentru arhaismele următoare:

• iscoadă	-----	• buche	-----
• hrisov	-----	• a slobozi	-----
• leat	-----	• stih	-----
• solie	-----	• sfetnic	-----

5. Subliniază regionalismele din fragmentul următor:

Și dacă vedea omul și vedea că nu se poate descotorosi de mine cu vorbe, mă lua frumușel de bărbie cu mâna stângă, iar cu cea dreaptă muia fleștiocul în strachina cu dohot și-mi trăgea un puiu de răbuială ca aceea pe la bot, de-i bufnea râsul pe toți ucenicii din ciubotărie.

(Ion Creangă)

6. Alege două dintre regionalismele identificate în textul de mai sus și explică-le sensul:

7. Încercuiește zona geografică în care sunt folosite regionalismele din textul de la exercițiul 5.

Scrie câte două regionalisme pentru celelalte zone ale țării:

• Oltenia

• Moldova

• Ardeal

8. Scrie câte un sinonim pentru regionalismele următoare:

• bumb	-----	• hârtoape	-----
• perje	-----	• clop	-----
• tină	-----	• o țără	-----
• scrânciob	-----	• paporniță	-----

FIȘĂ DE EVALUARE – Cartea. Vocabularul

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Prima carte pe care am devorat-o și la care mă întorceam cu fiecare ocazie, după școală sau după joacă, înainte de culcare sau de la prima oră, a avut multe pagini: „Povești nemuritoare”. Fără poze, scrise mărunț pe hârtie proastă, poveștile anonime, culese de prin cine știe ce colț al pământului, de la vraci africani, de la străbunici arabe sau de la vreo mamaie autohtonă, erau destul de încăpătoare pentru toate arătările imaginate, pentru toate buclele prin care alunecam, asemenea altor milioane de copii ai planetei, din timpuri și locuri diferite, în căutarea întrebărilor fondatoare.

Așa mi-am asigurat zile în șir de călătorii, ba chiar și nopți, în care visam ceea ce citisem, procesând în limba visului, cea mai apropiată basmului, atâtea praguri trecute la fiecare pagină: căpcăuni care ademeneau sub pământ fete cu plete de aur, moșnegi fără copii, care nu ezitau să ia la sânul lor un porc sau un butuc, doar ca să aibă cine să le-aducă o cană cu apă la bătrânețe; cai care mâncau jăratec ca pe cereale; prințese ținute prizoniere și câte altele...

(după Andra Matzal, „Cartea cu foarte multe capete”)

1. Scrie în dreptul fiecărui enunț A (dacă îl consideri adevărat) sau F (dacă îl consideri fals), prin raportare la textul-suport.

- Verbul *a devora* este sinonim cu verbul *a se plictisi*. _____
- Basmele îi deschid copilului porți spre lumi nebănuite. _____
- Prima carte a copilului era bogat ilustrată. _____
- Poveștile erau culese din întreaga lume. _____

4 x 0,25
→ 1 punct

2. Explică, în 40-60 de cuvinte, următoarea structură din text:
„Așa mi-am asigurat zile în șir de călătorii”.

1,50 puncte

3. Subliniază varianta cu care ești de acord,
justificându-ți alegerea în 30-50 de cuvinte.

1,50 puncte

Copilul-narator este pasionat /nu este pasionat de lectură, deoarece

4. Alege una dintre ideile notate mai jos și motivează,
în trei-patru enunțuri, alegerea făcută.

2 puncte

- O carte e ca o grădină pe care o duci în buzunar.
- În cărți există mai multe comori decât în toate cuferele piraților.
- Cunoști un om după cărțile pe care le citește.

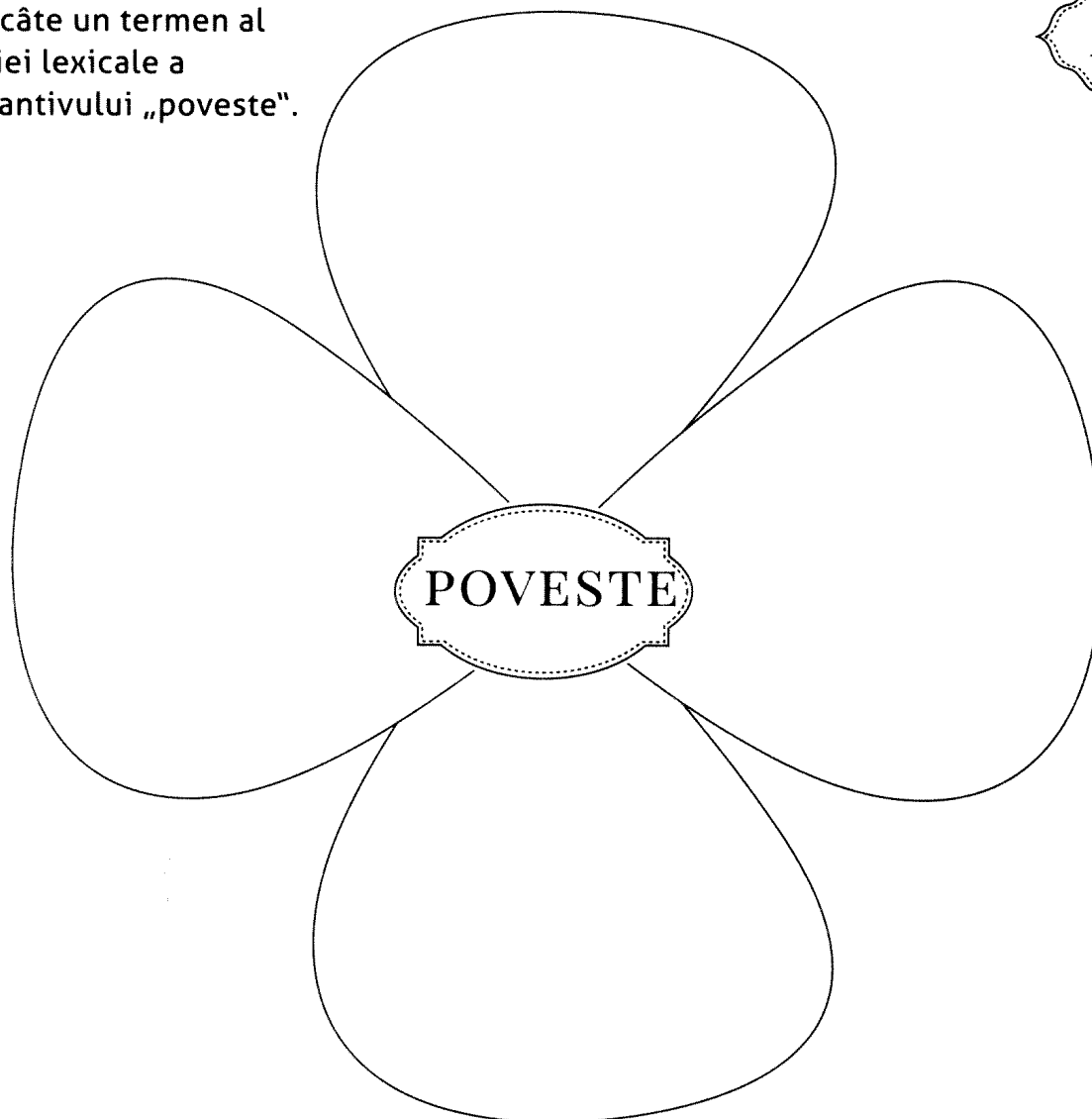
II

1. Transcrie, din textul-suport, două cuvinte/ structuri care fac parte din
câmpul lexico-semantic al cărții.

2 x 0,50
→ 1punct

2. Notează în fiecare petală a florii câte un termen al familiei lexicale a substantivului „poveste”.

4 x 0,25
→ 1punct

3. Stabilește mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele din text:

4 x 0,50
→ 2puncte

nemuritoare / imparate / de prin / străbunici

SUCCES!

FIȘĂ DE EVALUARE – Cartea. Fonetica

1. Notează fiecare afirmație cu A, dacă o consideri adevărată, sau cu F, dacă o consideri falsă.

- Cuprinsul unei cărți se numește și **prefață** _ _ _
- Notele din subsolul paginii conțin informații referitoare la unele cuvinte din pagina respectivă (înțelesul unor cuvinte, explicații suplimentare) _ _ _
- **Notele** apar pe coperta a patra a cărților _ _ _
- **Postfața** precede textul scris de autor _ _ _

4 x 0,25
→ 1 punct

2. Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva corect exercițiile propuse mai jos.

Cartea pe care mă necăjeam, urmărind cu degetul și cu priviri mirate buchii mari, întortocheate și cârligate ca niște gângăanii, era abecedarul lui Creangă: o carte fără imagini, încâlcită și misterioasă. Învățasem pe de rost aproape toate cuvintele normale, și-n fața mea era tot pâclă de nepătruns.

(M. Sadoveanu)

- Notează o idee principală pentru textul dat.

- Subliniază varianta cu care ești de acord, motivând alegerea făcută.

Mi-ar plăcea / Nu mi-ar plăcea să citesc abecedarul lui Creangă, deoarece _ _ _ _ _

3. Subliniază, din seria de mai jos, doar termenii care aparțin câmpului lexico-semantic al **cărții**.

**biblioteca; ctitor; serpentine; titlu; capitală; capitol;
editură; e-book; librar.**

1,20 puncte

4. Scrie fiecare cuvânt în rubrica potrivită a tabelului de mai jos.

prefix; gheară; măceșe; ger; chiar; examen;
sufixare; ceară; măcinat.

9 x 0,20
→ 1,80 puncte

numărul literelor =
numărul sunetelor

numărul literelor >
numărul sunetelor

numărul literelor <
numărul sunetelor

-----	-----	-----
-----	-----	-----
-----	-----	-----

5. Încercuiește varianta în care toate cuvintele sunt corect despărțite în silabe.

2 x 0,50
→ 1 punct

I

- a. în-ce-ti-șor; mar-tie; bu-ni-cu-ță;
- b. în-cet-i-șor; mar-ti-e; bu-ni-cu-ță;
- c. în-ce-tiș-or; mar-ti-e; bun-i-cu-ță;
- d. în-ce-ti-șor; mar-ti-e; bu-ni-cu-ță.

II

- a. șco-lar; va-can-ță; mu-ntos;
- b. șco-l-ar; va-can-ță; mun-tos;
- c. șco-lar; va-can-ță; mun-tos;
- d. șco-lar; vac-an-ță; mun-tos.

6. Redactează un text, de 60 - 100 de cuvinte, în care să prezinți o carte dragă ție. Vei introduce în textul tău următoarele cuvinte/grupuri de cuvinte: **copertele; titlu; personaje literare; ilustrații atrăgătoare.** Vei respecta regulile de exprimare, de scriere, de punctuație, de așezare în pagină.

3 puncte

A decorative frame with a solid black outer border and a dashed black inner border, featuring a wavy, scalloped shape with pointed ends on the left and right.

II. GENUL EPIC – OPERA EPICĂ

FIȘĂ DE LUCRU - Subiectul operei literare. Momentele subiectului.

Rezumat

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Ei bine, pe Splaiul Independenței, la nr. XX, acolo unde Dâmbovița se intersectează cu str. Vasile Pârvan, trăia o fetișcană pe nume Ica, frumoasă și isteată, cu păr blond și ochi albaștri, în vârstă de doar 8 ani. Printre câinii de acolo, era Samson, cu urechi de liliac și moacă simpatică.

Într-una din zile, Ica a observat ceva straniu: o grămadă de oameni se înghesuia pe malul Dâmboviței. Toți încercau să pescuiască ceva din cabluri, ecrane, plăcuțe de bază, procesoare, tastaturi.

Deodată, Ica l-a zărit pe Samson care strângea în dinți o tabletă și un cablu USB.

(după Matei Sămișăian, „Ica și Samson”)

1. Selectează o structură temporală.

2. Transcrie două repere de spațiu.

3. Care sunt personajele care apar în acest fragment?

4. Precizează două trăsături fizice și o trăsătură morală a fetei.

5. Notează o trăsătură a câinelui.

6. Care este rolul folosirii verbelor la imperfect?

7. Care este evenimentul „straniu” constatat de fetiță?

8. Transcrie cuvântul prin care este anunțată o schimbare în derularea întâmplărilor.

9. Ce momente ale subiectului identifiți în fragmentul prezentat? Marchează, folosind culori diferite, alineatele care aparțin fiecărui moment identificat.

10. Ce moment al subiectului urmează? Definește-l.

11. Imaginează, în 3-4 rânduri, punctul culminant al acestei întâmplări.

12. Propune, în 2-3 rânduri, un deznodământ al întâmplărilor, așa cum ți-l imaginezi.

REZUMAT

În sufrageria lui Tanty Viki era ca într-un depozit. Pe lângă rafturile de cărți, stăteau aliniate câteva zeci de cutii fără culoare, sacoșe, umbrele și papuci, jucării de pluș și buchete de flori uscate.

Pentru că mami avea treabă, Radu trebuia să rămână tot restul zilei la Tanty Viki, care era sora mamei lui. Ori de câte ori venea la ea, stătea în biroul strâmt în care butona tastatura unui laptop.

Plictisit, băiatul își scoase netbook-ul și băgă nasul în ecran, lăsându-se absorbit de fotografiile colorate și ușor de zoomuit. Intrase pe halucinant.ro și clicăia la repezeală: peruci, ochelari cu trei rânduri de lentile, roboți cu telecomandă, pistoale cu gloanțe de cauciuc.

Din stradă se auzeau claxoane ca niște trăncăneli îndepărtate. Radu trecu în revistă o serie de gadgeturi, apoi apăsă pe haine de vrăjitori. După ce ecranul fu inundat de stelute mici, aurii, își făcură apariția trei pelerine din gama Invizibil: neagră, verde și roșie.

(după Doina Ruști, „O zi cu Tanty Viki”)

1. Care sunt personajele ce apar în fragmentul prezentat?

2. De ce este lăsat băiatul la mătușa sa?

3. Identifică un indice spațial și atașează-i un adjectiv prin care să îl califici.

4. Delimitează secvențele narative folosind culori diferite.

5. Notează ideea principală a fiecărei secvențe narative marcate.

6. Alcătuieste planul dezvoltat al fragmentului redat mai sus.

7. Pe baza planului de idei realizat la exercițiul 6, alcătuieste rezumatul fragmentului dat.

FIȘĂ DE LUCRU – **Felul verbelor**

1. Citește cu atenție fragmentul de mai jos, apoi rezolvă cerințele:

În noaptea de Anul Nou aveam obiceiul să-mi pun o dorință. [...] Mi-am dorit atunci un casetofon (echivalentul de atunci al unui iPod, să spunem), unul numai al meu, la care să pot asculta muzică oricând vreau. [...] Chiar dacă ideea ar deveni ciudată acum, pe atunci muzica nu era un lucru de găsit pe toate drumurile ca azi. Să primesc un asemenea cadou ar fi fost o minune...

(după Ioana Pârvulescu)

a. Transcrie verbele, precizând modul fiecăruia.

b. Rescrie verbele la modul indicativ și indică timpul fiecăruia.

c. Transcrie formele verbale în care apar verbe auxiliare, precizând modurile și timpurile pe care le formează.

d. Identifică predicatele nominale și completează tabelul:

Predicatul nominal	Modul și timpul verbului copulativ	Partea de vorbire prin care se exprimă numele predicativ

2. Precizează, prin bifare, felul verbului **a fi** în enunțurile următoare:

Enunțul	Verb predicativ	Verb copulativ	Verb auxiliar
Vara trecută am fost la mare.			
Cartea aceasta a fost interesantă.			
Dacă-i spuneam, ar fi citit revista.			
Cât este kilogramul de banane?			
Să mă fi chemat, îl ajutam.			
Să fii campion presupune multă muncă.			
Casa este din 1900.			
Strada pe care locuiesc este foarte veche.			

3. Încercuiește valoarea pe care o are, în fiecare dintre enunțurile de mai jos, verbul **a vrea**:

Și nu voi ca să mă laud... (M. Eminescu)

predicativă / auxiliară

Voi citi lecția de mai multe ori.

predicativă / auxiliară

Dacă ar vrea să-l ajut ar fi bine.

predicativă / auxiliară

Dacă va învăța, va reuși.

predicativă / auxiliară

4. Citește cu atenție, apoi completează afirmația:

- a. Ai note foarte bune.
- b. Sunt sigur că ai aflat vestea.
- c. Dacă ai învăța zilnic, ai reuși.
- d. Știa că am ultimul număr al revistei.
- e. Mă gândesc că am uitat penarul.

Verbul **a avea** are valoare predicativă în enunțurile _____ și valoare auxiliară în enunțurile _____.

5. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din enunțurile următoare:

a. Aș fi cântat, dacă știam.

b. Aș! nu ți-am spus?

c. Nu-i acolo unde credeam.

d. Copilul nu-i cuminte.

e. Când te-i face mare, vei înțelege.

f. Nu i-ai spus adevărul?

6. Notează, în casete, câte un sinonim pentru valoarea predicativă a verbului **a fi** din propozițiile de mai jos:

• Camera era [] de 10 metri pătrați.

• Trenul este [] la ora 12.

• Mama este [] din Oltenia.

• Conflictul cu turcii a fost

[] 100 de ani.

• Concertul este [] azi.

7. Asociază, prin săgeți, verbele subliniate cu valoarea lor:

• Colegul meu era cuminte și silitor.

• El va deveni avocat.

• Penarul cel nou era pe masă.

• Sora mea este o ființă plăpândă și o bună prietenă.

• După operația efectuată, medicul a devenit cunoscut.

• Cât este ceasul?

• **valoare predicativă**

• **valoare copulativă**

8. Transcrie numele predicative multiple din enunțurile de la exercițiul 7, precizând partea de vorbire prin care se exprimă.

.....

.....

9. Construiește trei propoziții în care verbul **a fi** să aibă toate valorile învățate.

.....

.....

.....

10. Scrie, o scurtă compunere narativă, în care să folosești verbul **a avea** cu ambele valori, **a vrea** cu valoare predicativă și trei nume predicative multiple. Subliniază-le!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

FIȘĂ DE LUCRU - Opera epică. Timp și spațiu în narațiune

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos:

O lună mai târziu mă întorceam de la examen, spre casa unde se afla mica mea cameră studentască, pe ai cărei pereți scrisesem în două culori versuri din poezii favoriți. Era o după-amiază geroasă și, pe aleile din Grădina Icoanei, pe unde treceam zilnic, zăpada bătătorită lucea stins sub pași. La un moment dat, pe albul ei am văzut o mogâldeața întunecată, ca un pui de șoricel.

(Ioana Pârvulescu, „Dorința”)

1. Transcrie două repere temporale.

2. Primul indice temporal din text arată:

- a) o acțiune anterioară;
- b) o acțiune simultană;
- c) o acțiune ulterioară.

3. Precizează anotimpul sugerat, transcriind un fragment din text pentru a-ți motiva răspunsul.

4. Transcrie două cuvinte ce reprezintă repere spațiale.

5. Precizează dacă reperele identificate se referă la spații interioare sau exterioare.

6. Menționează timpul verbal predominant în fragment și explică utilizarea lui.

7. Identifică două momente ale subiectului ce apar în fragment.

8. Notează structura care anunță o schimbare în derularea întâmplărilor.

Citește cu atenție textul, apoi răspunde cerințelor:

Lachi e un câine mare, cam cât un câine-lup. Are blană cafeniu-aurie, împănată cu fire negre...(..)

L-am descoperit într-o zi de iarnă grea, acum vreo zece ani, pitit sub una dintre ferestrele mele – patru la număr – care dau în stradă. Mai exact sub fereastra de la bucătărie. Gătisem ceva plăcut mirositor, fereastra era întredeschisă, atât cât să iasă aburii, așa că nasul lui negru și lucios îl adusesse chiar lângă „izvorul” miresmelor îmbietoare. Era încă foarte tânăr, să fi avut vreo 7-8 luni, era înăltuț, auriu-marونی, cu urechile ascuțite ridicate spre mine. Sub blana adunată în țurțuri de zăpadă și de gheață, i se puteau ghici oasele. Părea – și chiar era! – mort de foame. Așa ne-am împrietenit pe loc, după ce i-am dat un castron cu supă caldă, în care am înmuiat o jumătate de franzelă. În primele zile de la cunoștință, am crezut că e un câine pierdut... Apoi, văzând că-l întâlnesc zilnic pe strada noastră, văzând că ritualul cu masa de prânz și, uneori, de seară, oferită în castronul „lui”, de lângă care n-a lipsit niciodată castronașul cu apă, se repetă fără greș, m-am interesat pe la vecini despre identitatea acestui câine. Am aflat că îl cheamă Lucky, adică „Norocosul”.

(Silvia Kerim, „Lucky”)

1. Transcrie doi indici temporali.

.....

2. Structura *acum vreo zece ani* se referă la o acțiune:

- a. anterioară; b. simultană; c. ulterioară.

3. Identifică, în fragmentul dat, un cuvânt care sugerează o acțiune repetată.

.....

4. Transcrie două cuvinte / structuri ce reprezintă repere spațiale.

.....

5. Precizează dacă reperele identificate la exercițiul anterior se referă la spații interioare sau exterioare.

.....

6. Imaginează începutul unei narațiuni al cărei protagonist să fie tot Lucky, încercuind elementele care se referă la timp și la spațiu.

.....

.....

.....

.....

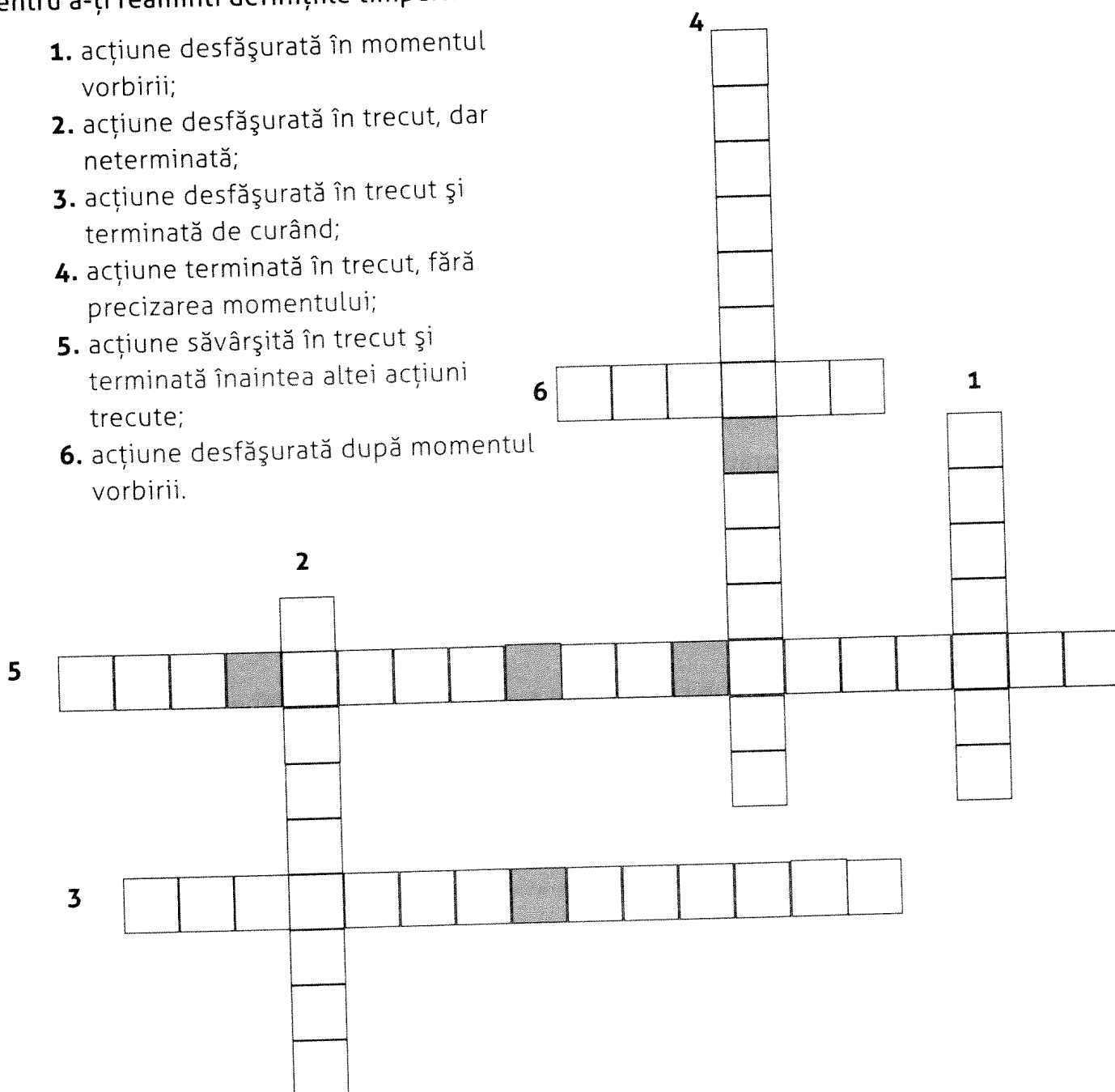
.....

.....

FIȘĂ DE LUCRU - Modurile personale. Indicativul

1. Pentru a-ți reaminti definițiile timpurilor modului indicativ, completează rebusul de mai jos:

1. acțiune desfășurată în momentul vorbirii;
2. acțiune desfășurată în trecut, dar neterminată;
3. acțiune desfășurată în trecut și terminată de curând;
4. acțiune terminată în trecut, fără precizarea momentului;
5. acțiune săvârșită în trecut și terminată înaintea altei acțiuni trecute;
6. acțiune desfășurată după momentul vorbirii.

2. Transcrie verbele la modul indicativ, timpul prezent.

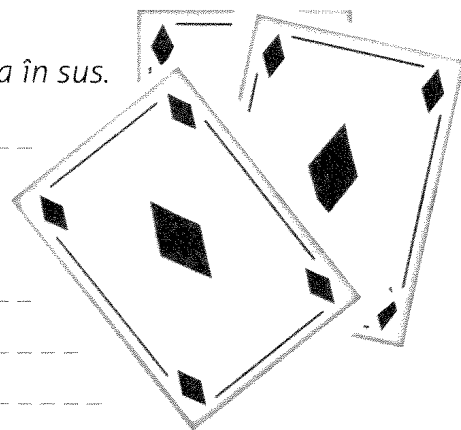
Merg vreo doi kilometri până la școală [...]. Poate de aceea sunt bună la sport, fac podul în fața învățătoarei direct pe asfalt, mă țin bine de tot la alergat, trag șuturi ca lumea la poartă. Îmi doresc mult de tot o bicicletă [...].

(Ioana Nicolaie, „Pe vremea când nu existau computere”)

- citesc
- aduce
- spuneti
- vorbești
- ascultăm
- creionează

- Întotdeauna, când am temă, **copii** / **copiez** cerința.
- Fratele meu se **străduiește** / **străduie** să ia note cât mai mari.
- Cu numai trei culori **creez** / **creeez** un peisaj minunat.
- Părinții **contribuie** / **contribuiesc** la devenirea mea ca om.
- Bunica se **așează** / **așază** pe canapea, când e obosită.

Primul jucător întoarce cartea de deasupra și o pune pe masă cu fața în sus.

6. Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre cuvintele: **crezi / creezi**. De ce se scriu diferit aceste cuvinte?

7. Subliniază, în fragmentul următor, cu o linie verbe la timpul imperfect și pune în chenar verbe la timpul perfect compus.

Într-o dimineață, a descoperit că sertarul de la măsuță era larg deschis și lumina pătrundea orbitoare înăuntru. Cărțile de joc tocmai se certau [...] așa că Valetul a reușit să plece pe furiș. A coborât din sertar până jos, pe covor, pe un fir de ață, pe care l-a desfășurat dintr-o papiotă verde.

(Adina Popescu, „Doar un zbor al valetului de cupă”)

8. Precizează rolul verbelor aflate la timpul imperfect.

9. Precizează rolul verbelor aflate la timpul perfect compus.

10. Scrie forma verbului **pătrundea**, la persoana I, singular, apoi colorează diferit desinența de imperfect și sufixul.

11. Rescrie primul verb aflat la timpul perfect compus și scrie din ce este alcătuit.

12. Scrie formele inverse ale următoarelor verbe aflate la timpul perfect compus:

- ne-au chemat
- l-ai anunțat
- i-am auzit
- m-ați strigat
- v-a anunțat

13. Subliniază, în textul de mai jos, cu o linie verbele la timpul perfect simplu și încercuiește verbele la timpul mai-mult-ca-perfect.

Încercă să urce în șa, dar nu reuși. De fiecare dată când încercase să încalece, alunecase pe spinarea calului care era atât de rece, încât îi păruse făcut din gheață. „O fi și acesta tot un bi-be-lou”, își zise Valetul și lăsă calul în pace.

(după Adina Popescu)

14. Rescrie ultimele două verbe din textul de la exercițiul anterior la timpul mai-mult-ca-perfect. Ce observație poți face în legătură cu sufixele?

.....

.....

15. Alcătuiește enunțuri în care să folosești verbele de mai jos, cu formele indicate:

a citi

- persoana I – perfect simplu / mai-mult-ca-perfect

.....

- persoana a III – perfect simplu / mai-mult-ca-perfect

.....

a merge

- persoana I – perfect simplu / mai-mult-ca-perfect

.....

- persoana a III-a – perfect simplu / mai-mult-ca-perfect

.....

16. Subliniază verbele la timpul viitor din enunțurile următoare:

Dar asta [...] o să înțelegi când vei fi mai mare.

Că doar n-am să cer vreun borcan cu gem de porumbele [...].

Voi spune răspicat ca să fiu înțeleasă.

(Ioana Niculaie)

17. Precizează ce timp exprimă acțiunea verbului subliniat în enunțul următor.

La Călugăreni, domnitorul va câștiga bătălia, deoarece va fi luptat alături de ostașii săi.

18. Cum sunt formate cele două verbe din enunțul anterior?

19. Arată ce timp exprimă verbul subliniat în enunțul:

A fost ceea ce savanții aveau să numească „revoluția lacrimală”, în urma căreia multe vietăți și obiecte din Univers au suferit profunde mutații lacrimogene.

(Dan Sociu)

20. Scrie toate formele de viitor ale verbului subliniat la exercițiul anterior, păstrând persoana și numărul.

21. Precizează modul și timpul verbelor subliniate în enunțurile de mai jos:

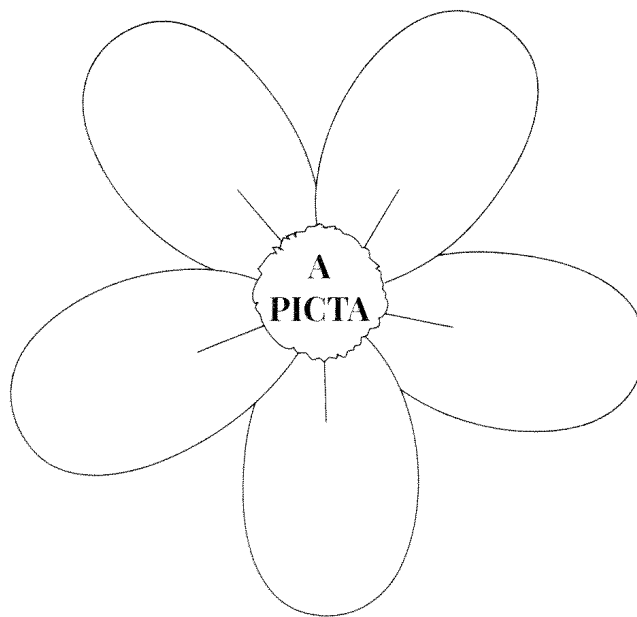
• Va fi citit toată istoria Franței.

• Va fi inteligent, dacă învață.

• Am auzit ceea ce ai spus.

• Am să cânt ca să-i demonstrez că se înșelase în privința mea.

- 22. Notează cinci verbe, la gerunziu, care fac parte din câmpul lexical al picturii:**

- 23. Analizează verbele la modul indicativ din fragmentul de mai jos:**

În cele din urmă, ateriză exaltat pe covor, nu departe de piciorul măsuței unde aspiratorul îl speriasse prima dată. [...]

– Dragul meu cavaler, am reușit... Am ajuns! murmură fetița și încercă cu mari eforturi să zâmbească. „Ce mi-o fi plăcut la ea?! E urâtă” își zise cavalerul, ridicând din umeri.

FIȘĂ DE LUCRU – Autor, narator, personaj

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos:

Ben i-un bucătar
extraordinar.
[...] Însă ce folos
Ben de la o vreme
trist e și se teme
că-l lasă clienții
cei plini de pretenții
din restaurant.
Absolut jenant
Beniamin Buliga
strică mămăliga!
[...] La așa necaz, se
mai și întâmplase
Pe Ben a-l durea
tare o măsea.

Viața un calvar îi e...
Diagnostic: carie.
[...] Dida-i o dentistă
super sufletistă.
Ben la dânsa vine
ca să-i facă bine
dinții, uneori...
și să-i ducă flori...
plus desertul care-i
place Didei tare
turate de mălai.

(Florin Dumitrescu, „Bucătarul Ben”)

1. Fragmentul citat este scris de _____ și are
titlul _____.

2. Rezumă, în 2-3 enunțuri, conținutul fragmentului.

3. Completează spațiile libere.

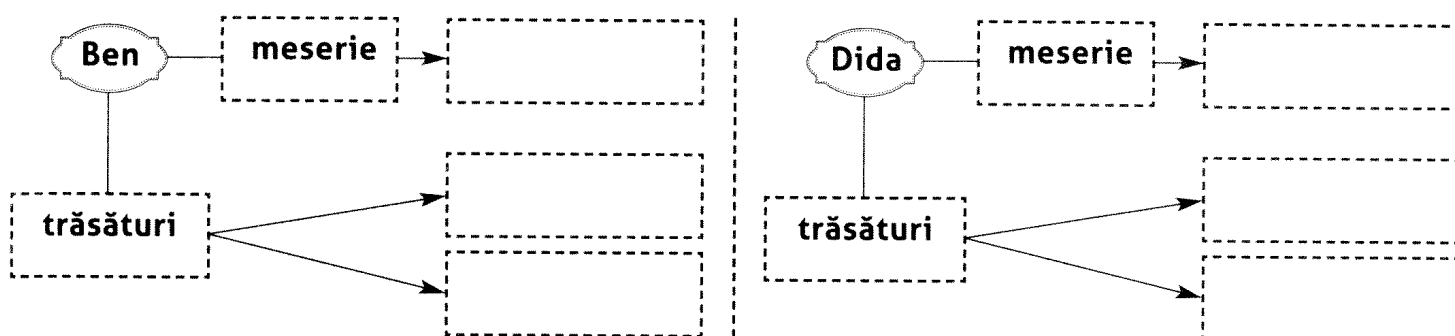
Relatarea se face la persoana _____, fapt dovedit de _____.

Personajele fragmentului redat mai sus sunt _____ și _____.

4. Care este diferența dintre naratorul și autorul fragmentului dat?

5. Caută pe internet câteva date despre autorul fragmentului dat și notează-le mai jos.

6. Completează rețeaua:

FIȘĂ DE LUCRU – **Modurile personale. Conjunctivul**

1. Subliniază verbele la modul conjunctiv din următoarele fragmente:

*Nici pe-o insulă pustie
n-ar putea urât să-mi fie
dac-aș naufragia
c-un televizor pe ea,
să-mi aducă la picioare
lumea câtu-i ea de mare. (Florin Bican)*

Oare să-ți povestesc cum de primăvara până toamna târziu trebuia să-mi iau animalele și să le duc vreun kilometru până pe Poduri, unde ai mei cumpărau „loc de pășune” și unde trebuia să fiu mereu atentă pe spiridușii mei lănoși [...].

(Ioana Nicolaie)

2. Transcrie ultimul predicat din textele de la exercițiul 1 și precizează din ce elemente este alcătuit.

3. Rescrie ultimul fragment, trecând la conjunctiv perfect verbele identificate la conjunctiv prezent, apoi explică modul de formare al acestora.

4. Alege forma corectă a verbului:

- E bine să **știi** / **ști** limba engleză.
- Te rog să **reți** / **reții** numărul meu de telefon.
- Când te chem, să **vi** / **vii** neîntârziat.
- Nu e dificil să **transcrii** / **transcri** poezia.
- E mai ușor să **previi** / **previ** decât să tratezi.
- În compunere trebuie să **descri** / **descrii** un peisaj.

5. Completează casetele cu forma corectă a verbului **a fi**, la modul conjunctiv, timpul prezent:

- Nu știu dacă putea aflat adevărul.
- Politicos este punctual.
- Cum rezolvat problema dacă nu știa teorema?
- Trebuie atent la rezolvarea exercițiilor.

6. Precizează modul verbelor subliniate în următoarele enunțuri:

Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul (Mihai Eminescu)

Fie-ți îngerii aproape / Somnul dulce! (Mihai Eminescu)

7. Subliniază cu o linie verbele la modul conjunctiv, prezent și cu două linii verbele la timpul viitor exprimat cu ajutorul conjunctivului:

Doar câțiva or să apuce coltucul, doar unii n-or să mai aibă burta lipită de spinare.

(Ioana Nicolaie)

Ca să nu am senzația că stau degeaba, îmi compun textul în cap, încercând să-l și memorez în același timp. [...] Vai de capul meu, mi se mișcă buzele, o să creadă acesta că sunt nebună, că vorbesc singură.

Chiar așa, ce, nu am voie să-mi fac o schemă pentru articol?! Doar nu o să scriu așa, direct.

(Elena Vlădăreanu)

8. Scrie forma de conjunctiv a următoarelor verbe, conform cerințelor:

luau	– prezent	_____;
vorbise	– perfect	_____;
mâncai	– prezent	_____;
vom alerga	– perfect	_____;
cântați	– perfect	_____;
ai creat	– prezent	_____.

9. Explică folosirea cratimei în structura: **s-o fragmentez**.

10. Analizează verbele la modul conjunctiv din enunțurile următoare, completând tabelul:

Învățat-a să citească / pre limba spaniolească – / [...]

Ah, ce bine-i să petreci / timpul prin biblioteci! (Florin Bican)

Nu-mi amintesc să fi mâncat vreodată portocale. (Ioana Niculaie)

Așa că vă invit să vă imbarcați chiar acum în mașinăria amintirii pe care am înșurubat-o aici pentru voi, să călătorim împreună și să poposim în anul acela [...]. (Ioana Pârvulescu)

Să fi devenit ea pretențioasă sau să fi fost o descriere exagerată?

Verbul	Timpul	Persoana	Numărul	Funcția sintactică

11. Construiește enunțuri în care un verb la modul conjunctiv să exprime:

o poruncă _____

un sfat _____

o rugămintă _____

12. Scrie-i colegului tău de bancă un mesaj de felicitare cu ocazia aniversării. Folosește cel puțin trei verbe la modul conjunctiv, pe care le vei încercui.

FIȘĂ DE LUCRU – **Caracterizarea personajului**

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos:

O fetiță de patru ani mergea de mână cu mama ei. Fetița are o pereche de aripioare, mici, albe, ca de porumbel, prinse de o rochiță, și o lacrimă pe obraz. N-a vrut să iasă în parc până ce mama nu i-a cusut aripile pe rochiță. Mama i-a explicat că trebuie să le rupă de la păpușa cu aripi, dar fetița a plâns și nu s-a lăsat până ce nu a obținut ce voia. Când mama i-a spus că vor râde copiii în parc, fetița a început să plângă și mai tare. Văzând că nu are încotro, mama i-a cusut aripioarele pe rochiță. Pe stradă lumea privea amuzată la fetița cu părul scurt blonduț. În parc, toți copiii se învârtteau cu admirație în jurul copilului înaripat.

(după Simona Popescu)

1. Rezumă în trei enunțuri fragmentul dat.

2. Precizează personajele care apar în fragment.

3. Transcrie un scurt fragment conținând o trăsătură fizică a fetiței.

4. Menționează ce trăsătură de caracter a fetiței reiese din dorința acesteia de a merge cu aripile cusute de rochiță.

5. Scrie două sentimente pe care le are fetița, înconjurată fiind de copiii din parc.

6. Motivează folosirea diminutivului **fetiță în fragment, referindu-te la atitudinea naratorului față de personaj.**

[illegible]

000001	000002	000003	000004	000005	000006	000007	000008	000009	000010	000011	000012	000013	000014	000015	000016	000017	000018	000019	000020	000021	000022	000023	000024	000025	000026	000027	000028	000029	000030	000031	000032	000033	000034	000035	000036	000037	000038	000039	000040	000041	000042	000043	000044	000045	000046	000047	000048	000049	000050	000051	000052	000053	000054	000055	000056	000057	000058	000059	000060	000061	000062	000063	000064	000065	000066	000067	000068	000069	000070	000071	000072	000073	000074	000075	000076	000077	000078	000079	000080	000081	000082	000083	000084	000085	000086	000087	000088	000089	000090	000091	000092	000093	000094	000095	000096	000097	000098	000099	000100
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

FIȘĂ DE LUCRU – **Modurile personale. Condițional-optativ**

1. Subliniază verbele la modul condițional-optativ din fragmentele de mai jos:

Dacă ai fi acum copil, ne-am juca împreună pe Minecraft și poate ți-aș împrumuta și iPadul. N-ai vrea să-mi povestești ceva de când aveai nouă ani? (Ioana Nicolaie)

Dacă aș fi avut și un casetofon, aș fi fost aproape fericită. (Ioana Pârvulescu)

2. Transcrie, din fragmentele citate, verbele la modul condițional-optativ, timpul prezent și precizează din ce sunt alcătuite.

3. Transcrie, din fragmentele citate, verbele la modul condițional-optativ, timpul perfect și precizează din ce sunt alcătuite.

4. Identifică predicatele nominale din enunțurile de la exercițiul 1 și menționează timpul verbelor și partea de vorbire prin care se exprimă numele predicativ.

5. Alcătuește un enunț în care să folosești verbul **a fi** cu valoare predicativă, la modul condițional-optativ, timpul prezent.

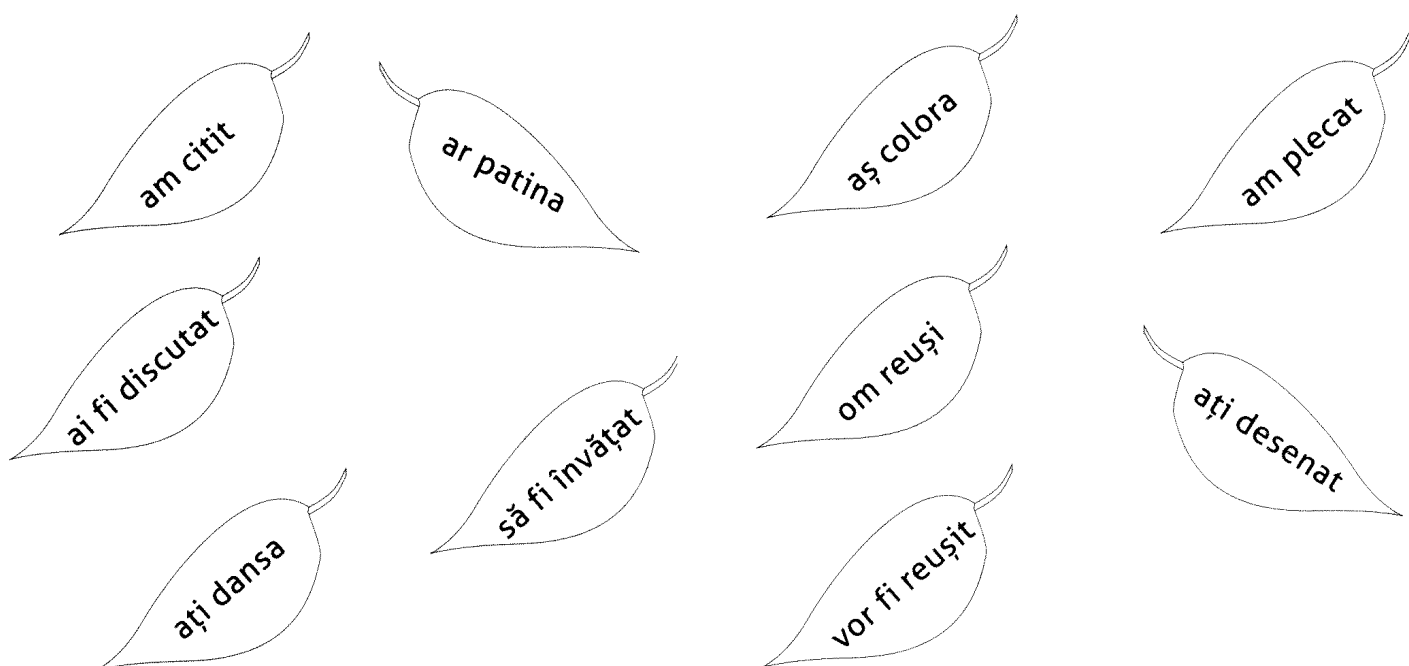
6. Alege forma corectă a verbelor:

• Aș/ ași scrie tema imediat, dacă mi-ar cere.	• Ai/ a-i asculta muzică la radio?
• Ar dormii/ dormi, fiindcă îi este somn.	• Am citii/ citi cărți electronice.
• A-ți/ ați participa la acest concurs?	

7. Precizează modul și timpul verbelor subliniate:

• <u>Am cânta</u> împreună la pian o partitură.	-----
• <u>Am mâncat</u> supa făcută de bunica.	-----
• <u>Ai auzit</u> întrebarea adresată?	-----
• <u>Ai rezolva</u> exercițiile de la test?	-----
• <u>Ați desena</u> cu cretă colorată pe asfalt?	-----
• <u>Ați citit</u> toate revistele cumpărate.	-----

8. Colorează doar frunzele care sunt inscripționate cu verbe la modul condițional-optativ.

9. Corectează, rescriind, enunțurile următoare:

• V-ar place să fim cuminți și v-ar pare rău dacă nea-ți certa.

• A-și tace dacă aș vede că nu ma-r susține nimeni.

10. Construiește enunțuri cu ortogramele: **cai / c-ai; car / c-ar; caș / c-aș; var / v-ar.**

11. Explică ortografia structurilor subliniate:

Și cred că și lui i-ar fi greu să plece de la mine.

(Ioana Pârvulescu)

Dac-aș ști că te superi, n-aș mai trece pe la magazin.

12. Analizează verbele la modul condițional-optativ din fragmentele următoare:

Și iON vorbește cu el în fiecare zi ca și când ar vorbi de unul singur. [...] Dar, dacă lui lidentiKat i-ar fi păsat de cuvinte, altfel ar sta lucrurile.

(Gruia Dragomir)

Știți, la noi viitorul e urât și aș vrea să scap de el, a spus profesorul de tehnologie. Și au dispărut în spațiu de parcă n-ar fi fost.

(Călin- Andrei Mihăilescu)

Dacă mi-aș fi bătut capul, aș fi putut să aleg. [...] Uneori mă gandesc că aș avea mare nevoie de câte un mesaj salvator.

(Ana Maria Sandu)

FIȘĂ DE LUCRU - **Modurile nepersonale**

MODUL SUPIN

1. Subliniază verbele la modul supin din enunțurile următoare:

Viața e, pentru mine, o frază uriașă, neîntreruptă, greu de citit [...].

(Ioana Pârvulescu)

Termină întâi de scris, apoi uită-te în server [...].

(Elena Vlădăreanu)

[...] i-am spus că o să ajungă în secolul XXI și că o să fie un fel de campion la trăit [...]

(Cristina Elekes)

2. Precizează din ce sunt alcătuite verbele identificate.

3. Completează spațiile libere punând verbul din paranteză la modul supin:

- E bine (a avea) _____ grijă de bunici.
- A terminat (a scrie) _____ câteva cuvinte în japoneză.
- Se pregătește (a traduce) _____ un tratat.
- A întins tot mușetelul (a usca) _____.
- A plecat (a culege) _____ mure.

4. Trece verbele de mai jos la forma negativă:

de spus _____

de mărturisit _____

de recunoscut _____

de mâncat _____

5. Construiește enunțuri cu ortogramele: **l-a mâncat; la mâncat; la mâncare.**

6. Explică ortografia structurilor: **l-a ajutat; la ajutat.**

7. Alcătuieste trei enunțuri în care să folosești verbul **a cumpăra** la modul supin, construit cu prepoziții diferite.

8. Bifează caseta din dreptul enunțurilor în care există un verb la modul supin:

- Este atras de rezolvat rebusuri. ☐
- Exercițiul este cât se poate de dificil. ☐
- Se pregătește pentru primit oaspeții. ☐
- S-a bucurat pentru câștigul avut. ☐

MODUL PARTICIPIU

1. Subliniază participiul din componența verbelor de mai jos, precizând modul și timpul fiecărui verb:

ai ghicit

va fi sosit

să fi avut

de spus

aș fi presupus

2. Completează spațiile libere cu forma de participiu a verbelor din paranteză:

- Plăcinta (a coace) _____ la foc mic este delicioasă.
- Compoziția se pune în tava (a unge) _____ și (a tapeta) _____ cu faină.
- Cumpărase prăjiturile (a pudra) _____ cu cacao.
- Mâncase covrigeii (a presăra) _____ cu chimen.

3. Notează participiul următoarelor verbe:

a zice _____

a împlini _____

a salva _____

a crede _____

a auzi _____

a duce _____

4. Completează tabelul următor:

Verbul la infinitiv	Participiul cu prefixul <i>ne-</i>	Participiul cu prefixul <i>ne-</i> și adverbul <i>mai</i>
a încerca		
a spune		
a vedea		
a trăi		
a închide		

5. Înlocuiește construcțiile marcate cu adjectivele provenite din verbe la participiu:

Compunerea **pe care a scris-o** a fost interesantă.

A impresionat-o basmul **pe care l-a citit**.

Ne-a uimit răspunsul **pe care l-a dat**.

Limonada **pe care a băut-o** avea miere.

6. Citește fiecare enunț și, dacă îl consideri adevărat, încercuiește A, iar dacă îl consideri greșit, încercuiește G:

- În următoarea serie sunt numai forme participiale: **interesant; oferit; pregătit; notat; salutat; greșit.** A / G
- Următoarele forme participiale sunt corecte: **șters; nedorit; nemaicăutat; reparat; neanalizat.** A / G
- Seria următoare cuprinde forme participiale negative: **nerezolvat; neclar; nescris; neșters; neprăjit.** A / G

7. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești câte un adjectiv provenit din verb la participiu cu valoare stilistică de epitet.

8. Prezintă, în 5-6 rânduri, ultima carte citită, folosind două adjective provenite din verbe la participiu, cu formă afirmativă și două adjective provenite din verbe la participiu, cu formă negativă.

MODUL INFINITIV

1. Subliniază verbele la modul infinitiv din enunțurile următoare:

- *Cel mai frumos era când ridicam sticla subțire și cumva mereu pe punctul de a se sparge [...]* (Ioana Nicolaie)
- *Ca pentru a-și sublinia cuvintele, a apăsător de cinci ori [...]* (Cristina Elekes)
- *Cum stațiunea noastră e, pe la margini, un sat, ne puteam descurca [...]* (Ioana Nicolaie)

2. Prin ce se deosebește ultimul verb la modul infinitiv de celelalte verbe identificate la exercițiul 1?

3. Transcrie celelalte verbe din enunțurile de la exercițiul 1 și scrie forma acestora de infinitiv.

4. Subliniază sufixele de infinitiv și menționează conjugarea verbelor următoare:

• a ochi	_____	• a sufla	_____
• a înota	_____	• a părea	_____
• a tăcea	_____	• a culege	_____
• a coborî	_____	• a polua	_____
• a petrece	_____	• a reface	_____

5. Completează tabelul de mai jos cu forma negativă a verbelor:

Verbul la infinitiv	Prezent	Perfect
a decide		
a veni		
a părea		
a râde		
a lucra		

6. Încercuiește infinitivul din structura următoarelor verbe, menționând modul și timpul acestora:

Voi căuta

Nu minți!

Ar vedea

Oi scrie

7. Subliniază forma lungă a infinitivului din frazele:

- Plecare-ai când ți-oi spune eu!
- Iubire-aș, dar n-am pe cine!

8. Construiește propoziții în care verbul la infinitiv **a reuși** să fie precedat de patru prepoziții diferite.

9. Încercuiește enunțul în care **a** este marcă a infinitivului:

- A ales o carte pe care vrea să o citească.
- Plecaseră fără a saluta pe cei prezenți.
- În casă mirosea a cozonac cu nucă.

10. Notează „instrucțiuni de folosire” pentru o carte, folosind cel puțin trei verbe la infinitiv.

MODUL GERUNZIU

1. Subliniază verbele la modul gerunziu din fragmentul următor:

Nu se mișca și nici nu avea cum: ridicând mogâldeța în mână, am văzut că era o sculptură din piatră cenușie [...]. Nu mai văzusem niciodată ceva asemănător și, scoțându-mi mănușa de lână, l-am găzduit pe micul zeu în căușul palmei, întorcându-l pe toate părțile. [...] Privind bine, am văzut că are scris pe dos o literă, un M.

(după Ioana Pârvulescu)

2. Indică sufixele de gerunziu.

3. Transcrie verbele la gerunziu, identificate în exercițiul 1, și trece-le la forma negativă.

4. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în următoarele enunțuri:

• Mi-a dat cartea cu mâna tremurând.

• Eșarfa fluturândă mi-a atras atenția.

5. Scrie forma negativă de gerunziu a verbelor de mai jos, intercalând adverbul mai între prefixul ne- și verb:

• a crea ----- • a lua -----

• a ști ----- • a decide -----

• a vorbi -----

6. Rescrie enunțurile următoare și corectează greșelile:

Ducându-se la bibliotecă și fiind interesat de acea operă, doamna de acolo l-a ajutat împrumutându-i cartea pentru trei zile, astfel ne mai stând la sala de lectură.

7. Citește fiecare enunț și, dacă îl consideri adevărat, încercuiește A, iar dacă îl consideri greșit, încercuiește G:

- Sunt scrise corect toate formele de gerunziu: **colorând; scriând; fluturând; marcând**. A / G
- Următoarea listă cuprinde numai verbe la gerunziu, formă negativă: **neanalizând; nemaicitind; neauzit; nrecunoscând; nemandorind; neplecând**. A / G
- Următoarele cuvinte sunt verbe de conjugarea IV la modul gerunziu: **plutind; ieșind; dormind; gătind; hotărând**. A / G

8. Alcătuiește două enunțuri cu sensurile diferite ale cuvântului **colind**. Precizează ce parte de vorbire este cuvântul în fiecare enunț.

FIȘĂ DE LUCRU – **Fabula**

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva cerințele propuse:

— *Da dincotro și unde
Alergi tu așa iute?*

*Bursucul întâlnind pe vulpe-au întrebat.
— Oh, dragă cumătre, am dat peste păcat!*

*Sunt, iată, surghiunită!
Tu știi că eu am fost în slujbă rânduită
La o găinărie.
Cu trebile ce-aveam, odihna-mi am lăsat,
Și sănătatea mi-am stricat;
Dar tot eu am căzut în groaznică urgie,
Pe niște pâri* nedovedite,
Precum că luam mite.*

*Tu singur martor ești, în adevăr să spui:
De m-ai văzut cumva, măcar cu vreun pui?
— Nu, dragă cumătră; dar când ne întâlneam*

*Eu cam ades vedeam:
Că tu pe botișor
Aveai și pufușor.*

*Se-ntâmplă și la noi de vezi
Cum altul, având loc, așa se tânguiește,
Încât îți vine mai să-l crezi
Că abia din leafă se hrănește.
Dar astăzi butcă*, mâine cai,*

*De unde oare-i vin? Și când ar vrea să stai
Să-i faci curată socoteală
Pentru venit și cheltuială,*

*N-ai zice ca bursucul că are pufușor
Pe botișor?*

(Alec Donici, „Vulpea și bursucul”)

*pâră – plângere făcută împotriva cuiva; reclamație

*butcă (înv.) – caleașcă

1. Scrie forma literară a următoarelor cuvinte din text:

trebile _____

vre _____

2. Construiește două propoziții în care cuvintele: iute și am stricat să aibă alt sens decât în text.

3. Precizează cum s-au format următoarele cuvinte:

• găinărie _____

• nedovedite _____

• botișor _____

• astăzi _____

• socoteala _____

• venit _____

4. Notează figura de stil care permite discuția celor două personaje.

5. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele următoare:

• păcat

• surghiunită

• slujbă

• se tânguiește

• leafa

6. Motivează folosirea virgulei în versul:

– Oh, dragă cumătre, am dat peste păcat!

7. Explică utilizarea apostrofului în primul vers.

8. Delimitează secvențele textului, în funcție de componentele unei fabule.

9. Numește modul de expunere pe baza căruia este construită prima parte a textului.

10. Rezumă, în 5-7 rânduri, textul **Vulpea și bursucul**.

11. Identifică tipul uman care se ascunde sub masca fiecărui animal.

12. Transcrie versurile care prezintă trăsăturile de caracter ale vulpii.

13. Arată, în 6-8 rânduri, că textul aparține genului epic.

14. Precizează care este rolul ultimei secvențe narative.

15. Formulează, în 3-5 rânduri, un sfat desprins din această fabulă.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---

[illegible]

FIȘĂ DE LUCRU - Substantivul

1. Completează tabelul de mai jos cu substantive din lista următoare:

untdelemn / pierde-vară / Carina / papă-lapte / Gura Humorului / Câmpulung /
Tarom / perspicacitate / corabie / școlărimă / talent / Radu / Franța.

Substantive comune simple	Substantive comune compuse	Substantive proprii simple	Substantive proprii compuse

2. Precizează cum s-au format substantivele **Câmpulung** și **Tarom**.

3. Alcătuieste un enunț în care substantivul comun **corabia** să devină substantiv propriu.

4. Corectează enunțurile următoare:

• Din cauza emoțiilor, am uitat să scriu pe foaie titlul: Teză la Limba Română.

• La Istorie am studiat Evul mediu.

• Am citit o carte foarte interesantă Tatăl Celuilalt Copil.

• Coloana Infinitului și Masa Tăcerii pot fi văzute la Târgu-Jiu.

5. Citește enunțurile de mai jos. Dacă apreciezi că răspunsul este corect, încercuiești CORECT, dacă apreciezi că afirmația este greșită, încercuiești INCORECT.

a. Sunt numai substantive de genul masculin:

copil; copac; curcan; calendar; cercei.

corect / incorrect

b. Sunt numai substantive de genul feminin:

pasăre; penar; privighetoare; părere; prețiozitate.

corect / incorrect

c. Sunt numai substantive de genul neutru:

obiect; port; caz; titlu; robot.

corect / incorrect

6. Încercuiește forma corectă de plural a următoarelor substantive:

- cuiere / cuieruri;
- anotimpuri / anotimpuri;
- înghețări / înghețate;
- căzi / cade;
- haine / hăini;
- pâraie / părauri.
- roboți / roboturi;
- ciocolate / ciocolări;
- semnuri / semne;
- mătușe / mătuși;
- prisace / prisăci;

7. Alege, prin încercuire, răspunsul corect.

- În enunțurile: *Are ochi frumoși. Și-a pus pansament la un ochi.* substantivele subliniate:
 - a. sunt scrise incorect;
 - b. sunt ambele la numărul singular;
 - c. au aceeași formă la singular și la plural;
 - d. sunt ambele la numărul plural.
- În enunțurile: *Acel nume îmi este cunoscut. Sunt scrise greșit câteva nume.* substantivele subliniate:
 - a. au aceeași formă la singular și la plural;
 - b. sunt ambele la genul feminin;
 - c. sunt sinonime;
 - d. sunt ambele la numărul plural.

8. Construiește enunțuri cu formele diferite de plural ale următoarelor substantive:

curent

element

somn

timp

bob

bucată

argint

pietriș / boierime / rufărie / făget / păpuriș / brădet /
prăfăraie / porumbiște / stufăriș / tineret.

12. Scrie forma corectă de acord a verbului dintre paranteze și explică acordul respectiv.

**varice / tratative / sânge / icre / mușetel / aur / icre / catolicism / tăietei /
stimă / Alpi / ovăz / floră / spaghete / sale / represalii / fotbal.**

69

[illegible]

- ochelari; grâne; telefoane; blugi; rechizite;
- urale; pui; vapori; tăiței; pantaloni;
- tăiței; moaște; blugi; vapori; rechizite;
- moaște; penare; aplauze; șale; zori;
- vapori; viespi; blugi; zori; câlți.

- capitalism; sofran; zinc; porumb; aluminiu;
- curaj; miere; aluminiu; creștinism; patinaj;
- onoare; feudalism; vlagă; țară; levănțică;
- încredere; cimbru; sclavagism; orez; busuioc;
- iarbă; oxigen; hală; handbal; zinc.

FIȘĂ DE LUCRU – Substantivul. Cazuri

1. Subliniază substantivele din enunțurile următoare, apoi grupează-le pe cazuri.

Imediat, vreo șase șoareci
Dau „ministrului” târcoale,
Răsuflând cu mare grijă,
Pe motan să nu îl scoale.
[...] Haideți, fraților, acasă,
Că v-ați războit din greu.
Cât privește casa mâtei...
Ce să fac, am s-o iau eu. (Petre Crăciun)

nominativ	acuzativ	dativ	genitiv	vocativ

2. Notează, în paranteze, cazul și funcția sintactică a substantivelor subliniate în versurile de mai jos:

Două mâte (____; _____)-nspăimântate,
[...] Dau năvală într-o curte.

A umblat prin multe sate
Izgonind la nouă poște

Mățele (____; _____) nevinovate.

Au plecat să ducă vestea.

Ulița cumplit vuieste,

Oastea mățelor (____; _____) se-adună,

De război se pregătește. (Petre Crăciun)

3. Alcătuiește enunțuri în care substantivul subliniat în enunțurile de mai sus să fie folosit în alte două cazuri.

4. Subliniază prin culori diferite substantivele în cazurile nominativ și acuzativ din versurile următoare:

Toți pisoi-l înconjoară.

Vin în jurul lui degrabă.

Nici ministrul nu-nțelege

Ce se-ntâmplă și întreabă.

[...]

O emoție profundă

Mă furnică pe spinare.

Hai să-ncepem cu „ministrul”,

Să-l zvârlim în închisoare! (Petre Crăciun)

5. Explică modalitatea prin care ai diferențiat substantivele în cazul nominativ de cele în cazul acuzativ.

6. Construiește enunțuri în care substantivul **prieten** să se afle în cazul acuzativ, precedat de trei prepoziții diferite, și să aibă funcții sintactice diferite. Precizează funcția sintactică a substantivului în fiecare enunț.

Funcția sintactică -----

Funcția sintactică -----

Funcția sintactică -----

7. Alcătuieste două enunțuri în care substantivul **floare** să fie folosit cu funcție sintactică de nume predicativ în cazurile:

nominativ

acuzativ

8. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate.

- Vara este foarte cald. _____
- Anotimpul meu preferat este vara. _____
- Am aflat vestea azi. _____
- În ultima zi am cumpărat o minge. _____

9. Completează fiecare variantă de răspuns cu A, dacă o consideri adevărată sau cu F, dacă o consideri falsă.

În enunțul *Vântul suflă frunzele*.

- a. substantivele au aceeași funcție sintactică. _____
- b. substantivele au funcții sintactice diferite. _____

Motivează alegerea răspunsului, precizând cazul și funcția sintactică a fiecărui substantiv.

10. Subliniază substantivele în genitiv și încercuiește substantivele în dativ din enunțurile următoare:

Le-am explicat prietenilor mei importanța lecturii. Deși, inițial, mulți au fost contra acestei păreri, datorită insistenței mele, au recunoscut că formarea unui vocabular divers are loc, adesea, grație cititului.

Era greu să-i aduc astfel de argumente lui Radu. Trebuie să vă spun că aproape toate pasiunile lui Radu se leagă de tastarea butoanelor.

11. Transcrie substantivele în cazul genitiv, precizând funcția lor sintactică.

12. Transcrie substantivele în cazul dativ, precizând funcția lor sintactică.

Substantivul propriu **Radu** este în același caz în ambele situații. **DA / NU.**

Dativ	Genitiv

- Cazul dativ, cu funcție sintactică de complement indirect

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---

17. Subliniază substantivele aflate în cazul vocativ, în versurile de mai jos:

*Miaoleu și vai de mine,
Zice una, surioară,
Ne așteaptă vremuri grele!*

*Încă unul? Comandante,
Nu știm ce dorești, ce-ți place,
Noi vrem să ne lași la vatră
Să semnăm tratat de pace.*

18. Scrie trei enunțuri în care un substantiv în cazul vocativ să fie folosit:

La începutul enunțului

În interiorul enunțului

La sfârșitul enunțului

19. Alcătuieste enunțuri în care substantivul gărgăriță să fie folosit în toate cazurile.

Nominativ

Acuzativ

Dativ

Genitiv

Vocativ

20. Alege un substantiv propriu, apoi construiește enunțuri în care să aibă funcția sintactică de nume predicativ, în cazul:

Nominativ

Acuzativ

21. Bifează caseta din dreptul enunțurilor în care substantivul subliniat are funcția de complement indirect, apoi precizează cazul în care se află.

☐ Florile mulțumesc cerului pentru ploaia trimisă.

☐ Culoarea cerului se răsfrânge în culoarea albastrelor.

☐ În depărtare, marea părea că își dă mâna cu cerul.

☐ Protectorul tuturor păsărilor este cerul.

22. Citește enunțurile următoare, apoi alege răspunsul pe care îl consideri corect, motivând alegerea făcută:

A acționat contrar hotărârii inițiale.

A răspuns contra colegului său.

Substantivele subliniate se află:

a. în același caz; **b.** în cazuri diferite.

23. Citește enunțul și încercuiește CORECT dacă îl consideri corect sau INCORECT dacă îl consideri greșit, apoi motivează alegerea făcută:

A întârziat la întâlnire datorită aglomerației. **corect / incorrect**

24. Alcătuieste o compunere, de 10-12 rânduri, în care să folosești substantive în toate cazurile învățate, apoi transcrie-le în coloanele corespunzătoare.

nominativ	acuzativ	genitiv	dativ	vocativ

FIȘĂ DE EVALUARE – Fabula

Citește cu atenție textul:

Păstorul liniștit

Dormea la umbră vara, pe câini nădăjduit;
Iar șarpele din iarbă, cu limba-i pierzătoare,
Era acum aproape păstorul să omoare.
Dar un țânțar, de milă pătruns și îndemnat,

Pe somnoros în frunte

Așa l-au înghimpat,
Încât, sărind el iute,

De șarpe el s-au ferit,

Însă, cu-ntâi mișcare, țânțarul au turtit.

Un slab pe un puternic când vrea ca să-l trezească

La adevăr de care el nu e bucuros,

Prin buna faptă poate să se primejduiască,

Ca un țânțar milos.

(Alec Donici, „Păstorul și țânțarul”)

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate:

- iute _____
- au ferit _____
- bucuros _____

3 x 0,25
→ 0,75 puncte

2. Explică rolul cratimei în secvența să-l trezească.

0,25 puncte

3. Selectează un element de timp și un element de spațiu.

2 x 0,50
→ 1 punct

4. Transcrie, din textul dat, două secvențe în care sunt evidențiate trăsături ale țânțarului.

2 x 0,50
→ 1 punct

5. Menționează modul de expunere prezent în text.

1 punct

6. Încadrează textul în unul dintre genurile literare învățate, dând două argumente.

2 x 0,50
→ 1 punct

7. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței:

*Un slab pe un puternic când vrea ca să-l trezească
La adevăr de care el nu e bucuros,
Prin buna faptă poate să se primejduiască,
Ca un țânțar milos.*

2 puncte

8. Redactează o compunere, de 80-150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare din lumea animalelor, având drept personaje un șoricel și o pisică.

3 puncte

FIȘĂ DE EVALUARE – Opera epică. Verbul

Citește cu atenție textul:

Chiar în clipa aceea, domnul Bucket, tatăl lui Charlie, intră în odaie. Se întorsese de la fabrica de pastă de dinți și flutura entuziasmat ziarul de seară.

– Ați aflat vestea cea mare? strigă el, ținând ziarul astfel încât să poată vedea cu toții titlul uriaș. Acesta spunea:

FABRICA WONKA SE VA

DESHIDE

ÎN SFÂRȘIT PENTRU

CÂȚIVA CURIOSI

– Adică oamenii o să poată să intre în fabrică? țipă bunicuțul Joe. Citește-ne ce zice – iute!

– Bine, se învoi domnul Bucket, netezind ziarul. Ascultați:

(Roald Dahl, „Charlie și Fabrica de Ciocolată”)

1. Identifică momentul / momentele subiectului din acest fragment.

2 x 0,25

→ 0,50 puncte

2. Notează două moduri de expunere identificate în text.

2 x 0,25

→ 0,50 puncte

3. Formulează o idee principală/ secundară din text.

1 punct

4. Elimină termenii care nu aparțin conjugărilor și modurilor indicate:

a. Conjugarea I: cântau – vorbiseră – au lucrat – alergară – ar fi imaginat

Conjugarea II: beau – văzurăți – făceau – ar părea – șezuse

Conjugarea III: ciripind – treceam – descrie – nins – să meargă

Conjugarea IV: de sfătuit – citirăți – a vestit – plângeai – fiind

b. Modul condițional-optativ: a cânta – am cânta – ar cânta – ai cânta

Modul supin: de precizat – de adăugat – de post – de înmugurit

Modul gerunziu: desenând – suind – rond – hotărând

Modul indicativ: vor uita – aș fi mâncat – va fi călătorit – o să cântărească.

8 x 0,25

→ 2 puncte

5. Precizează valoarea morfologică a verbului **a vrea** în text și alcătuiește un enunț cu altă valoare a sa.

2 x 0,50
→ 1 punct

6. Scrie două enunțuri despre fabrica de ciocolată în care să folosești verbe la cele patru conjugări, pe care să le precizezi.

1 punct

7. Transcrie, din text, două verbe la moduri nepersonale diferite, precizând modul fiecăruia.

2 x 0,50
→ 1 punct

8. Transformă ultimele două replici (linii de dialog) în vorbire indirectă.

2 x 0,50
→ 1 punct

9. Imaginează o continuare de 6 rânduri a textului citat.

2 puncte

SUCCES!

FIȘĂ DE EVALUARE – Opera epică. Substantivul

Citește, cu atenție, textul dat și răspunde la cerințele de mai jos.

Deodată, din camera de alături începuse să se audă un fel de cântec. Fotografia mai era puțin umedă, însă băiatul o luă cu grijă și deschise curios ușa. Moș Crăciun, Gabi, Ignat și Bianca stăteau în picioare, iar în fața lor se afla un grup de copii care colinda. [...]

Copiii erau îmbrăcați în costume populare. Băieții aveau ȋtari și cămăși albe, erau ȋncinși cu niște chimire late, cu fel și fel de buzunărașe, și ȋși țineau mâinile în căciulile de astrahan cu marginea ȋntoarsă. [...]

Colindătorii ȋși luară rămas-bun și ieșiră în gerul de afară, ȋnsoțiți de Moș Crăciun, de Gabi, Mihai, Bianca și Ignat. Copiii pășiră pe zăpadă, fără să lase nicio urmă, apoi se ridicară ȋncet printre fulgii ȋncremeniți în aerul ȋnghețat, plutind peste vârfurile brazilor, peste văi și munți, făcându-se din ce în ce mai mici, la fel ca un stol de rândunele care pleacă toamna spre țările calde.

(T.O. Bobe, „Darul lui Moș Crăciun”)

1. Menționează cazul, funcția sintactică și felul articolului pentru substantivele din fragmentele de text: *și ȋși țineau mâinile în căciulile de astrahan cu marginea ȋntoarsă; apoi se ridicară ȋncet printre fulgii ȋncremeniți în aerul ȋnghețat, plutind peste vârfurile brazilor.*

8 x 0,25
→ 2 puncte

2. Precizează felul substantivului **ȋtari** din punctul de vedere al numărului. Alcătuiește un enunț în care să folosești alte două substantive din aceeași categorie a numărului.

2 x 0,25
→ 0,50 puncte

3. Transcrie, din fragmentul dat, două substantive colective și notează ȋncă două substantive formate cu sufixe.

4 x 0,25
→ 1 punct

4. Alcătuieste două enunțuri în care substantivul **rândunele** să aibă funcție sintactică de nume predicativ în cazuri diferite. Precizează cazul pentru fiecare situație.

2 x 0,25
→ 0,50 puncte

5. Scrie forma de genitiv-dativ a substantivelor următoare:

cămară

Bianca

cămașă

zăpadă

4 x 0,25
→ 1 punct

6. Transcrie, din textul citat, două secvențe ce constituie indici de spațiu.

2 x 0,25
→ 0,50 puncte

7. Scrie, din text, două substantive prin care se sugerează anotimpul în care se petrece întâmplarea.

2 x 0,25
→ 0,50 puncte

8. Identifică, în fragmentul citat, un moment al subiectului operei literare.

1 punct

9. Arată, în 6-8 rânduri, faptul că fragmentul reprezintă o operă epică.

3 puncte

SUCCES!

A decorative frame with a solid black outer border and a dashed black inner border, featuring a wavy, scalloped shape with pointed ends on the left and right.

III. GENUL LIRIC – OPERA LIRICĂ

FIȘĂ DE LUCRU - Opera lirică în versuri

Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a rezolva corect exercițiile propuse.

Visează plopul, nemișcat în soare,
Și umbra din el, neagră, îi curge la picioare...

Un melc își taie drumul prin grădină
De-a dreptul, ca un tanc de gelatină,
Amenințând albine și furnici
Cu patru tunuri mici.

Tăcerea își adună trupul sferic
Într-un boboc de nalbă*.
O muscă trece prin lumina albă,
Ca o scânteie de-ntuneric.

Un fluture, cu aripi de umbră și mătăasă
Stropite-n două locuri cu carmin*,
Din zboru-i frânt și plutitor se lasă
Pe vârful unui spin.

Și florile se-nalță-ntr-un picior
Să-l poată contempla mai bine,
Cum doarme-n pragul clipei care vine,
Cu aripile desfăcute-n viitor.

(George Topîrceanu, „Lumină”)

- *nalbă – nume dat unei plante decorative și medicinale;
*carmin – (în text) roșu, de culoare roșie.

1. Precizează modul de expunere identificat în textul-suport.

2. Notează fiecare dintre afirmațiile de mai jos cu **A** (dacă o consideri adevărată) sau cu **F** (dacă o consideri falsă).

- Textul dat transmite informații precise, exacte. _____
- În text sunt folosite construcții poetice. _____
- Textul prezintă acțiunea unor personaje. _____
- Textul îl sensibilizează pe cititor. _____

3. Alege, dintre variantele propuse mai jos, pe aceea cu care ești de acord.

Versul *Un fluture, cu aripi de umbră și mătăasă...* exprimă:

- a) un sentiment de teamă, sugerat prin substantivul *umbră*;
- b) o reprezentare sensibilă a unei ființe delicate;
- c) o senzație de catifelare, sugerată de substantivul *mătăasă*.

4. Justifică, în 30-50 de cuvinte, alegerea făcută la exercițiul anterior.

5. Încercuiește varianta corectă de răspuns, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Construcția *O muscă trece prin lumina albă, Ca o scânteie de-ntuneric* conține:
 - a. un epitet;
 - b. o comparație;
 - c. o personificare;
 - d. o repetiție.
- Textul descrie un aspect din natură...
 - a. la începutul iernii;
 - b. toamna;
 - c. la sfârșitul iernii;
 - d. vara.
- Verbul din text *a contempla* este sinonim cu:
 - a. a constata;
 - b. a admira;
 - c. a înfrunta;
 - d. a observa.
- Pentru descrierea melcului sunt folosiți termeni din câmpul lexico-semantic al:
 - a. războiului;
 - b. bucătăriei;
 - c. croitoriei;
 - d. vegetalelor.

6. Precizează felul rimei din ultima strofă a textului dat.

7. Stabilește măsura versului *Și florile se-nalță-ntr-un picior*.

8. Transcrie, din textul dat, două figuri de stil diferite și precizează felul acestora.

9. Transcrie, din textul-suport, câte o structură care se adresează:

auzului

pipăitului/tactilului

văzului

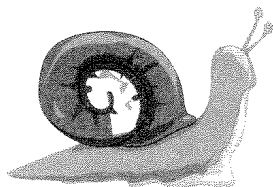
10. Citește cu atenție rândurile orizontale și verticale ale careului de mai jos. Identifică cel puțin zece cuvinte aparținând textului-suport, pe care le vei scrie pe spațiile libere.

N	A	L	B	A	F	X	B
U	P	L	E	R	U	M	O
F	L	U	T	U	R	E	B
A	O	M	I	S	N	L	O
R	P	I	N	A	I	C	C
S	G	N	S	J	C	O	H
O	H	A	S	P	I	N	A
A	M	A	L	B	I	N	E
R	F	L	O	R	I	L	E
E	U	M	B	R	A	J	I

11. Continuă enunțul dat, valorificând informațiile din textul propus.

Titlul poeziei lui George Topîrceanu este sugestiv, deoarece

12. Imaginează-ți un dialog, de patru replici, între un melc și un fluture, pe tema frumuseții din grădina descrisă în poezia lui George Topîrceanu.

13. Dacă ai fi o floare, ce floare ai vrea să fii? Precizează două trăsături prin care te asemeni cu floarea aleasă de tine.

- _____
- _____
- _____
- _____

14. Redactează un text, de 50-70 de cuvinte, în care să descrii un aspect din natură, incluzând patru construcții/structuri (la alegere) din textul-suport.

FIȘĂ DE LUCRU – **Pronumele personal și pronumele personal de politețe**

1. Înlocuiește substantivele subliniate, din enunțurile de mai jos, cu pronumele personale și pronumele personale de politețe corespunzătoare:

• În clasa elevului este liniște.

• Am pregătit mărtișoare pentru profesoare.

• Cărțile de la Matei sunt interesante.

• I-am adus mulțumiri directorului (școlii noastre).

2. Completează tabelul de mai jos, analizând pronumele (personale și de politețe) identificate în textul următor:

La onomastica Mariei, mama ei ne-a invitat la o mică petrecere în aer liber. Dumneaei este o bună organizatoare de astfel de evenimente. Noi i-am pregătit Mariei o surpriză și abia așteptăm să o vedem cum va reacționa.

Pronumele identificat	Felul	Cazul	Funcția sintactică

3. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos:

• Cuvintele subliniate în enunțul Nouă ni s-a dat o carte nouă sunt, în ordine:

- a. pronume personal și numeral cardinal;
- b. pronume de politețe și adjectiv propriu-zis;
- c. pronume personal și adjectiv propriu-zis;
- d. numeral cardinal și adjectiv propriu-zis.

7. Transformă textul de mai jos, adresat unui coleg de clasă, astfel încât să fie adresat primarului din localitatea în care trăiești.

Dragul meu,

Îți mulțumesc pentru că mi-ai pus la dispoziție colecția de fotografii din arhiva ta personală. Cu ajutorul tău am realizat o expoziție despre localitatea noastră, foarte apreciată de toți cei care au văzut-o.

Îți mulțumesc,

Dan Murgoci

8. Redactează un dialog de șase replici, între tine și dirigintele tău, în care îi ceri părerea în legătură cu organizarea unui concurs interșcolar pe teme literare.

FIȘĂ DE LUCRU – Opera lirică în proză

Citește cu atenție textul-suport, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Întreg universul meu avea pe atunci o suprafață de câțiva kilometri pătrați... Dar acest univers minuscul era pentru mine tot atât de mare cât un imperiu.

Din pridvorul casei noastre se vedeau munții. Acolo aveam la dispoziție un vast domeniu alcătuit din ierburi, dealuri pline cu aluni, tufișuri nenumărate cu zmeură și cu mure, luminișuri înnegrite de afine, platouri ascunse unde creșteau tot felul de ciuperci, izvoare cu apă rece de-ți crăpau dinții, râuri iuți, mici și secrete, păduri adânci umbroase, cărări știute de toată lumea sau doar de mine. Eram bogat, nu mă stânjenea deloc faptul că acasă spațiul meu de manevră era redus. Casa în care m-am născut avea doar o tindă, în care mâncam primăvara, vara și toamna, o cameră de locuit și o cămară. Totul lucea de sărăcie și de curățenie. Mama spăla podelele cu leșie în fiecare săptămână. Pe lavițele pictate nu eram lăsat să mă joc, pentru a nu râcăi vopseaua, nici pe paturi, pentru a nu risipi paiele acoperite cu un cearșaf gros de cânepă. În schimb, urcam zilnic munții în urma celor două vaci ale noastre. Ce motive aveam să mă plâng? Lumea în care mă născusem mi se părea largă, încăpătoare, nu mă stingherea câtuși de puțin. (...)

(Octavian Paler, „Et in Arcadia ego!”*)

*Et in Arcadia ego este o expresie latină, a cărei traducere este: *Și eu am trăit în Arcadia.* Această sintagmă apare ca titlu a două lucrări artistice aparținând pictorului francez Nicolas Poussin, dintre care una este expusă în Muzeul Luvru, din Paris. Sintagma face referire la ținutul legendar al Arcadiei, din Peloponez, Grecia, un paradis al vieții idilice, patriarhale și exprimă nostalgia după o fericire pierdută.

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

• Seria care conține numai termeni din câmpul lexical al locuinței țărănești este:

a. pridvor; domeniu; tindă;	b. cămară; laviță; cearșaf;
c. pridvor; tindă; laviță;	d. laviță; imperiu; paiele.

• Textul prezintă o zonă de:

a. munte;	b. câmpie;
c. luncă;	d. deșert.

• Enunțul subliniat în text exprimă:

a. sărăcia în care a crescut copilul;	b. frumusețea naturii;
c. sursele de hrană ale copilului;	d. bogăția familiei.

2. Alcătuieste două enunțuri în care să introduci structurile din text: „univers minuscul”; „cărări știute de toată lumea sau doar de mine”.

3. Transcrie, din textul-suport, două structuri/grupuri de cuvinte care surprind sentimentele, atitudinile naratorului față de locurile în care a copilărit.

4. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația titlului, prin raportare la text.

5. Mai mulți scriitori români au prezentat în operele lor copilăria în mijlocul naturii. Stabilește, prin săgeți, corespondența dintre titlurile propuse mai jos și autorii lor.

- *Iarna pe uliță*
- *Fiind copil păduri cutreieram*
- *Amintiri din copilărie*
- *Dumbrava minunată*
- *Vasile Porojan*
- *Cartea cu jucării*

- **Vasile Alecsandri**
- **Tudor Arghezi**
- **Gala Galaction**
- **Mihai Eminescu**
- **Ion Creangă**
- **George Coșbuc**
- **Mihail Sadoveanu**

6. Descrie, într-un text de 50-70 de cuvinte, universul copilăriei tale. Menționează stările sufletești pe care le aveai la acea vârstă.

7. Desenează, în chenarul de mai jos, casa în care ai copilărit.

FIȘĂ DE LUCRU – **Pronumele demonstrativ. Adjectivul pronominal demonstrativ**

1. Stabilește, prin săgeți, corespondența dintre cuvintele subliniate în enunțurile de mai jos și valoarea lor morfologică.

- Casa aceleia este renovată de curând.
- Aceluiași elev îi vom oferi cartea.
- I-am cunoscut pe ceilalți dintre olimpici.
- O revistă ca aceasta am cumpărat și eu.
- Părerea celorlaltți nu a fost ascultată.
- Cei trei locuiau pe aceeași stradă.
- În atelierul aceluia mi-am reparat mașina.
- Am răsfoit celelalte albume de artă.

*** pronume demonstrativ**

*** adjectiv pronominal demonstrativ**

2. Analizează, în tabel, pronumele demonstrative și adjectivele pronominale demonstrative din textul următor.

În casa acesteia au locuit ceilalți verișori ai mei. Pe cealaltă stradă stăteau și bunicii noștri. De sărbători și în vacanțe ne întâlneam și organizam mereu aceleași jocuri care ne-au încântat copilăria. Ne plăceau acelea care ne solicitau imaginația.

cuvântul selectat	valoarea morfologică	cazul	funcția sintactică

3. Subliniază varianta corectă pentru fiecare dintre enunțurile următoare.

- Îi dau o carte băiatului aceluia / acela.
- Nu am citit cartea aceea / acea.
- Am admirat-o pe cealantă / cealaltă pianistă.
- Aceiași / aceeași colegă va participa la olimpiada de istorie.

4. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile următoare.

- Cuvintele subliniate în enunțul *Pe ogorul celuilalt au fost cultivate aceleași cereale ca în anul trecut* sunt, în ordine:
 - a. adjectiv pronominal demonstrativ de diferențiere; adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere;
 - b. pronume demonstrativ de diferențiere; pronume demonstrativ de identitate;
 - c. adjectiv pronominal demonstrativ de diferențiere; adjectiv pronominal demonstrativ de identitate;
 - d. pronume demonstrativ de diferențiere; adjectiv pronominal demonstrativ de identitate.
- Cuvântul *acesta* din enunțul *Prietenul meu cel mai bun este acesta* este:
 - a. nume predicativ, în nominativ;
 - b. complement, în acuzativ;
 - c. nume predicativ, în acuzativ;
 - d. complement, în nominativ.
- Cuvintele subliniate în enunțul *Acestor copii le plac aceleași jocuri pe calculator* sunt, în ordine, în cazul:
 - a. genitiv; nominativ;
 - b. dativ; acuzativ;
 - c. dativ; nominativ;
 - d. genitiv; acuzativ.
- Seria care conține numai pronume demonstrative este:
 - a. Copiii celorlalți au note mari; Avem daruri pentru aceștia; Colegul acela m-a ajutat mult;
 - b. Surpriza acesteia a fost sinceră; M-a sunat celălalt; Nota aceleia a fost meritată;
 - c. Fotografia aceasta a primit un premiu; Celuilalt i-am dăruit o carte; Vom locui la acesta;
 - d. Am vizionat același film de trei ori; Urările acestora ne-au impresionat; Acea este sora lui Andrei.

5. Alcătuiește trei enunțuri, în care pronumele demonstrativ **ceilalți să fie:**

atribut, în cazul genitiv

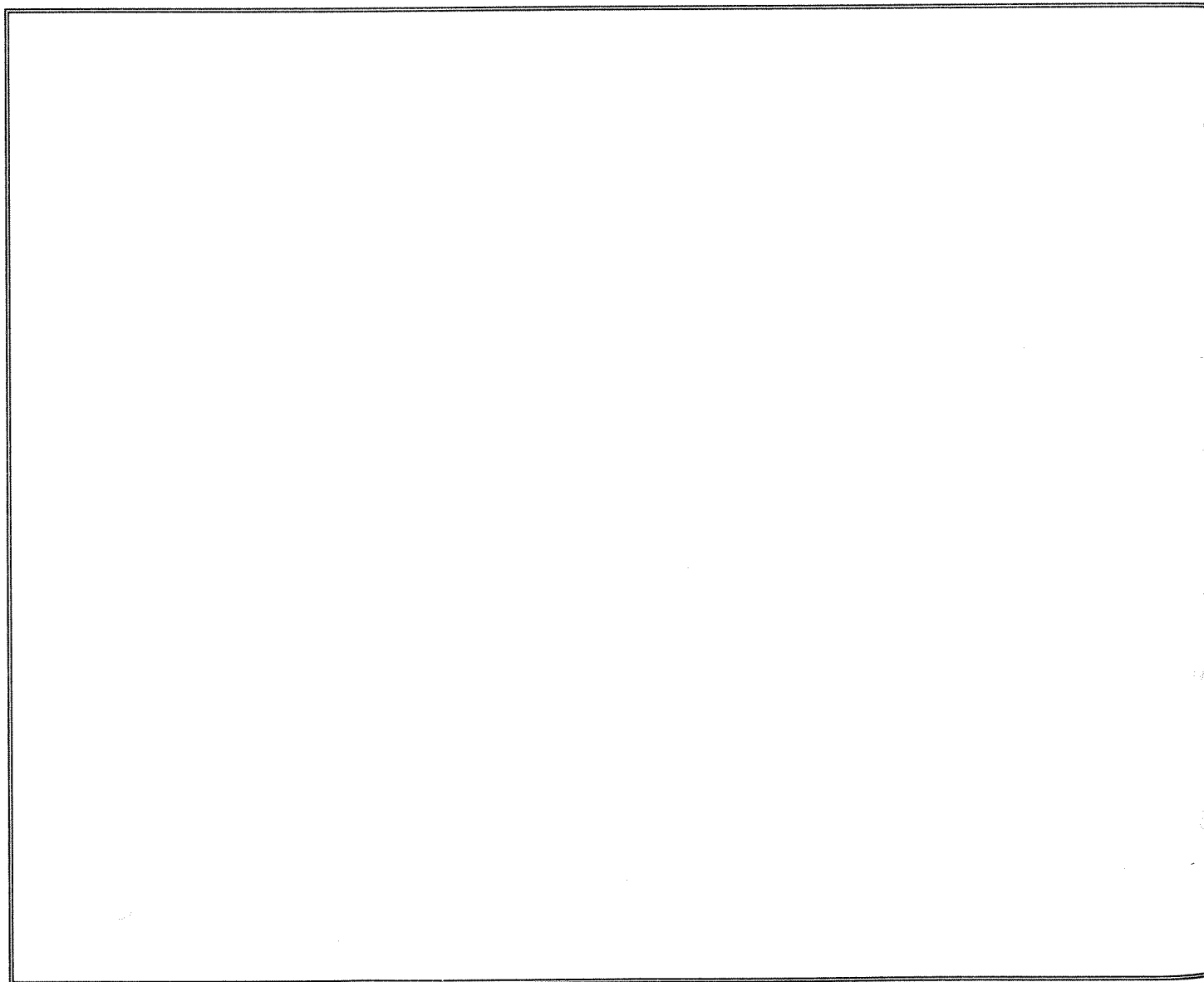
complement, în cazul dativ

atribut, în cazul acuzativ

6. Alcătuiește două enunțuri în care cuvântul **acelorași să aibă valoarea morfologică de pronume demonstrativ, apoi valoarea morfologică de adjectiv pronominal demonstrativ.**

7. Alcătuieste un text, de 50-70 de cuvinte, despre o întâmplare din copilăria ta, în care să introduci cel puțin patru pronume demonstrative diferite, în cazuri diferite.

8. Desenează în chenarul de mai jos întâmplarea pe care ai relatat-o în exercițiul anterior. Poți folosi culori, cărbune, creion.

FIȘĂ DE LUCRU – Elemente de expresivitate în textul liric – figuri de stil: personificarea, comparația, enumerația, repetiția, epitetul, antiteza

Citește cu atenție textele-suport, pentru a rezolva apoi exercițiile propuse mai jos.

I.
*Pe uliți umbre sure cum e pruna
Și peste case ca pe-o undă moale
Pășește noaptea-n mlădieri domoale
În păr cu-o floare de răsură*: luna. (...)*
(Zaharia Stancu, „Noaptea”)

*răsură – măceș;

II.
*O muscă trece prin lumina albă,
Ca o scânteie de-ntuneric.*
(George Topîrceanu, „Lumina”)

III.
*Numai dorul mai colindă,
Dorul tânăr și pribeag.
Tainic se-ntâlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.*
(George Coșbuc, „Noapte de vară”)

IV.
*Muncitorii pe-a lor prispe dreg uneltele de muncă.
Păsărelele-și dreg glasul prin huceagul* de sub luncă.
În grădini, în câmp, pe dealuri, prin poiene și prin vii,
Ard movili buruienoase, scoțând fumuri cenușii.*
(Vasile Alecsandri, „Dimineața”)

1. Notează fiecare dintre afirmațiile de mai jos cu A (dacă o consideri adevărată) sau cu F (dacă o consideri falsă).

- Construcția *mlădieri domoale* este o personificare. _____
- Textul II conține o comparație. _____
- În textul III este folosită repetiția. _____
- Construcția *Pășește noaptea* este o personificare. _____
- Versul al treilea din poezia „Dimineața” conține o enumerație. _____
- Structura *lumina albă* reprezintă o personificare. _____

2. Stabilește, prin săgeți, corespondența între elementele celor două coloane de mai jos pentru a obține comparații.

• o frunză galbenă	• ca un munte învelit în zăpadă
• un nufăr	• ca o mare galbenă
• un lan de grâu	• ca o cupă de porțelan
• un zbor de fluture	• ca o lacrimă a copacului
	• ca niște aplauze de catifea

3. Alcătuieste două enunțuri în care să folosești două dintre comparațiile obținute la exercițiul 2.

4. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Structura *Păsărelele-și dreg glasul* reprezintă o construcție stilistică adresată:
 - a. văzului;
 - b. auzului;
 - c. tactilului;
 - d. gustului.
- Versul *Pe uliți umbre sure cum e pruna* sugerează nuanțe cromatice:
 - a. cenușii;
 - b. aurii;
 - c. maronii;
 - d. portocalii.
- Verbul din versul *Numai dorul mai colindă* exprimă ideea de:
 - a. a merge cu colinda, de sărbători;
 - b. a căuta adăpost pentru înnoptat;
 - c. a umbla din loc în loc;
 - d. a alerga după ajutor.
- Structura *scoțând fumuri cenușii* conține:
 - a. o comparație;
 - b. un epitet cromatic;
 - c. o personificare;
 - d. un epitet antepus.

5. Explică, în 40-60 de cuvinte, înțelesul versurilor *Pășește noaptea-n mlădieri domoale / În păr cu-o floare de răsură: luna*, evidențiind rolul figurilor de stil.

6. Asociază, prin săgeți, substantivele din prima coloană cu verbele adecvate din a doua coloană, pentru a obține personificări.

• stâncă	• roșește
• salcia	• veghează
• norii	• cântă
• izvorul	• se joacă
• macul	• plânge

7. Alege două dintre personificările obținute la exercițiul anterior și alcătuiește cu ajutorul lor două enunțuri despre frumusețea naturii.

8. Realizează un desen reprezentativ pentru enunțurile create de tine la exercițiul anterior.

FIȘĂ DE LUCRU – **Pronumele posesiv. Adjectivul pronominal posesiv**

1. Subliniază pronumele posesive din textul următor.

Colegii mei au note bune la toate materiile. Ai voștri sunt la fel de performanți? La școala mea predau profesori la fel de buni ca la a voastră. La olimpiada de română, punctajele alor noștri au fost cele mai mari.

2. Stabilește, prin săgeți, corespondența dintre cele două coloane.

- Ogorul alor mei a fost arat.
- Limba noastră este melodioasă.
- Prietena sa poartă cercei lungi.
- Mașina alor săi a fost reparată.
- Caietul este al tău.
- Pentru ai tăi avem un cadou.

*** pronume posesiv**

*** adjectiv pronominal posesiv**

3. Citește cu atenție enunțurile propuse mai jos. Precizează în ce constă diferența dintre ele (morfologic și sintactic).

Cartea sa este interesantă. Cartea lui este interesantă.

4. Stabilește funcția sintactică și cazul pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în enunțurile următoare.

- În camera mea este ordine.
- Bicicleta cea roșie este a ta?
- Alor săi le-a oferit flori.
- Ne-am jucat în curtea alor tăi.
- Ele sunt prietenele mele.

5. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

Enunțul care conține numai pronume posesive este:

- a. Prietenii tăi și ai mei sunt sportivi de performanță.
- b. Ai mei s-au cazat la verișorii noștri.
- c. Scrisoarea de la ai tăi a sosit ieri.
- d. Ai voștri au admirat desenul meu.

6. Alcătuieste un singur enunț în care cuvântul **mei** să fie folosit cu valoare morfologică de substantiv, respectiv de adjectiv pronominal posesiv.

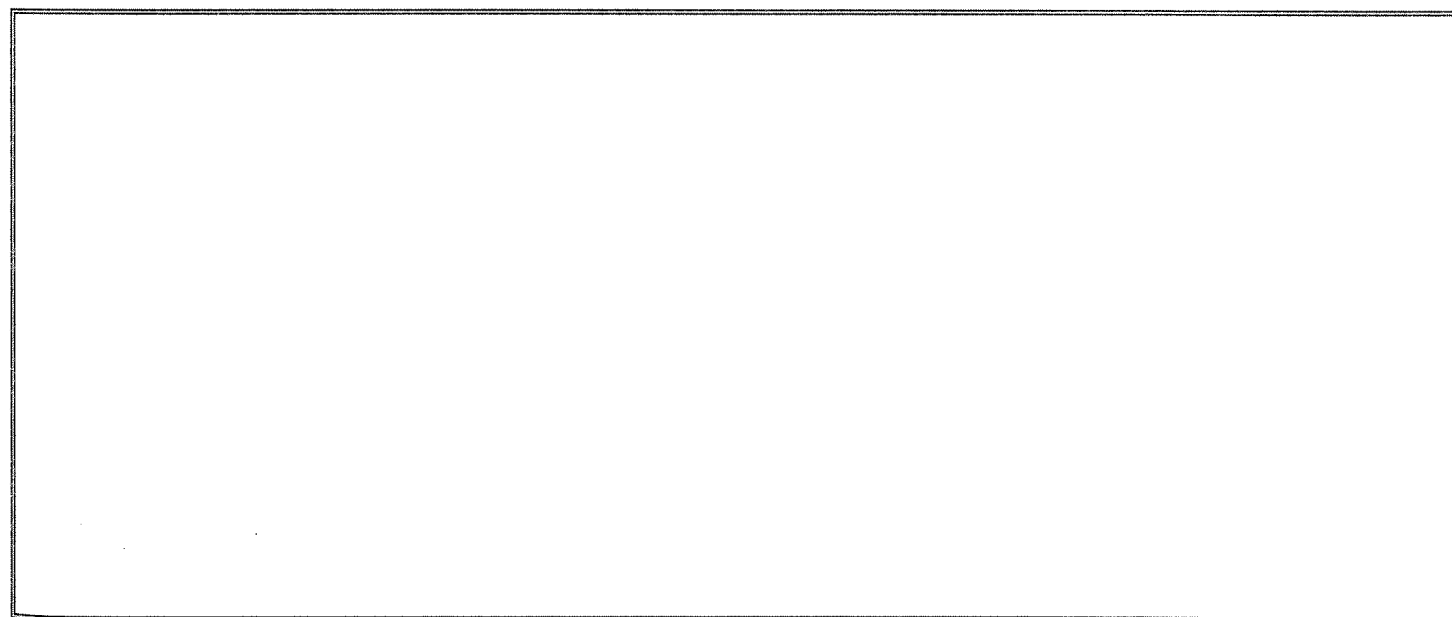
7. Completează spațiile punctate cu grupul de cuvinte/cuvântul potrivit.

În livada _ _ _ _ _ (s-a/sa) au înflorit caișii. Trebuie _ _ _ _ _ (să-i/săi) spun bunicului vestea cea bună. Toți caișii _ _ _ _ _ (să-i/săi) vor avea rod bogat. Primăvara _ _ _ _ _ (s-a/sa) instalat definitiv pe meleagurile noastre.

8. Redactează un text, de 60-80 de cuvinte, cu titlul **Camera mea**, în care să folosești cel puțin trei pronume posesive și trei adjective pronominale posesive.

Camera mea

9. Realizează un desen potrivit compunerii redactate de tine.

FIȘĂ DE LUCRU – Elemente de versificație. Tipuri de rimă.

Măsura versurilor

Citește cu atenție textele propuse, pentru a putea rezolva corect exercițiile de mai jos.

I.

*Frunză verde de trifoi,
Ce frumos e-n sat la noi,
Când vin cocorii-napoi
Și se-așază doi cu doi...*

(text popular)

II.

*Scumpă țară și frumoasă,
O! Moldova, țara mea!
Cine pleacă și te lasă
E pătruns de jale grea.*

(V. Alecsandri, „Adio Moldovei”)

III.

*Când cu gene ostenite sara suflu-n lumânare,
Doar ceasornicul urmează lung-a timpului cărare,
Căci perdelele-ntr-o parte când le dai, și în odaie
Luna varsă peste toate voluptoasa ei văpaie,
Ea din noaptea amintirii o vecie-ntreagă scoate
De dureri, pe care însă le simțim ca-n vis pe toate.*

(M. Eminescu, „Scrisoarea I”)

IV.

*O luptă-i viața: deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.*

*Pe seama cui? Ești un nemernic
De n-ai un țel hotărâtor.*

*Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni
Te lupți pe seama tuturor.*

(G. Coșbuc, „Lupta vieții” – Gazel)

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- În primul text-suport, rima este:
 - a. monorimă;
 - b. împerecheată;
 - c. încrucișată;
 - d. îmbrățișată.
- Versul *Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni* conține:
 - a. opt silabe;
 - b. nouă silabe;
 - c. zece silabe;
 - d. unsprezece silabe.
- O strofă alcătuită din patru versuri se numește:
 - a. monostih;
 - b. distih;
 - c. terțină;
 - d. catren.
- Rima primelor trei texte este, în ordine:
 - a. împerecheată; monorimă; îmbrățișată;
 - b. monorimă; încrucișată; îmbrățișată;
 - c. monorimă; îmbrățișată; încrucișată;
 - d. monorimă; încrucișată; împerecheată.
- Rima îmbrățișată are formula:
 - a. abab;
 - b. abba;
 - c. aabb;
 - d. abcd.
- Primul vers al fiecărui text-suport conține, în ordine:
 - a. 7; 8; 14; 9 silabe;
 - b. 7; 9; 16; 10 silabe;
 - c. 6; 6; 15; 10 silabe;
 - d. 7; 8; 16; 9 silabe.

2. Citește cu atenție versurile propuse mai jos și restabilește rima, folosind cuvintele potrivite.

luptători/
mamă/
seamă/
următori

Și din așa părinți de _____
În veci s-or naște _____,
Ce pentru patria lor _____
Vor sta ca vrednici _____.

(Ioan Nenițescu, „Pui de lei”)

uriașe/
piscuri/
pliscuri/
golașe

Goniți de Austrul potrivnic din cuibul stâncilor _____
Se-nalță norii de la munte ca niște pajeri _____
Ce, coborându-se în cârduri de pe sălbaticile _____
Aduc furtuna pe-a lor aripi și poartă fulgerele-n _____.

(Vasile Voiculescu, „Furtuna”)

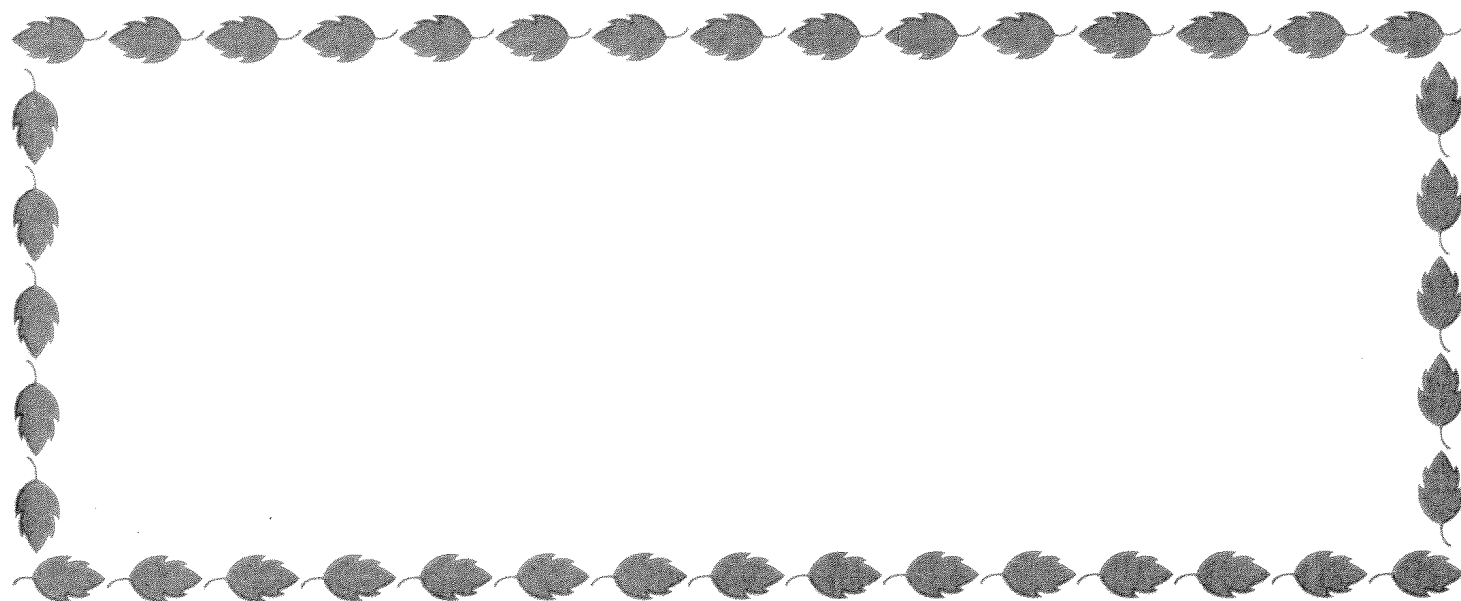
3. Precizează felul rimelor obținute la exercițiul anterior.

- Versurile lui Ioan Nenițescu au rimă _____.
- Versurile lui Vasile Voiculescu au rimă _____.

4. Fii creativ! Încearcă să compui o strofă despre primăvară, folosind pentru rimă următoarele cuvinte:

_____ de soare
_____ surâzătoare
_____ câmpie
_____ veselie

5. Realizează, în rama de mai jos, un desen adecvat versurilor create de tine.

FIȘĂ DE LUCRU - Numeralul cardinal

1. Notează pe spațiile libere de mai jos valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțurile următoare:

- Mama are o bluză nouă. _____
- Mihai are nouă frați. _____
- Nouă ne plac fructele. _____
- M-a întristat șapte de la istorie. _____
- Cei șapte pitici au pornit la muncă. _____

2. Alcătuieste două enunțuri, în care cuvântul **un** să fie mai întâi articol nehotărât, apoi numeral cardinal.

3. Stabilește, prin săgeți, valoarea numeralelor cardinale din enunțurile de mai jos.

- Șapte copii au pornit spre stadion.
- Numai șase dintre sportivi au primit medalii. * **substantivală**
- Pentru cei doi s-au adus cărți ilustrate.
- Magda are doi frați mici. * **adjectivală**
- Am găsit stăpâni pentru trei dintre pisoii noștri.
- De la zece dintre colegi am primit flori.

4. Alege varianta corectă pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- În enunțul *Am doar o revistă*, cuvântul subliniat este:
a. articol nehotărât; b. numeral cardinal; c. pronume personal.
- În enunțul *Pe Maria o văd zilnic*, cuvântul subliniat este:
a. articol nehotărât; b. interjecție; c. pronume personal.
- În enunțul *O, ce frumos o ninge!* cuvântul *o* este:
a. articol nehotărât; b. interjecție; c. pronume personal.
- În enunțul *Bătrânii stau pe o bancă, în parc*, cuvântul *o* este:
a. articol nehotărât; b. numeral cardinal; c. pronume personal.

5. Precizează funcția sintactică și cazul numeralelor cardinale din enunțurile de mai jos.

• Felicitările celor patru verișori ai Danielei mi-au făcut mare plăcere.

• Cei mai buni prieteni ai mei sunt doi dintre șahiștii premiați astăzi.

• Am cumpărat trei dintre cărțile recomandate de dirigintele nostru.

• La ora de istorie vom discuta despre două dintre reginele acestui imperiu.

• Opt eleve vor reprezenta clasa noastră la concursul de pictură.

• Le-am înmănat celor doi copii cadourile pentru onomastica lor.

6. Încercuiește varianta corectă.

• Sora mea are **paisprezece** / **patrusprezece** ani.

• Noi locuim la apartamentul **șasesprezece** / **șaisprezece**.

• Ne vom întâlni la ora **doisprezece** / **douăsprezece**.

• În ziua de **doi** / **două** iulie vom pleca în excursie.

• Devii major la **optsprezece** / **optisprezece** ani.

7. Transformă enunțurile de mai jos, astfel încât numeralul subliniat să capete valoare adjectivală.

• Patru au ieșit de pe terenul de sport.

• Le-am cunoscut pe cele două.

8. Completează jocul rebusist de mai jos, pentru a afla pe verticala A-B un numeral cardinal.

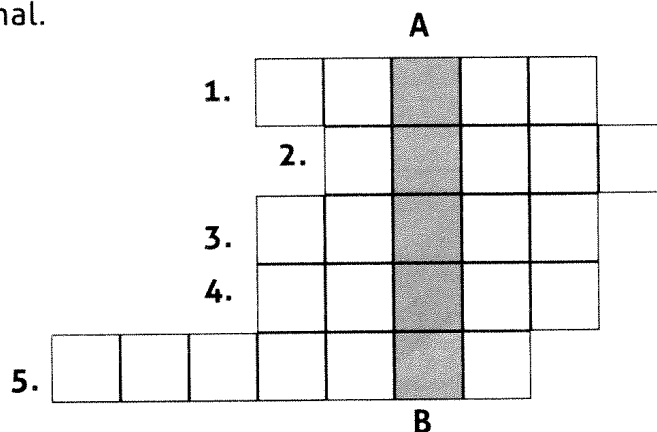
1. Vorbește *ga-ga-ga*!

2. Distratul umblă cu în nori.

3. Hrana oricărui bebeluș.

4. Nota *scăunelului* din catalog.

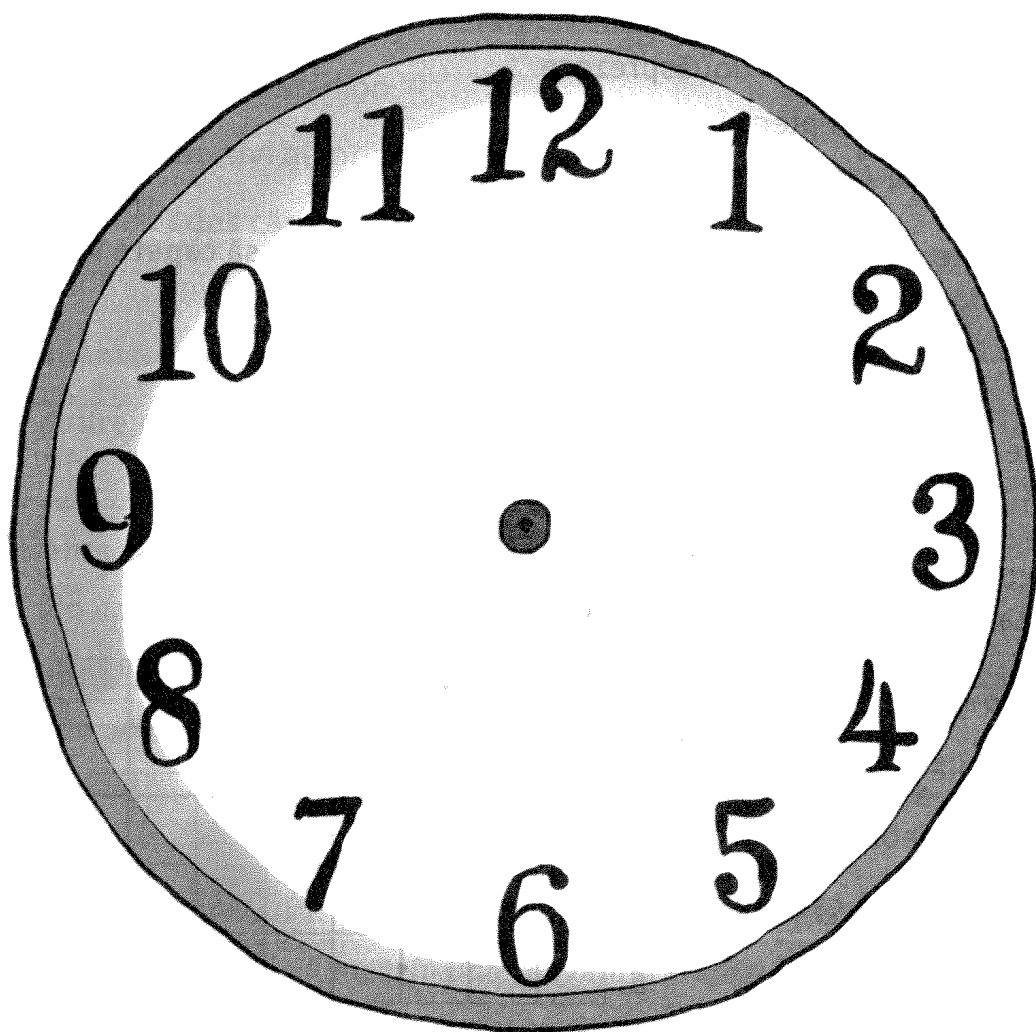
5. Prima floare a primăverii.

9. Hai la joacă! Citește cu atenție versurile de mai jos, apoi desenează, în dreptul orelor de pe cadran, fructul sau leguma corespunzătoare.

*Tare sunt ocupată
Toată ziua-n livadă.
Nu-mi văd capul de trebi
Printre fructe și ierbi.
Ieri la ora șase
S-a copt o cireasă.
Azi-noapte la trei,
A venit pe lume un ardei.
Pentru mâine, la ora șapte,
Caisele au anunțat că vor fi coapte.
Puțin mai târziu, pe la ora opt,
Un piersic întreg va fi copt.*

*Apoi, pe la ora zece,
E programat un dovlece.
La ora unsprezece, niște căpșuni,
La douăsprezece, pepenii cei mai buni.
La unu merele,
La două perele,
La patru-s cu struguri pline ciuberele.
La cinci, gutui, la opt, prune albastrii,
La nouă nucile n-am un' să le mai pui.*
(Ana Blandiana, „Tare sunt ocupată”)

FIȘĂ DE LUCRU – **Numeralul ordinal**

1. Stabilește, prin săgeți, corespondența între numerele subliniate și valoarea lor morfologică.

- Pentru a treia nu am mai găsit caiete.
- Primul dintre sportivi mi-a dat un autograf.
- Fără al patrulea coleg nu vom câștiga meciul.
- Tabloul celui de-al doilea pictor e frumos.
- Prima geantă este mai elegantă.

* **valoare adjectivală**

* **valoare substantivală**

2. Încadrează numerele din textul următor în tabelul de mai jos, bifând coloanele corespunzătoare.

Șaptesprezece copii au plecat în excursie, la munte, însoțiți de doi dintre profesorii lor. Șase fete și opt băieți au pregătit focul, în prima zi. În a doua, au muncit doar băieții, iar fetele au cules flori, pentru coronițe. A patra și a zecea coroniță au fost cele mai frumoase, împletite din treizeci de margarete. Cei doi profesori au primit ghirlande din optsprezece sânzienne și douăzeci de clopoței.

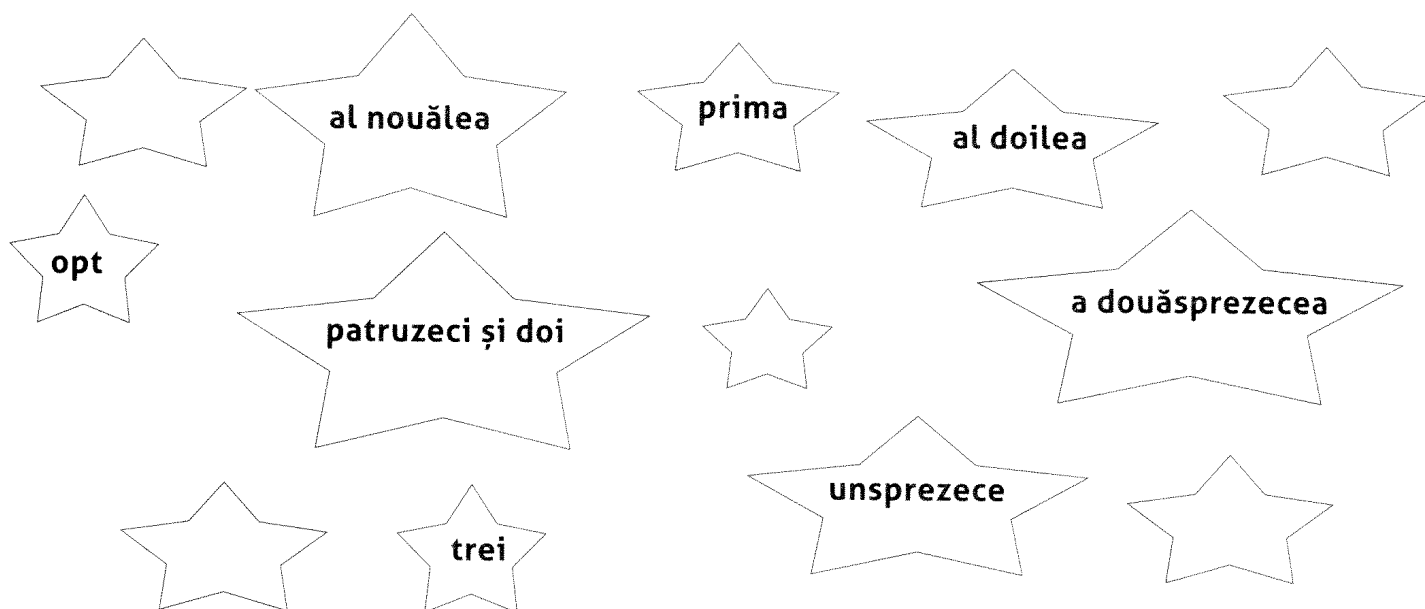
numeralul selectat	cardinal	ordinal	valoare substantivală	valoare adjectivală
șaptesprezece	*			*

3. Construiește două enunțuri în care numeralul **a cincea** să aibă cele două valori morfologice învățate.

4. Încercuiește cuvintele din înșiruirea de mai jos care nu sunt numerale ordinale.

a șaptea, al paisprezecelea; primul; tustrei; doime; a doua; al șaptelea; câteșidoi; ambii; a noua; triplu; al nostru; al cincilea, a mea.

5. Colorează cu verde stelulele care conțin numerale cardinale și cu albastru stelulele care conțin numerale ordinale. Stelulele care nu poartă numerale vor fi colorate în galben.

6. Stabilește corespondența între numerele subliniate în enunțurile următoare și analiza lor morfosintactică.

a. Cartea de la a treia mi-a plăcut mai mult.

I. nominativ, subiect;

b. I-am dat primului coleg un stilou.

II. dativ, complement;

c. A doua din clasă are medii mari.

III. acuzativ, complement;

d. Alin este primul din grupa de șahiști.

IV. nominativ, nume predicativ;

V. acuzativ, atribut.

7. Alcătuiește un dialog de 4-6 replici, între doi colegi/colege care discută despre cărți, în care să folosești două numere cardinale și două numere ordinale.

8. Încercuiește varianta corectă a numeralului.

- al optisprezecelea/ al optsprezecelea/ al optusprezecelea;
- a douăsprezecea/ a doisprezecea/ a dousprezecea;
- al optilea/ al optulea/ al optelea.

9. Scrie cu litere următoarele cifre romane:

al XXII-lea

a CCCV-a

al XLIV-lea

10. Precizează cazul și funcția sintactică a numeralelor din enunțurile de mai jos.

• Al treilea băiat din grup este fratele meu.

• Tabloul celei de-a doua este mai frumos.

• I-am dat primei fete o medalie.

• L-am văzut pe primul ajungând acasă.

• Pe a patra fată o cheamă Ana.

FIȘĂ DE LUCRU - **Pastelul**

Citește cu atenție textele suport, pentru a rezolva apoi exercițiile propuse.

I.

*Ce pășnic era satul!... Pitit în poala culmii
Ca un ostrov de cuiburi sub streășina-nvechită,
Îl străjuiau din multe, doinindu-i pururi, ulmii,
Și-l încingea pe vale pădurea de răchită.*

(...)

*Plutea pe noi o pace adâncă, robitoare,
Ca peste-un schit ce pururi ar sta în rugăciune
Și-și revărsa seninul întreaga-i sărbătoare
Pe inimile noastre, în vremi nespuse de bune.*

*Mijea, sfioasă-n suflet, cucernică și dreaptă
Ca zorile de vară, domoala fericire.
Curgea viața dulce, firească și-nțeleaptă
Cum curg din guri sfințite lungi stihuri de psaltire...*
(...)

(Vasile Voiculescu, „Casa noastră”)

II.

(...)

*lată, azi-noapte, prin geamul deschis,
Cireșul mi-a-ntins o-nflorire candidă.
lată, și-or prinde pe umeri, curând,
Toți pomii o alb-aromată hlamidă.
lată, pe-oglinzile apelor mari
Își tremură frunze mărunte arinii.
lată, întâia albină-a muiat
Aripa-n galbena miere-a luminii.*

(Nicolae Labiș, „Însemnări de primăvară”)

III.

*S-a inserat. Ușor se-nalță fumul
De prin ogeaguri* către bolta vastă,
Domol coboară turma de pe coastă,
Umplând cu larva de talange drumul.*

*Blând, florile, în liniștea lor castă,
Își dăruiesc văzduhului parfumul,
Și noaptea-și cerne peste toate scrumul...
Ici-colo numai licăre-o fereastră...*
(...)

(Ștefan Octavian Iosif, „Înserare”)

*ogeag – coș

1. Citește fiecare dintre afirmațiile de mai jos, bifând căsuța A, dacă o consideri adevărată, sau căsuța F, dacă o consideri falsă.

	A	F
Poezia <i>Casa noastră</i>		
•prezintă un aspect urban.	☐	☐
• ...este o descriere în versuri.	☐	☐
• ...are rimă încrucișată.	☐	☐
Poezia <i>Însemnări de primăvară</i> ...		
• ...este o operă lirică.	☐	☐
• ...descrie ultimele urme ale zăpezii.	☐	☐
•este structurată în catrene.	☐	☐
Poezia <i>Înserare</i>		
•descrie, în mod gradat, lăsarea nopții.	☐	☐
•conține figuri de stil.	☐	☐
•are rimă împerecheată.	☐	☐

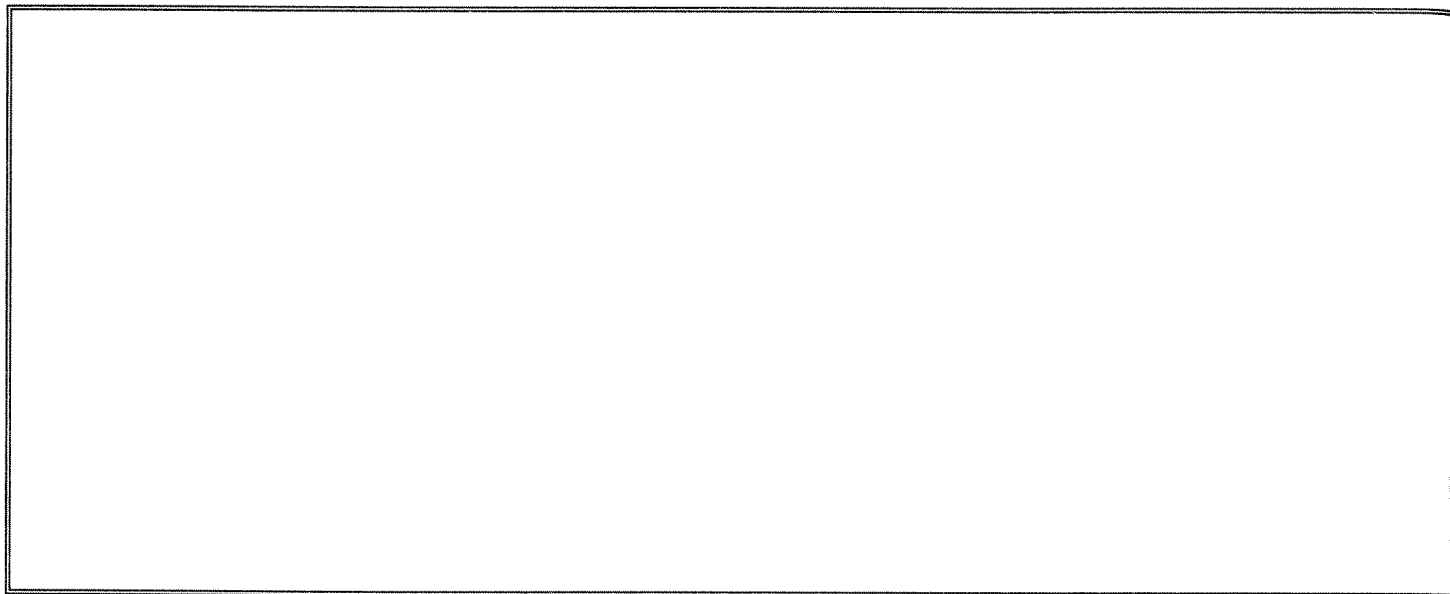
2. Încercuiește litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Seria de cuvinte care sugerează cel mai bine sentimentul de pace sufletească transmis prin versurile poetului Vasile Voiculescu este:
 - a. *pașnic; ostrov; străjuiau; pururi; mîjea; psaltire;*
 - b. *doinind; pace; seninul; sfioasă; fericire; psaltire;*
 - c. *ostrov; pădurea; plutea; sărbătoare; fericire; sfințite.*
- Repetiția interjecției *lată* în versurile lui Nicolae Labiș are rolul de:
 - a. a-l convinge pe cititor de adevărul spuselor sale;
 - b. a dinamiza procesul înnoirii naturii;
 - c. a-l implica emoțional pe cititor în descrierea naturii.
- Versul *Și noaptea-și cerne peste toate scrumul...* conține un procedeu artistic adresat:
 - a. văzului;
 - b. auzului;
 - c. mirosului.

3. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Termenul *pastel* este preluat din:
 - a. istorie;
 - b. muzică;
 - c. arte plastice.
- Poetul român, considerat părintele pastelului este:
 - a. Mihai Eminescu;
 - b. Vasile Alecsandri;
 - c. George Coșbuc.
- Modul de expunere specific pastelului este:
 - a. dialogul;
 - b. descrierea;
 - c. narațiunea.

4. Realizează un desen în care să reprezinți aspectul din natură surprins în poezia care te-a impresionat mai mult.

5. Înscrie termenii selectați din poezia „Înserare” în coloana potrivită a tabelului de mai jos.

fumuri, ogeaguri; bolta; turma; drumul; florile;
văzduhului; noaptea; fereastră.

planul terestru	planul înalt (ceresc)

6. Extrage, din fiecare text citat, câte două structuri formate dintr-un substantiv și un adjectiv.

- _____
- _____
- _____

7. Transcrie, din fiecare poezie-suport, câte două figuri de stil, diferite.

Casa noastră _____

Însemnări de primăvară _____

Înserare _____

8. Alcătuiește un text descriptiv, de 60-100 de cuvinte, în care să integrezi șase structuri expresive, selectate din textele-suport. Pune un titlu sugestiv descrierii tale.

- structuri selectate:

9. Propune alte titluri pentru cele trei texte-suport.

Casa noastră

Insemnări de primăvară

inserare

10. Cărei poezii i s-ar potrivi cel mai bine titlul „Pastel”? Justifică răspunsul în cel mult 50-70 de cuvinte.

1. Subliniază varianta de răspuns pe care o consideri corectă și justifică alegerea în cel mult trei enunțuri.

versurile lui Nicolae Labiş anunță **cu bucurie / cu nostalgie** venirea primăverii, deoarece

FIȘĂ DE LUCRU – **Doina (populară)**

Citește cu atenție textul, pentru a rezolva apoi exercițiile propuse.

*Mândră-i floarea de cireș,
Dar mai mândru-i Gheorghieș.
Verde-i frunza macului,
Mândru-i chipul badelui.
Frunză verde peliniță,
Măi bădiță, măi bădiță,
Nu-ți gălesc seamăn pe lume
Nici la suflet, nici la nume,
Nici la ochi, nici la sprâncene –
Două ape, două pene –
Nici la limbă, viers de frunză,
Când vrei mândra să te-auză
Și din gură să-ți răspundă:
Măi bădiță, Gheorghieș,
Mândră floare de cireș!*

(*** din volumul „Flori alese din poezia populară”)

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile formulate mai jos.

- Poezia citată transmite sentimente de:
a. jale; b. despărțire; c. iubire; d. gelozie.
- Rima textului dat este:
a. împerecheată și încrucișată; b. monorimă și îmbrățișată;
c. împerecheată și monorimă; d. monorimă și încrucișată.
- Măsura ultimului vers este de:
a. 6 silabe; b. 7 silabe; c. 8 silabe; d. 9 silabe.
- Despre autorul acestei poezii se poate spune că:
a. nu i s-a păstrat numele;
b. și-a semnat poeziile cu un pseudonim (nume fals);
c. a cerut să nu i se facă public numele;
d. se numește Mircea Cărtărescu.

2. Selectează un vers care se referă la portretul fizic al lui Gheorghieș.

3. Încercuiește varianta corectă și justifică-ți răspunsul cu informații selectate din text.

Portretul tânărului este realizat din perspectiva mamei / iubitei/ surorii lui.

4. Explică înțelesul versurilor *Nici la ochi, nici la sprâncene – / Două ape, două pene –*.

5. Realizează un portret al lui Gheorghieș, pe baza informațiilor din textul citat.

6. Încercuiește, dintre variantele enunțate mai jos, pe aceea cu care ești de acord.

Asemănarea tânărului cu o floare de cireș sugerează ideea că...

- a.** ... iubirea nu durează mult timp, doar cât rezistă florile de cireș;
- b.** ... tânărul este plăpând și palid, ca florile de primăvară;
- c.** ... cireșul este simbolul iubirii la români;
- d.** ... tânărul este frumos și delicat ca florile de cireș;
- e.** ... cireșul este cultivat în livezi de tinerii îndrăgostiți;
- f.** ... iubirile se înfiripă primăvara, când înfloresc cireșii.

7. Explică, în 30-50 de cuvinte, alegerea făcută la exercitiul 6.

8. Transcrie, din doina citată, elementele care aparțin câmpului lexico-semantic al *vegetalului*.

9. Realizează portretul unei persoane dragi.

Precizează cel puțin două trăsături morale ale acesteia, pentru care o apreciezi.

FIȘĂ DE LUCRU – **Numeralul colectiv*. Numeralul fracționar***

1. Subliniază numerele colective și numerele fracționare din textul de mai jos.

Ileana și cei doi frați ai ei sunt în pădure, la cules de fragi. Tustrei au coșulețe de nuiiele. Două treimi din fragii culeși vor fi transformate în dulceață, iar jumătate din ce rămâne va deveni înghețată. Ambii băieți au umplut repede coșulețele lor și acum o ajută pe Ileana. Ea mai mult mănâncă decât culege, așa că abia a umplut două pătrimi din coșuleț.

Cu toții caută parfumatele fructe pe sub frunzele așternute pe cărările pădurii, până când câteșitrei coșulețele sunt pline.

2. Transcrie în coloanele tabelului de mai jos numerele identificate în exercițiul precedent.

Numerale colective	Numerale fracționare

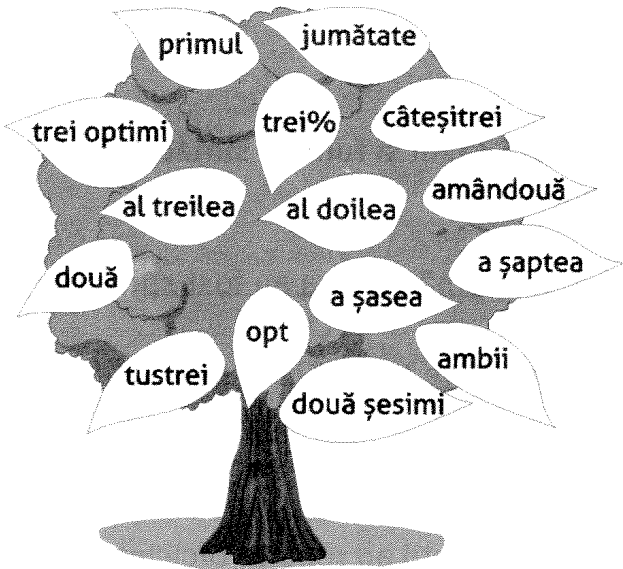
3. Stabilește, prin săgeți, valoarea morfologică a numeralelor colective din enunțurile de mai jos.

- I-am văzut pe amândoi plimbându-se prin parc.
- Ambii părinți au venit la ședință.
- Tustrei iezii o așteaptă pe mama lor.
- Flăcăii au pornit spre horă, câteșipatru.
- Tuscinci verii mei au venit în vizită.

* valoare substantivală

* valoare adjectivală

4. Privește cu atenție copacul din imagine. Colorează cu galben frunzele inscripționate cu numere colective și cu verde frunzele inscripționate cu numere fracționare. Frunzele inscripționate cu alt fel de numere colorează-le cu roșu.

5. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Seria care conține numai numerale colective este:
 - a. amândoi; tustrei; primul; câteșipatru;
 - b. câteșitrei; tustrei; amândoi; ambele;
 - c. ambele; câteșicinci; jumătate; prima;
 - d. jumătate; ambii; primul; trei șeptimi.
- În enunțul *Diriginții ambilor elevi au completat carnetele de note* există un numeral:
 - a. colectiv cu valoare adjectivală;
 - b. fracționar cu valoare adjectivală;
 - c. colectiv cu valoare substantivală;
 - d. fracționar cu valoare substantivală.
- Seria care conține numai numerale fracționare este:
 - a. trei șeptimi; opt sutimi; ultimul; doisprezece;
 - b. un sfert; o șeptime; jumătate; prima;
 - c. trei sferturi; jumătate; opt procente; paisprezece;
 - d. trei procente; două sutimi; jumătate; trei pătrimi.
- Numeralul subliniat în enunțul *Am citit două treimi din cărțile recomandate pentru vacanță* este:
 - a. subiect, în cazul nominativ;
 - b. atribut, în cazul acuzativ;
 - c. complement, în cazul acuzativ;
 - d. nume predicativ, în cazul nominativ.

6. Completează spațiile libere din enunțurile următoare cu numeralele corespunzătoare, selectate din seria de mai jos:

amândoi; două optimi; jumătate; ambii.

- Mătușa mea a moștenit _____ din averea bunicilor, iar cealaltă a revenit tatălui meu.
- _____ părinți ai Mariei sunt ingineri.
- Astăzi au lipsit _____ din elevii clasei.
- I-am întâlnit pe _____ olimpicii de la istorie.

7. Notează cazul și funcția sintactică pentru fiecare dintre numeralele subliniate în enunțurile următoare.

- Tablourile amândurora au fost apreciate de critcii de artă. _____
- I-am lăudat pe tustrei care s-au calificat pentru olimpiadă. _____
- Elevii pasionați de literatură sunt trei cincimi din clasă. _____
- Amândoi băieții au reparat bicicletele în timp record. _____

8. Scrie enunțul unei probleme care să aibă următoarea rezolvare matematică:

$$\left(\frac{7}{12} + \frac{8}{12}\right) \times 4 =$$

FIȘĂ DE EVALUARE – Genul liric. Pronumele. Adjectivul pronominal.

Numeralul

Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a rezolva corect exercițiile propuse.

*În casa asta trecură zilele mele,
leneșe ca pernele pe canapele,
cuminți ca niște fete de pe vremuri.
Candelă de sub icoană, de ce tremuri?...*

*Maica Domnului seamănă nu știu cu cine!
Mamă, câteodată seamănă cu tine.
Amândouă ați împletit și-ați spălat,
noaptea mai târziu decât toți v-ați culcat...*

*Mi-s dragi portretele, mi-s dragi ungherele
pe unde se-ascund să toarcă tăcerile,
ca niște pisici singuratice.
Casa e plină de zbor de perdele lunatice...*

(Magda Isanos, „Interior”)

I.

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Textul este structurat în:
 - a. patru strofe de câte trei versuri;
 - b. trei strofe de câte patru versuri;
 - c. trei strofe de câte trei versuri;
 - d. patru strofe de câte cinci versuri.
- Rima versurilor este de tip:
 - a. monorimă;
 - b. împerecheată;
 - c. încrucișată;
 - d. îmbrățișatăși are schema:
 - a. abab;
 - b. abba;
 - c. aabb;
 - d. aaaa.
- Măsura versului *Mi-s dragi portretele, mi-s dragi ungherele* este de:
 - a. zece silabe;
 - b. unsprezece silabe;
 - c. douăsprezece silabe;
 - d. treisprezece silabe.

2. Transcrie, din text, o personificare.

4 x 0,25
→ 1 punct

0,50 puncte

3. Explică, în 30-50 de cuvinte, înțelesul versurilor *În casa asta trecură zilele mele,/ leneșe ca pernele pe canapele...*

1 punct

4. Subliniază varianta pe care o consideri corectă; justifică alegerea făcută, valorificând informațiile din textul dat.

1 punct

Poeta îi face mamei sale un portret plin de iubire/ lipsit de iubire, prin

5. Scrie un text, de 60 – 100 de cuvinte, în care să descrii interiorul casei tale. Fă referire la stările sufletești pe care le-ai trăit în copilărie, în casa părintească. Pune un titlu expresiv compunerii tale.

1,50 puncte

II.

1. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor din text: **asta; mele; cu tine; mi-(s).**

4 x 0,10
+ 4 x 0,10
→ 0,80 puncte

2. Notează valoarea morfologică și cazul cuvântului din text, **amândouă**.

2 x 0,10
→ 0,20 puncte

3. Completează spațiile punctate din enunțurile următoare, conform indicațiilor dintre paranteze.

5 x 0,20
→ 1 punct

- În casa _____ i-am întâlnit pe colegii mei.
(pronume demonstrativ de apropiere, feminin, singular, genitiv)
- De la _____ coleg am primit o carte frumoasă.
(numeral ordinal cu valoare adjectivală)
- Prietenii _____ și-au cumpărat o mașină nouă.
(adjectiv pronominal posesiv, persoana a II-a, numărul plural)
- Tablourile _____ au fost expuse în școala noastră.
(pronume de politețe, persoana a III-a, masculin, singular, genitiv)
- Părinții lui au învățat în _____ școală.
(adjectiv pronominal demonstrativ de identitate)

4. Alcătuiește enunțuri în care să folosești corect următoarele cuvinte și grupuri de cuvinte: **ia/i-a; nea/ne-a**.

4 x 0,50
→ 2 puncte

5. Rescrie enunțurile următoare, transformând pronumele subliniate în adjective pronominale.

4 x 0,25
→ 1 punct

- Casa alor mei a fost renovată de curând.
- Pe acesta îl cunosc de mulți ani.
- Le-am mulțumit alor tăi pentru cadoul oferit de ziua mea.
- Cartea de la cealaltă mi-a plăcut mai mult.

Numeralul

Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a rezolva mai apoi exercițiile propuse.

*Noi suntem semințe și pământul e al nostru,
Știm cel mai bine locul și patima și rostul,
Știm cel mai bine legea și mersul înainte,
Suntem, după nevoie, și lacrimă și dinte.*

*Nu cerem nimănuia nimic, însă oricine,
Dacă el vrea, -l numim și prieten și vecine.
Aici și pâinea, seara, noi o avem la masă,
Căci ne-am făcut-o singuri, zidindu-ne o casă.*

*Nu zicem rău de nimeni, stăpâni peste pământ
Noi suntem în picioare, sub noi străbunii sunt.
De-aceea poate-n libertate să lucească,
Deasupra noastră, universală boltă albastră.*

(Nichita Stănescu, „Noi”)

I.

1. Citește afirmațiile de mai jos, notând-o pe fiecare cu A (dacă o consideri adevărată) sau cu F (dacă o consideri falsă).

- Textul dat aparține genului liric. _____
- Poetul își exprimă dragostea față de iubita sa. _____
- În prima strofă se regăsește o repetiție. _____
- În a doua strofă, rima este încrucișată. _____
- Penultimul vers are treisprezece silabe. _____

5 x 0,20
→ 1 punct

2. Stabilește, prin săgeți, corespondența dintre coloanele de mai jos.

• **personificare**

* atribuirea de însușiri surprinzătoare unui obiect sau unei acțiuni;

• **enumerație**

* reluarea unui termen (grup de cuvinte) cu scopul de a accentua o idee, un sentiment;

• **epitet**

* înșiruirea unor termeni

• **comparație**

* atribuirea de însușiri omenești unor obiecte sau ființe necuvântătoare;

* punerea alături a două obiecte/ ființe pe baza unor elemente asemănătoare;

4 x 0,25
→ 1 punct

3. Explică, în 30-50 de cuvinte, înțelesul versului
Noi suntem în picioare, sub noi străbunii sunt.

1 punct

4. Redactează un text, de 60-100 de cuvinte, în care să prezinți
sentimentele tale față de țara în care te-ai născut.

2 puncte

II.

1. Precizează cazul și funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în
versul Noi suntem semințe și pământul e-al nostru.

4 x 0,25
→ 1 punct

2. Alcătuieste enunțuri în care să folosești părțile de vorbire indicate mai jos.

4 x 0,25
→ 1 punct

lui – pronume personal

lui – articol hotărât

mei – adjectiv pronominal posesiv

mei – substantiv comun

3. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

4 x 0,25
→ 1 punct

- Seria care conține numai pronume personale este:
 - a. eu; voi; ele; dânsule; mie; său; b. ei; ție; dânsului; mă; mele; îmi;
 - c. tu; vouă; dânsa; mie; le; noi; d. el; noi; sale; dânșii; mie; tu.
- Cuvintele subliniate din enunțul *Nouă ne place haina nouă a mamei* sunt, în ordine:
 - a. pronume personal; numeral cardinal;
 - b. pronume personal; adjectiv propriu-zis;
 - c. pronume posesiv; adjectiv propriu-zis;
 - d. adjectiv pronominal posesiv; numeral cardinal.
- și au funcția sintactică de:
 - a. subiect; atribut; b. complement; subiect;
 - c. complement; atribut; d. atribut; atribut.
- Adjectivele pronominale din enunțul *În clasa aceasta au învățat părinții tăi* sunt, în ordine, în cazul:
 - a. acuzativ; nominativ; b. acuzativ; genitiv;
 - c. acuzativ; acuzativ; d. nominativ; genitiv.

4. Analizează, în tabel, cuvintele subliniate în enunțurile de mai jos.

5 x 0,30
→ 1,50 puncte

Sora mea are un clasor cu treisprezece timbre, iar fratele meu are douăzeci și trei, în clasorul lui. Al meu conține cu trei mai puține decât ale fratelui meu. Câte timbre avem în total?

cuvântul	partea de vorbire	cazul	funcția sintactică

5. Scrie cu litere următoarele cifre romane.

5 x 0,10
→ 0,50 puncte

- VII _____
- CXXII _____
- DCLIV _____
- MXCI _____
- LXXXII _____

FIȘĂ DE EVALUARE – Pastelul. Pronumele. Adjectivul pronominal.

Numeralul

Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a rezolva mai apoi exercițiile propuse.

*Cu soarele azi galben ca fagurii de miere,
În jurul meu se-nchide un măr boltit de mere.*

*Din ram eu rup ca-n basme un rod de aur și
O, pom vrăjit de toamnă, nu poți să mă reții.*

*Prin ramuri desfăcute ușor de mâna mea,
Zăresc comoara viei și-odihna ei mă vrea.*

*Sub un butuc de viță rămân culcat pe spate –
Privesc în gol la cerul cu ape neschimbate.*

(Ion Pillat, „Brumărel”)

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

3 x 0,25
→ 0,75 puncte

• Structura *comoara viei* se referă la:

- a. merele galbene căzute în vie;
- b. copilăria petrecută în via bunicilor;
- c. ciorchinii de struguri copti.

• Primul vers al poeziei conține:

- a. o comparație,
- b. un epitet;
- c. o enumerație.

• Poezia transmite sentimente de:

- a. supărare, tristețe;
- b. liniște, pace sufletească;
- c. zbucium sufletesc, frică.

2. Precizează modul de expunere din textul-suport.

0,25 puncte

3. Stabilește măsura versurilor date.

0,50 puncte

4. Stabilește cazul cuvintelor subliniate în enunțurile următoare.

5 x 0,30
→ 1,50 puncte

- În familia mea se respectă tradițiile sărbătorilor de iarnă.
- Caietele celelalte sunt mai îngrijite.
- I-am propus dumnealui să fie arbitrul meciului.
- Voi, flori de primăvară, ce proaspete sunteți!
- Astăzi ne-a vizitat același vecin.

5. Alcătuieste două enunțuri, în care cuvântul **aceea** să fie pronume demonstrativ de depărtare, respectiv adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare.

2 x 0,50
→ 1 punct

6. Notează valoarea morfologică a cuvântului **o**, din al patrulea vers.

0,25 puncte

7. Construiește trei enunțuri, astfel încât cuvântul **o** să fie:

3x0,25
→ 0,75 puncte

- numeral cardinal:
.....
- pronume personal:
.....
- articol nehotărât:
.....

8. Notează forma corectă a numeralelor indicate între paranteze, din enunțurile de mai jos.

2 x 0,50
→ 1 punct

- l-am mulțumit (primul) _____ copil pentru ajutorul acordat.
- De la al (opt) _____ coleg am primit felicitări.

9. Scrie un text, de 80-100 de cuvinte, în care să descrii o livadă, într-o zi frumoasă de toamnă, în care să introduci următoarele structuri:
măr boltit de mere; pom vrăjit de toamnă; cerul cu ape neschimbate. (3 p)
Pune un titlu sugestiv textului redactat de tine. (1 p)

4 puncte

SUCCES!

A decorative frame with a solid black outer border and a dashed black inner border, featuring a wavy, scalloped shape with pointed ends.

IV. DESCRIEREA LITERARĂ

FIȘĂ DE LUCRU - **Descrierea literară de tip tablou**

Citește cu atenție textul-suport, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

În lungul câmpiei arse, pustii, se înalță doar un singur pâlc de sălcii ce ocrotesc, sub umbra deasă a crengilor despletite, un izvor din care și ele își sug viața. Izvorul curge subțire, întinzând în față, ca pe o năframă, o baltă mică, pe care, uneori, o împunge, ca un ac de tăun, câte o rază de soare.

În frunzișul sălciilor acestora se strâng stoluri întregi de păsări, de stau ziulica întreagă să se adăpostească de căldura cotropitoare. Privighetori, scatii, măcălendri, sticleți, câte și mai câte alte neamuri de zburătoare, toate își găsesc aici sălașul. E un ciripit, un piuit, spre seară, de te crezi în rai. Nimeni altcineva nu calcă sub acest umbrar singuratic. Și păsările trăiesc ca-n împărăția lor...

Azi e o zi înăbușitoare. E în iulie. Aerul ondulează, pare că-i sufletul pământului ostenit de alergătura lui prin haos. Păsările se cobor pe fiecare clipă să ia în gură câte o picătură de apă din izvorul rece care se prelinge, argintiu, în ciuda arșiței.

(Emil Gârleanu, „Musafulru”)

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile formulate mai jos.

- Fragmentul citat este:
 - a. o narațiune;
 - b. o descriere;
 - c. o împletire a dialogului cu descrierea;
 - d. o împletire a narațiunii cu dialogul.
- Seria care conține doar repere temporale este:
 - a. spre seară; azi; e în iulie;
 - b. o rază de soare; izvorul rece; azi;
 - c. spre seară; stoluri întregi; azi;
 - d. umbrar singuratic; azi; izvorul rece.
- Termenii din text *de sălcii; a crengilor; în frunzișul; umbrar* aparțin câmpului lexico-semantic al:
 - a. zoologiei;
 - b. botanicii;
 - c. geografiei;
 - d. fizicii.
- Descrierea literară din fragmentul dat are ca obiect:
 - a. sufletul pământului în călătoria lui prin univers;
 - b. soarta izvorului argintiu într-o zi caniculară;
 - c. vietățile mărunte adăpostite într-un pâlc de sălcii;
 - d. păsărelele care se luptă pentru un loc răcoros.

2. Transcrie, din textul dat, două structuri/grupuri de cuvinte care ilustrează reperele spațiale.

.....

.....

3. Notează câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele din text:

pustii		ocrotesc	
năframă		neamuri	

4. Stabilește, prin săgeți, corespondența între cele două coloane de mai jos, valorificând textul-suport.

- câmpiei
- izvor
- soare
- baltă
- haos
- rai

* planul înalt/ceresc

* plan terestru

5. Din punct de vedere morfologic, în descrierea literară se utilizează grupul nominal (substantiv + adjectiv). Selectează, din textul-suport, patru exemple de grupuri nominale.

- _____
- _____
- _____
- _____

6. Selectează, din textul-suport, câte o structură/un grup de cuvinte care se adresează:

- văzului _____
- auzului _____
- tactilului _____

7. Transcrie din text:

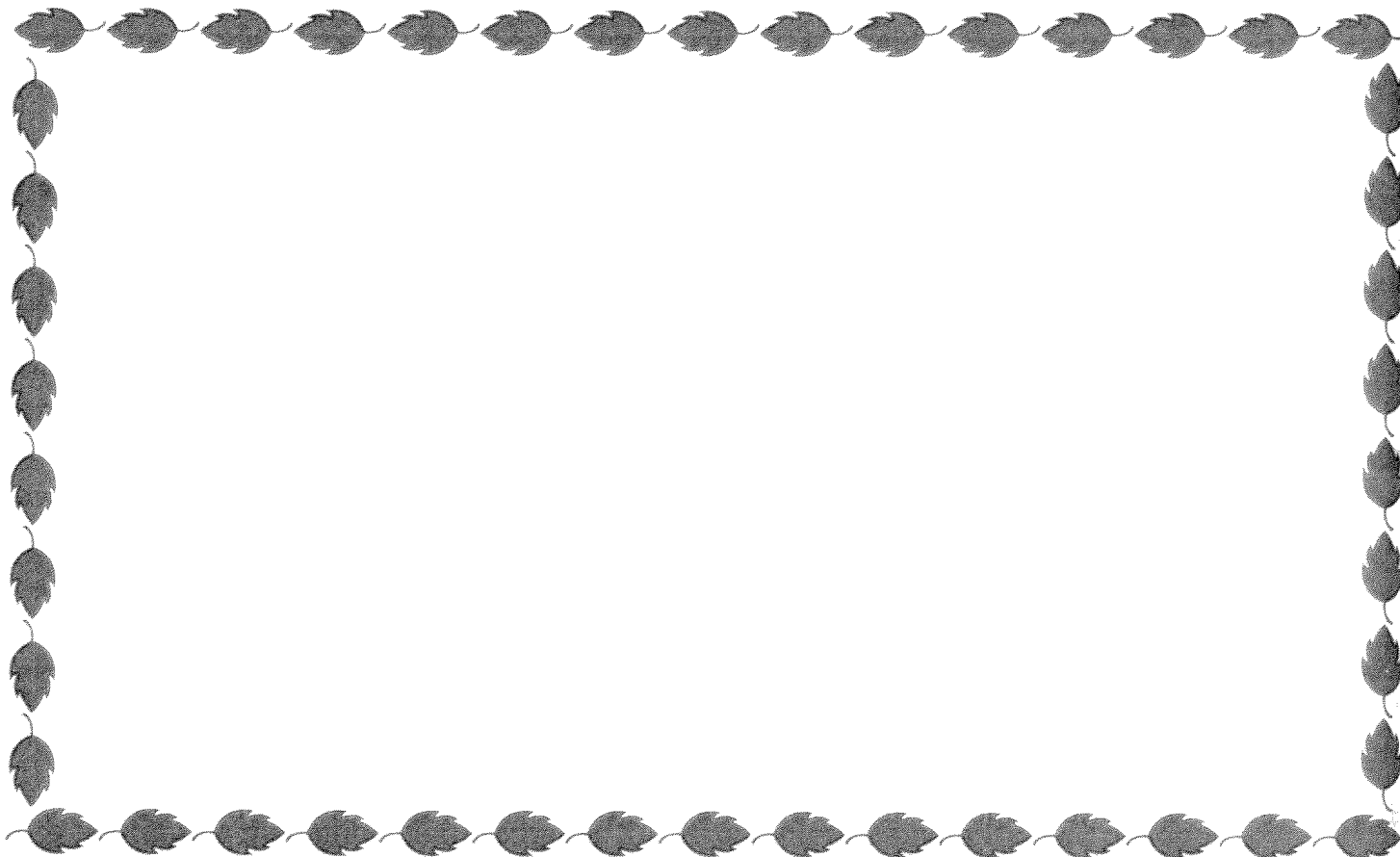
- o comparație _____
- o enumerație _____

8. Explică, în 30-50 de cuvinte, înțelesul construcției următoare:

E un ciripit, un piuit, spre seară, de te crezi în rai.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

9. Realizează un desen adecvat textului-suport.

10. Redactează un text, de 80-100 de cuvinte, în care să descrii un aspect din natură care te-a impresionat. Pune un titlu sugestiv textului tău.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

FIȘĂ DE LUCRU - **Adjectivul**

1. Precizează numărul de forme pentru adjectivele din textul citat la pagina 130.

• pustii _____; • deasă _____; • mică _____; • cotropitoare _____; • rece _____.

2. Obține adjective prin derivarea cu sufix a cuvintelor de mai jos:

• primăvară _____
• frate _____
• școală _____
• curaj _____
• aur _____

3. Stabilește corespondența dintre adjectivele din următoarele construcții și gradele de comparație menționate mai jos.

A. prăjitură foarte dulce

I. comparativ de inferioritate

B. copil mai puțin cuminte

II. superlativ relativ de superioritate

C. haine la fel de elegante

III. pozitiv

D. exercițiile cele mai ușoare

IV. superlativ absolut

V. comparativ de egalitate

A+ _____; B+ _____; C+ _____; D+ _____

4. Completează rubricile tabelului de mai jos, după modelul dat.

Colegii mei sunt elevi silitori. Ei au note bune și reprezintă mândria acestei școli. Băieții selecționați pentru campionatul interșcolar de șah participă la pregătiri organizate în fiecare săptămână. Așteptăm să-i aducă școlii noastre medaliile dorite.

adjectivul	propriu-zis	provenit din...
<i>mei</i>	—	<i>pronume posesiv</i>
silitori		
bune		
acestei		
selecționați		
interșcolar		
organizate		
noastre		
dorite		

5. Stabilește, prin săgeți, valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțurile de mai jos.

- Copiii se joacă frumos.
- Bătrânul stă pe o bancă.
- Toamna trecută am fost la munte.
- Am admirat un tablou frumos.
- În parcul bătrân e liniște.
- Frumosul este apreciat de toți.
- Nucile se strâng toamna.
- Scrisul frumos a fost recompensat.

* **adjectiv**

* **adverb**

* **substantiv**

6. Analizează, în tabel, adjectivele din textul de mai jos.

Într-o primăvară timpurie, un ghiocel plăpând a scos capul de sub zăpada înghețată, uitându-se cu mirare în jur: nimeni. De sus, din înălțimea albastră, soarele îi zâmbea gingașei flori și o încuraja trimițându-i în ajutor o rază. Raza era caldă și prietenoasă.

– Ghiocel alb, mă bucur să te revăd! îi spuse raza de soare.

adjectivul	elementul determinat	cazul	funcția sintactică

7. Completează spațiile punctate din enunțurile de mai jos cu forma corespunzătoare a adjectivului indicat între paranteze.

- Ghiocelii și zambilele sunt (fragil)
- Gardurile (vopsit) în alb strălucesc în lumina (cald) a soarelui primăvărat.
- Copiii (vesel) aleargă pe aleile (pietruit) ale parcului.
- În pădurea (bătrân) se aud trilurile (melodios) ale păsărelelor.
- Primăvara, munții și dealurile sunt (înverzit)

8. Încercuiește varianta corectă de răspuns, din fiecare enunț.

- La dispensar au fost vaccinați mai mulți copii **noi-născuți** / **nou-născuți**.
- Am lăsat ferestrele **larg deschise** / **largi deschise**, să intre aerul rece al nopții.
- Musafirii **nou-veniți** / **noi-veniți** au fost întâmpinați cu căldură.
- Pălăriile **roz** / **roze** s-au vândut foarte repede.

9. Încercuiește varianta în care adjectivul propus devine epitet.

- râu (înghețat; leneș; rece);
- frunză (crestată; mică; bătrână);
- struguri (dulci; mierii; acri);
- pădure (vrăjită; rară; desfrunzită)

10. Alcătuiește patru enunțuri în care să introduci structurile obținute la exercițiul anterior.

FIȘĂ DE LUCRU – Descrierea literară de tip portret

Citește cu atenție textul-suport, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Într-o zi, la etajul unu de pe scara trei, s-a mutat o mamă cu un băiețaș. Eu tocmai împlinisem șapte ani, urma ca din toamnă să devin elev. Băiețașul cel nou era cam de o vârstă cu mine și nu mi-a atras la început atenția. Maică-sa însă era extraordinară, complet diferită de mamele noastre care spălau și frecau toată ziua. Era o cucoană atât de lungă, încât abia puteai să-i zărești trăsăturile feței, pierdute ca-ntr-o zare albăstruie. Lungă, subțire și lunatică, se mișca printre mobilele așezate în holul scării, dând indicații hamalilor care își târau de colo-colo chingile de cânepă. Nu am văzut-o niciodată decât în purpuriu. Chiar și în casă purta un halat de satin roșu. Avea părul foarte negru și fața mi s-a părut întotdeauna bântuită de-o umbră albăstrie cu urme subțiri de sidef trandafiriu. Puștiul stătea apatic într-un fotoliu vechi, care, prin mărimea sa înflorată, îl făcea să pară și mai subțirel. Era într-adevăr subțire și delicat, cu ochi fermi, atenți și abătuți. L-am întrebat dacă se mută aici, în bloc la noi, și dacă femeia aceea nesfârșită era maică-sa. Dar taică-su unde e? „Tata e tâmplar”, a zis, ca și când acesta ar fi fost răspunsul la întrebare.

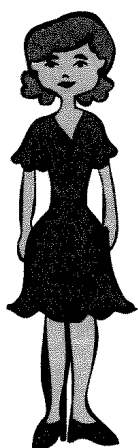
Băiețașul a apărut zilele următoare printre noi. Era foarte curat. Nu scotea o vorbă. L-am chemat să se joace cu noi, în șanțuri, dar n-a vrut să intre. Se uita doar de deasupra la noi.

(Mircea Cărtărescu, „Mendebilul”)

1. Notează fiecare dintre afirmațiile următoare cu A (dacă o consideri adevărată) sau cu F (dacă o consideri falsă), prin raportare la textul dat.

- Naratorul textului este Mircea Cărtărescu. _____
- Textul este organizat în catrene. _____
- În text, narațiunea se împletește cu descrierea. _____
- Naratorul relatează o întâmplare din copilărie. _____
- Personajul narator este un băiat de șapte ani. _____

2. Scrie, în tabelul de mai jos, trăsăturile fizice ale personajelor indicate, valorificând informațiile din text.

MAMA

BĂIATUL nou-venit

3. Numește o trăsătură a mamelor desprinsă din structura *spălau și frecau toată ziua*.

4. Subliniază, în enunțul următor, varianta cu care ești de acord, apoi justifică alegerea făcută, valorificând informațiile din textul-suport.

Băiețelul nou-venit este sociabil / nu este sociabil, deoarece

5. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Culoarea preferată a mamei este:
a. alb; b. albastru; c. roșu; d. negru.
- Personajul *mama* atrage atenția prin:
a. tonul vocii; b. înălțime; c. greutate; d. cerceii de aur.
- Prin meseria sa, tatăl băiețelului lucrează cu:
a. stofă; b. piatră; c. lemn; d. medicamente.
- Băiatul nou-venit are:
a. până în 6 ani; b. între 6 și 8 ani; c. între 8 și 10 ani; d. peste 10 ani.
- Construcția *Nu scotea o vorbă* este antonimă cu:
a. *mut ca un pește*; b. *îi merge gura ca melița*;
c. *îi scoate vorbele cu cleștele*; d. *este cu capul în nori*.
- Sintagma *ochi abătuți* exprimă o stare de:
a. tristețe; b. voioșie; c. curiozitate; d. invidie.

6. Ți-ar plăcea să fii prieten cu băiețelul prezentat în textul-suport?

Justifică răspunsul dat, în cel mult trei enunțuri.

7. Redactează un text, de 50-80 de cuvinte, în care să prezinți un prieten/o prietenă.

Vei avea în vedere atât trăsăturile fizice, cât și trăsăturile morale.

FIȘĂ DE LUCRU - **Adverbul**

1. Extrage din textul citat la pagina 136.

un adverb de loc

un adverb de timp

un adverb de mod

2. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format următoarele adverbe.

• câteodată

• frățeste

• poimăine

• pieptiș

3. Corelează, prin săgeți, adverbele subliniate în enunțurile de mai jos cu valoarea lor morfologică.

• Undeva se auzea un cântec vesel.

• Mihai a plecat ieri în excursie.

* de loc

• A plouat azi, toată ziua.

* de timp

• Elena patinează gratios.

* de mod

• Tu locuiești departe de școală.

4. Alcătuiește două enunțuri, în care cuvântul **primăvară** să fie folosit cu valoare morfologică de substantiv comun, respectiv de adverb de timp.

.....
.....
.....

5. Completează enunțurile de mai jos, scriind adverbele la gradul de comparație menționat între paranteze.

• Matei aleargă (**repede** – comparativ de egalitate) ca Eugen.

• Angela scrie (**frumos** – superlativ relativ de superioritate)
când nu se grăbește.

6. Încercuiește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțurile următoare.

- Bunica vorbește greu. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- Balonul galben s-a înălțat repede. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- Înainte casei creștea un nuc. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- Am rezolvat un exercițiu greu. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- Greul a fost depășit de colegii mei. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- Șoferul privea înainte. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- În crâng au înflorit, galben, cornii. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)
- Galbenul este o culoare solară. (adjectiv / adverb / substantiv / prepoziție)

7. Citind cu atenție rândurile și coloanele careului următor, vei descoperi mai multe adverbe. Transcrie-le în tabel, în rubrica respectivă.

N	T	I	U	R	C	I	S	B
O	C	Â	N	D	V	A	J	O
B	I	N	E	C	U	T	O	M
R	T	I	O	A	S	U	S	N
L	M	P	R	E	A	N	T	A
I	E	R	I	C	E	C	I	Z
P	T	W	O	M	A	I	C	I
C	L	M	A	I	N	E	T	U
A	C	A	S	Ă	L	B	C	S
D	R	Z	A	C	O	L	O	I

adverb de loc	adverb de timp	adverb de mod

8. Construiește patru enunțuri în care să folosești adverbe care să îndeplinească următoarele funcții sintactice:

complement circumstanțial de loc

complement circumstanțial de timp

complement circumstanțial de mod

atribut adverbial

FIȘĂ DE EVALUARE – Descrierea literară. Adjectivul. Adverbul

Citește cu atenție textul-suport, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

La doisprezece ani, muncește ca un om mare. Și gândește ca un mare om!

Ghiocel nu doar își îngrijește familia numeroasă (cu tot cu Maică, măgarul de căruță), dar mai și recuperează din tomberoane o droaie de piese și componente pe care le preface apoi în mașinării fantastice și „gagicturi”.

Îi place să șurubărească, să repare sau – ce nu mai poate fi reparat – să reasambleze în moduri incredibile. Orice aparat, cât de neînsemnat, merită o șansă, crede Ghiocel. Așa s-a întâmplat cu mp3-playerele, miniradiourile și jocurile portabile care, odată reparate, au ajuns la frații și surorile lui (patru la număr, toți mai mici decât el).

Era de-abia un puradel și el, atunci când a prins plăcerea meșteritului. Îi însoțea pe tac-su și pe unchi-su la strâns fier vechi. Mergeau pe atunci cu o căruță mare, trasă de doi cai. Bărbații strâneau fiare cu tonele. Cât timp îi aștepta lângă căruță, Ghiocel își făcea de lucru cu o șurubelniță și un clește-cheie. (...)

Au vândut caii și căruța, iar Ghiocel s-a pricopsit cu Maică, măgarul cel îndărătnic, care numai de el ascultă. Nu mai are căruța, ci doar o cotigă: Ghiocel însuși a meșterit-o, dintr-o ladă și două roți de mountain bike. Acum se ocupă singur de strânsul fierului.*

(Florin Dumitrescu, „Cine e Ghiocel”)

*cotigă - căruță mică folosită la transportarea încărcăturilor ușoare

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile următoare.

• Persoanajul principal din fragmentul citat este:

a. o floare de primăvară;	b. un bărbat cu o familie numeroasă;
c. un băiat, cu patru frați;	d. un băiat, pe nume Maică.

• Personajul principal se ocupă cu:

a. vinderea de aparatură electronică;	b. strângerea de fier vechi;
c. confecționarea de biciclete;	d. vinderea de mp3-playere.

2 x 0,50
→ 1 punct

2. Continuă enunțul următor, valorificând informațiile din textul-suport.

1 punct

Textul citat este o descriere tip portret, deoarece _____

3. Transcrie, din text, două structuri/grupuri de cuvinte care conțin trăsături morale ale băiatului.

2 x 0,50
→ 1 punct

4. Ce sentimente îți stârnește personajul literar Ghiocel? Alege una dintre variantele propuse mai jos, justificând (în 30-50 de cuvinte) alegerea făcută.

1 punct

• simpatie • teamă • compasiune • admirație • dezamăgire

5. Explică rolul stilistic al adjectivului **mare** din construcțiile din text *muncește ca un om mare. Și gândește ca un mare om!*

1 punct

6. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele din text.

2 x 0,50
→ 1 punct

numeroasă

numai

7. Alcătuieste patru enunțuri în care să integrezi cuvintele date.

2 x 0,50
→ 1 punct

• cumva/ cum va

• cândva/ când va

8. Notează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțurile de mai jos.

4 x 0,25
→ 1 punct

- Copiii de acolo sunt prietenii mei.
- Izvoarele curg repede prin poiana fermecată.
- Exercițiile au fost simple.
- Notele mari ne-au adus bucurie.

9. Redactează un text, de 60-80 de cuvinte, în care să descrii o dimineață de vară, la mare.

2 puncte

SUCCES!

FIȘĂ DE EVALUARE – Descrierea literară. Adjectivul. Adverbul

Citește cu atenție textul-suport, pentru a rezolva exercițiile propuse mai jos.

Deși se scurseseră **abia** primele ore ale dimineții, văzduhul era întunecat și cerul coborâse jos, cât putuse de **jos**, într-un **adevărat** efort de a atinge câmpia. Șoseaua părea s-o străbată chiar prin mijloc, dar totul nu era decât o părere, de vreme ce marginile îi erau **rotunde**: oriunde te-ai găsi, orizontul are grijă să te asigure că ești în centrul universului...

Oprisem înainte de intrarea în sat și, de unde eram, satul se vedea mic și cenușiu. În mod ciudat, primul lucru care m-a frapat a fost gutuiul din fața casei, cu fructele încă neculese, luminoase, lăsate în crengi ca niște lampioane uitate aprinse. Era ceva înduioșător în conștiinciozitatea acestui pom de a rodi așa, decenii la rând, fără să obosească, fără să se mire de ce se petrece în jur, fără să se întrebe măcar dacă mai are cineva nevoie de fructele lui. Pe lângă fructele vii, luminoase din crengi, pământul întreg dedesubt era acoperit cu un strat bolovănos de gutui putrezite...

(Ana Blandiana, „La țară”)

1. Selectează, din textul dat, două structuri reprezentând repere spațio-temporale.

2 x 0,50

→ 1 punct

2. Notează modul de expunere identificat în textul dat.

0,25 puncte

3. Selectează, din text, trei structuri formate din substantiv + adjectiv.

3 x 0,25

→ 0,75 puncte

4. Menționează o figură de stil identificată în secvența subliniată în text.

0,50 puncte

5. Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor din text scrise cu litere îngroșate

4 x 0,25

→ 1 punct

abia _____

adevărat _____

jos _____

rotunde _____

6. Construiește patru enunțuri, folosind cuvintele *de vreme; devreme; altă dată; altădată*.

4 x 0,25
→ 1 punct

7. Completează tabelul de mai jos, stabilind valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțurile următoare:

4 x 0,25
→ 1 punct

- Ieri i-am vizitat pe bătrânii mei bunici.
- Pădurea este verde și se întinde departe.

cuvântul	valoarea morfologică	funcția sintactică

8. Scrie un text, de 80-100 de cuvinte, în care să descrii un peisaj care te-a impresionat, integrând următoarele structuri: *primele ore ale dimineții; decenii la rând; pământul întreg*.

3 puncte

SUCCES!

A decorative frame with a solid black outer border and a dashed black inner border, both featuring a wavy, scalloped design. The frame is horizontally oriented and contains the text 'V. TEXTUL NONLITERAR' in the center.

V. TEXTUL NONLITERAR

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva apoi exercițiile de mai jos.

Măgura, 25. 09. 2016

Dragă Corina,

Așa cum ți-am promis, iată că îți scriu despre prima noastră oră de dirigenție din acest an școlar. Tema pusă în discuție este absenteismul școlar.

Toți colegii mei sunt contra absenteismului școlar. Îi urmăresc cum discută asemenea adulților, aducând argumente în favoarea părerilor lor. Datorită acestor discuții, am aflat multe informații despre drepturi și obligații, despre colegialitate și prietenie și fair-play. Deasupra tuturor glasurilor se aude vocea Alinei. O mai ții minte? E olimpica noastră la mate care, grație muncii serioase, se califică an de an la etapele naționale. Ea s-a declarat împotriva elevilor care lipsesc de la școală în zilele în care se anunță evaluări scrise. Le cere acestor colegi să fie corecți cu ceilalți și cu ei înșiși, să învețe constant, la toate materiile și să nu se ascundă de note în spatele unor învoiri de o zi, două. Trebuie să admitem că fair-play-ul este un criteriu de înaltă valoare pentru un elev serios, a zis Alina, iar noi toți am aplaudat-o cu simpatie și cu entuziasm.

Ora de dirigenție a fost cu adevărat interesantă. O să te țin la curent cu noutățile de pe aici. Te rog să-mi scrii cum te-ai integrat în noul colectiv și ce materii vei studia în acest an școlar.

Cu prietenie,

Flavia

1. Notează pe spațiile de mai jos elementele corespunzătoare situației de comunicare din textul dat.

Emițătorul este

Receptorul este

Codul este

2. Subliniază varianta corectă de răspuns din enunțul următor.

Textul dat este literar / nonliterar.

3. Justifică, în 30-60 de cuvinte, alegerea de la exercițiul precedent, valorificând informațiile din textul dat.

FIȘĂ DE LUCRU - **Prepoziția**

1. Precizează cazul cerut de prepozițiile din următoarele structuri, extrase din textul de la pagina 146.

- *de dirigenție* _____
- *contra absenteismului* _____
- *asemenea adulților* _____

2. Alcătuieste patru enunțuri în care cuvintele date să aibă valoarea morfologică indicată.

de – prepoziție

de – interjecție

grație – substantiv

grație – prepoziție

3. Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțurile de mai jos.

- La alegerile de ieri, Matei a votat contra. _____
- Tatăl meu este contra fumatului. _____
- Cei doi frați se îmbracă aidoma. _____
- Dan a desenat aidoma colegului său. _____
- Adevărul iese întotdeauna deasupra. _____
- Noi locuim deasupra magazinului de jucării. _____

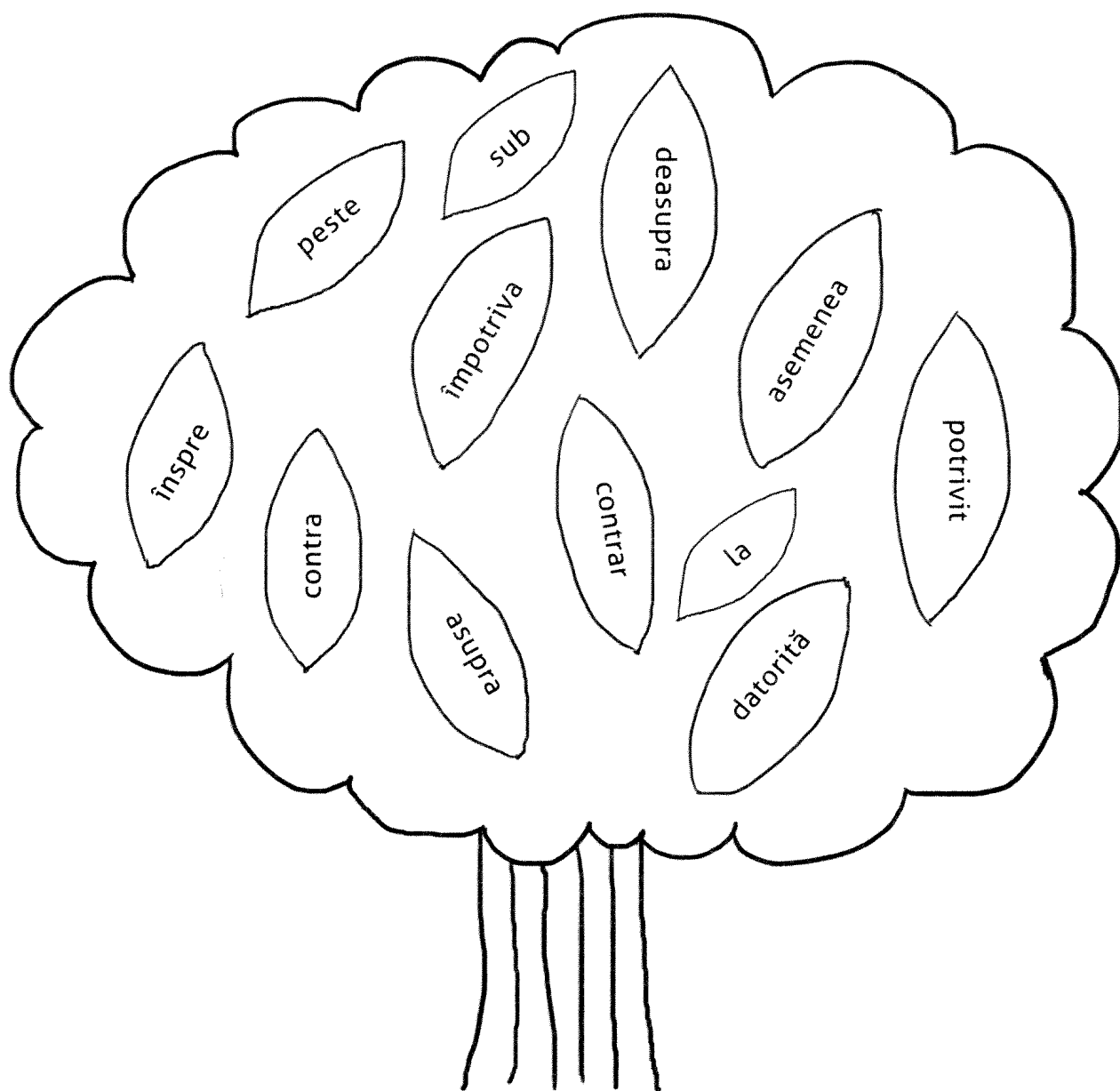
4. Alcătuieste patru enunțuri, respectând cerințele de mai jos.

- construcția **de la** colegi să fie mai întâi complement, apoi atribut.

- _____
- _____
- construcția **pentru** copii să fie mai întâi atribut, apoi complement.

5. Copacul prepozițiilor. Colorează frunzele copacului după următoarele indicații:

- cu galben, cele conținând prepoziții care impun substantivelor cazul acuzativ;
- cu roșu, cele conținând prepoziții care impun substantivelor cazul dativ;
- cu verde, cele conținând prepoziții care impun substantivelor cazul genitiv;

Citește cu atenție textul propus, pentru a putea rezolva exercițiile de mai jos.

Sonda spațială New Horizons a zburat pe lângă Pluto (sau Pluton, mai ales în lucrări mai vechi) în luna iulie 2015 și este prima și singura care a explorat Pluto direct. Lansată în 2006, a surprins primele imagini cu această planetă încă din luna septembrie 2006. Imaginile au fost preluate la o distanță de cca. 4,2 miliarde km.

New Horizons a înregistrat distanța minimă față de Pluto la 14 iulie 2015, după o călătorie de 3462 de zile prin Sistemul Solar. Observațiile științifice au început cu 5 luni înainte de apropierea minimă și vor continua timp de cel puțin o lună după acest eveniment.

Pluto este o planetă pitică din Sistemul Solar. A fost descoperită în anul 1930. Din 2006 a fost considerată a noua planetă a Sistemului Solar, atât în ordinea distanței față de Soare, cât și a descoperirii. Pluto se rotește în jurul Soarelui în 247,8 ani pământestești, pe o orbită cu rază medie de 5,91 miliarde km.

Numele ales pentru planetă a fost sugerat mai întâi de Venetia Burney, o fată de 11 ani din Oxford, Anglia, care a propus numele zeului roman al Lumii de dincolo, și a fost adoptat și anunțat la data de 1 mai 1930.

(adaptare după „wikipedia”)

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos.

- Față de Soare, planeta pitică Pluto este:
 - a. a cincea; b. a șaptea; c. a noua; d. a zecea;
- Numele planetei este al unui zeu care stăpânește:
 - a. muntele Olimp; b. lumea de dincolo;
 - c. un ghețar polar; d. lumea celor vii.
- Numele planetei a fost propus de:
 - a. o fetiță din Veneția; b. un băiat din Anglia;
 - c. o fetiță din Oxford; d. un băiat american.
- Sonda spațială care cercetează planeta a fost lansată în anul:
 - a. 1930; b. 1936; c. 2006; d. 2011;

2. Notează fiecare dintre enunțurile de mai jos cu A (dacă îl consideri adevărat), sau cu F (dacă îl consideri fals), prin raportare la textul dat.

- Textul este literar. _____
- Textul urmărește să îl informeze pe cititor. _____
- În text sunt numeroase figuri de stil. _____
- Textul se adresează doar matematicienilor. _____
- Textul conține adevăruri științifice. _____

- Sistemul Solar / orbită / plante / meteoriti / sondă spațială / cântece /
Soare / Oxford / cometă / izvoare.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525

-
- A decorative border composed of various star shapes, including solid black stars, white stars with black outlines, and stars with internal patterns, arranged in a rectangular frame. The stars vary in size and orientation, creating a dynamic and festive border around the central text.

FIȘĂ DE LUCRU – **Conjuncția**

1. Stabilește, prin săgeți, felul conjuncțiilor următoare.

- așadar
- încât
- căci
- sau
- deși
- deci
- și
- fiindcă

*** coordonatoare**

*** subordonatoare**

2. Notează, pe spațiile de mai jos, conjuncția corespunzătoare, selectând dintre cele menționate în stânga paginii.

**să
încât
dar
dacă
iar**

- O fată citește, _____ alta desenează.
- L-a întrebat _____ a citit cartea împrumutată.
- Am sunat-o pe Alina, _____ nu mi-a răspuns.
- A citit atât, _____ acum îl dor ochii.
- Le-am sfătuit _____ scrie temele cu atenție.

3. Analizează conjuncțiile din frazele de mai jos, după modelul dat.

Model: Într-o dimineață, am ajutat-o pe mama în bucătărie **și** am învățat o rețetă de înghețată.
și – conjuncție coordonatoare (copulativă), stabilește/marchează un raport de coordonare între două propoziții principale;

- Am mers la biblioteca școlii, **însă** nu am găsit cartea dorită.

- Domnul diriginte ne-a propus **să** participăm la un concurs de șah.

- Mircea a lucrat toate exercițiile, **așadar** se poate juca la calculator.

4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțurile de mai jos.

• Iulian a câștigat iar campionatul de tenis.

• Maria cântă la pian, iar Elena cântă la vioară.

• Săptămânal merg la bazin și iau lecții de înot.

• Vine și Andrei la petrecerea noastră?

5. Alcătuiește patru enunțuri în care să folosești cuvintele/grupurile de cuvinte iar / i-ar; sau / s-au.

FIȘĂ DE LUCRU – Anunțul

Citește cu atenție textele următoare, pentru a putea rezolva exercițiile de mai jos.

A.

Sâmbătă și duminică, 20-21 februarie, în Piața Mare va avea loc Târgul de Dragobete, organizat de elevii Școlii Gimnaziale Nr. 2. Vor fi expuse spre vânzare produsele realizate de elevi în cadrul atelierelor școlare. Banii obținuți vor fi donați casei de bătrâni din localitatea noastră. Vă așteptăm cu drag!

B.

Vând bicicletă performantă, în bună stare și un echipament de schi, nou, măsura 42. Relații la numărul de telefon 07.....

C.

Suntem trei pisoi cuminți, frumoși, sterilizați și foarte jucăuși. Ne dorim niște stăpâni cu inimă bună și suflet mare. Sunați-ne repede, la telefon 07.....

D.

Echipa de teatru a școlii noastre organizează miercuri, 14 octombrie, un concurs de preselecție pentru spectacolul de Crăciun. Se pot prezenta numai elevi/eleve din clasele a VI-a și a VII-a, care nu au absențe nemotivate și nu au note sub 7. Doritorii se vor prezenta la sala de festivități, începând cu ora 9,00.

1. Notează fiecare dintre enunțurile de mai jos cu A (dacă îl consideri adevărat), sau cu F (dacă îl consideri fals), prin raportare la textele date.

- În textul **A** se anunță o acțiune cu scop caritabil. _____
- Textul **B** se adresează iubitorilor de animale. _____
- Textul **C** este o reclamă turistică. _____
- În textul **D** se anunță un concurs. _____

2. Subliniază varianta corectă din următorul enunț, justificând alegerea făcută.

Enumerația din textul **C** ... *cuminți, frumoși, sterilizați și foarte jucăuși...*
are scopul de a-i convinge / de a-i amuza pe viitorii stăpâni.

3. Numește două trăsături ale textului nonliterar, justificând cu exemple din textele suport.

- _____

- _____

4. Care dintre cele patru anunțuri ți-a atras atenția în cea mai mare măsură? De ce?
(răspunde în 40-60 de cuvinte)

5. Clasa ta organizează un concurs de creații literare, cu titlul **Copilărie de poveste**.
Realizează un anunț pe această temă. Menționează cât mai multe informații necesare.

FIȘĂ DE LUCRU - **Interjecția**

Citește cu atenție textul următor, pentru a putea rezolva exercițiile de mai jos.

Dimineața, devreme, pădurea se trezește în cântecul melodios al păsărelelor și în joaca vântului printre ramuri.

— Cip-cirip! se aude dinspre poiana însorită, iar ciocănitoarea se alătură concertului: Toc-toc-toc! Măi, unde sunteți? Toc-toc-toc!

Printre frunzele căzute deja din arborii bătrâni, țuști! un iepuraș grăbit. Un fluture admiră trezirea florilor, iar câteva albine bâââz-bâââz! le cercetează cu atenție.

— Hai în pădure, să te bucuri de toate aceste minunății!

— Vai, ce frumoasă e pădurea, în orice anotimp!

1. Transcrie, din textul suport, câte o interjecție care exprimă:

o uimire

o adresare

un îndemn

2. Extrage, din textul dat, o onomatopee _____ și o interjecție compusă _____.

3. Notează fiecare dintre enunțurile următoare cu A (dacă îl consideri adevărat) sau cu F (dacă îl consideri fals).

- Interjecțiile sunt părți de vorbire neflexibile. _____
- Cuvântul *hai* este o onomatopee. _____
- Interjecțiile sunt la modul imperativ. _____
- Cuvântul *of* exprimă încântarea. _____

4. Completează enunțurile de mai jos cu onomatopeele corespunzătoare, selectate din paranteză (cioc-cioc; zdrang; fâș-fâș; tic-tac; trosc; pleosc; pic-pic; lipa-lipa).

- Rățușca _____ spre gărlă.
- Șarpele _____ prin iarba uscată.
- Deodată, _____ o creangă s-a rupt din trunchi.
- _____ la ușa noastră.

5. Precizează funcția sintactică a primei interjecții de la exercițiul anterior. _____

6. Alcătuieste patru enunțuri în care să introduci următoarele cuvinte și grupuri de cuvinte: miau / mi-au; na / n-a.

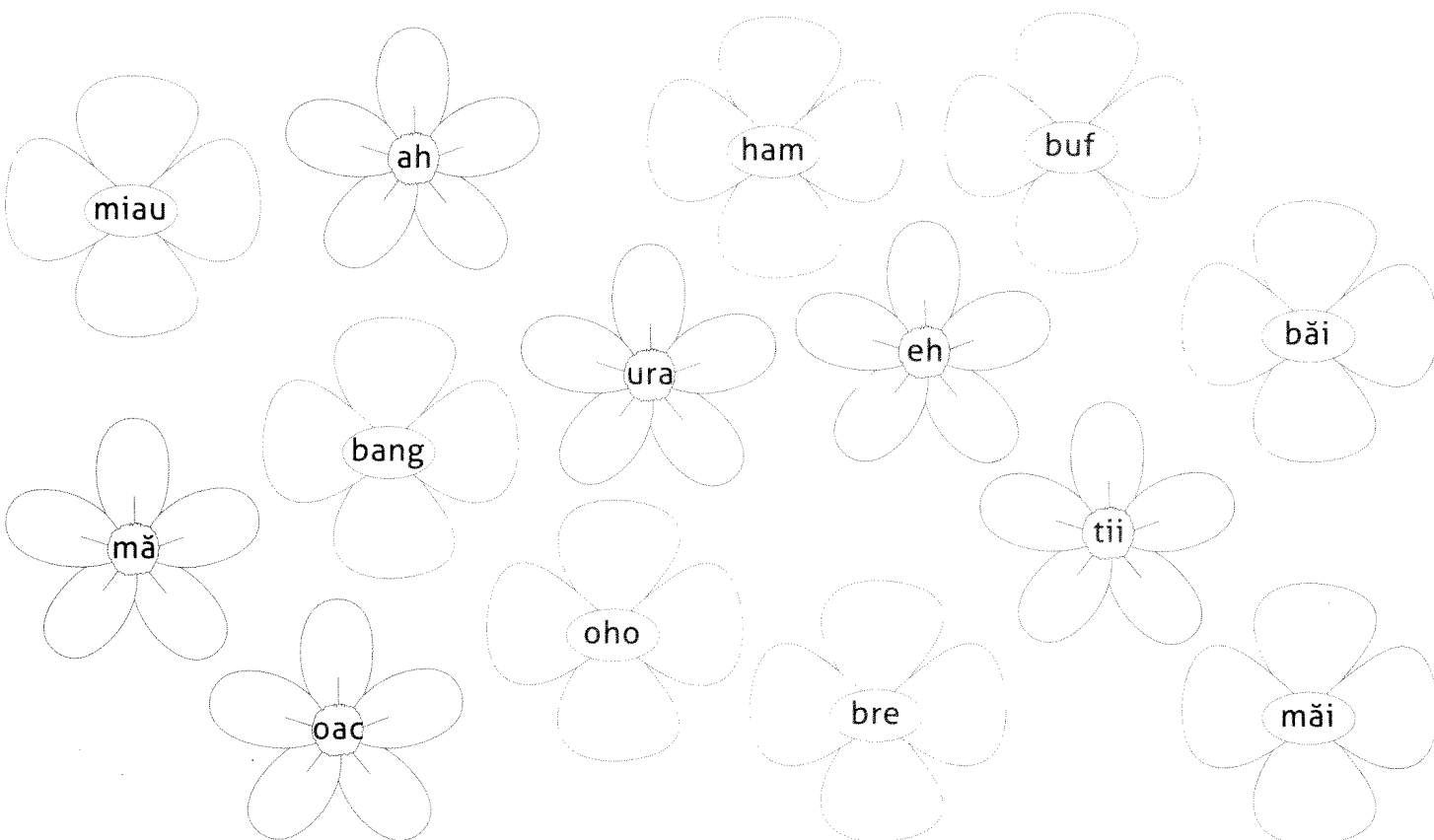
7. Justifică folosirea virgulei și a semnelui exclamării din enunțurile de mai jos:

• Ehei, multe s-au schimbat de atunci.

• Văleu! frigul a ținut mult anul ăsta.

8. Grădina cu interjecții. Colorează florile din grădină, în funcție de interjecțiile pe care le conțin, după următoarele indicații:

- cu galben, pe cele care exprimă stări sufletești;
- cu albastru, onomatopeele;
- cu roșu, pe cele care exprimă adresări.

FIȘĂ DE LUCRU – **Sintaxa propoziției. Subiectul**

1. Subliniază subiectele din următoarele propoziții, apoi completează tabelul.

Copiii aceia sunt colegii mei de clasă.

Întotdeauna mi-au plăcut merele, cireșele și caisele.

Mi se par interesante, cărțile de aventuri, revistele cu tematică științifică și magazinele istorice.

Aceștia ne încurajează mereu.

subiect simplu	subiect multiplu

2. Desparte în propoziții fraza următoare și subliniază subiectul exprimat.

„copilul a luat păpușa în brațe și n-a mai lăsat-o, dar nu i-a vorbit deloc.”

3. Indică numărul propozițiilor cu subiect neexprimat din fraza de la exercițiul anterior și precizează felul subiectului.

Numărul propozițiilor cu subiect neexprimat _____.

Felul subiectului _____.

4. Precizează ce fel de subiect au propozițiile din fraza următoare:

— Ai citit cartea pe care ți-am împrumutat-o?

5. Subliniază subiectele și precizează prin ce parte de vorbire se exprimă.

• Radu este un copil amuzant.

• Cartea citită m-a impresionat.

• Până la urmă el a recunoscut fapta.

• Dumnezeu l-a iertat.

• Ceilalți s-au grăbit.

• Au venit și ai mei la spectacol.

• Cei trei mi-au făcut o surpriză.

• Primul de acolo este fratele meu.

- A învăța nu este dificil. _____
- Este bine de repetat lecția. _____

6. Construiește două propoziții care nu pot avea subiect.

7. Notează cu X enunțurile în care cuvintele subliniate sunt subiecte:

- Mi-a plăcut atitudinea fetei la competiție. ☐
- Deși erau învinși, le-am admirat atitudinea. ☐
- Seara era răcoroasă. ☐
- Ne-am plimbat seara pe faleză. ☐
- Istețul băiat răspundea cumpătat. ☐
- Istețul fusese provocat la șah de colegul său. ☐

8. Realizează acordul dintre subiect și predicat, folosind verbele date între paranteze.

- Bunicul și bunica (**a veni**, indicativ, viitor) _____ mâine.
- Tu și el (**a scrie**, indicativ, perfect compus) _____ invitațiile.
- Eu, tu și el (**a ști**, indicativ, imperfect) _____ bine limba germană.
- Noi și ele (**a merge**, indicativ, prezent) _____ la teatru.
- Mihnea și Melania (**a fi**, indicativ, mai mult că perfectul) _____ în aceeași echipă.

9. Corectează greșelile din propozițiile următoare:

- Oricare dintre voi v-ați fi descurcat.

- Rugămintea copiilor de acolo sunt ascultați cu atenție.

- Dorul de părinți și prieteni l-au întristat.

- Mă nemulțumește problemele iscate.

10. Realizează o compunere, de 8-10 rânduri, în care să folosești cel puțin cinci subiecte exprimate prin părți de vorbire diferite, două subiecte incluse și două subiecte subînțelese. Analizează primele cinci subiecte exprimate.

FIȘĂ DE LUCRU - **Predicatul**

1. Subliniază predicatele din textul de mai jos, apoi completează tabelul:

Venise la mine într-o zi o distinsă doamnă. Din pricina principialității lui Gică, nici mâna nu am apucat să i-o sărut. Gică este un copac gelos. N-avui treabă!

(Nichita Stănescu)			
Predicatul	Felul	Modul	Timpul

2. Unește fiecare propoziție cu partea de vorbire prin care se exprimă predicatul verbal.

- Iat-o pe colega mea!
- Vino mâine la școală!
- Citesc zilnic câteva pagini.
- la cartea!
- Poftim pixul împrumutat!

*** Verb predicativ**

* Interjecție predicativă

3. Analizează predicatele verbale din fragmentul următor:

O să ziceți că nu rimează și nu greșiți câtuși de puțin. Când am terminat cu zbenguiala, sania aștepta, mama pusese o pătură pe ea.

„Hai, cioră, urcă-te pe sanie, că plecăm la piață!”, a zis Nic și l-am ascultat.

(Adela Greceanu)

4. Subliniază predicatele nominale și încercuiește felul numelui predicativ din dreptul fiecărui enunț:

• Lectura fusese dificilă, dar interesantă.	simplu / multiplu
• Verișorul meu a devenit inginer.	simplu / multiplu
• Dacă nu va câștiga, va fi supărat și nervos.	simplu / multiplu
• Mâine o să fiu odihnită și pregătită de școală.	simplu / multiplu
• Decizia lor era de a participa la competiție.	simplu / multiplu
• E frumos să ajuți pe cine are nevoie.	simplu / multiplu

5. Subliniază cu roșu verbele copulative și cu verde numele predicative, apoi precizează partea de vorbire prin care se exprimă numele predicativ și cazul acestuia.

• Bunicul este foarte obosit.	-----
• Acela din fotografie eram eu.	-----
• Florile sunt pentru mama.	-----
• Răspunsul fusese contra dumnealor.	-----
• Cartea este pentru cei doi.	-----
• Hotărârea luată va fi împotriva lor.	-----
• Florile din buchet sunt 21.	-----
• Reușita este grație acestora.	-----
• Discuția va fi despre tine.	-----
• Colegul meu devenise asemenea celor trei.	-----
• Sora mea o să devină medic.	-----
• Regulamentul este împotriva chiulangiilor.	-----

6. Analizează părțile de vorbire prin care se exprimă numele predicative din următoarele enunțuri:

• Cerul este înnorat.	-----
• Copiii erau mai veseli.	-----
• Problema era de rezolvat acasă.	-----

- Decizia sa era de a citi cartea.

- Căţeluşul era tare frumos.

7. Alcătuieşte enunţuri în care numele predicativ să fie exprimat prin:

- Pronume personal în cazul dativ;

- Pronume demonstrativ de identitate în cazul nominativ;

- Pronume posesiv în cazul nominativ;

- Adjectiv format prin derivare;

- Numeral ordinal în cazul acuzativ;

8. Citeşte cu atenţie propoziţiile următoare, apoi completează enunţul:

a. Clasa noastră este la parter.

b. Aş fi cântat în cor.

c. Discuţia era despre test.

d. Meciul a fost ieri.

Verbul **a fi** este copulativ în enunţurile _____,

auxiliar în enunţul _____ şi predicativ în

enunţul _____.

9. Explică folosirea virgulei în propoziţia de mai jos:

Participanţii la dezbateri sunt copii, adolescenţi, părinţi, jurnalişti.

10. Identifică predicatele și analizează părțile de vorbire prin care se exprimă.

„S-a-nvârtit în jurul cozii
Până când a căzut frânt,
Ca plăcinta la pământ,
Căci nu mai avea putere
Să se-agite și să zbiere...
Și i-a fost atunci ușor
Bietului Explorator
Să recunoască cinstit
Cum și unde a greșit :
Dac-aș fi avut la mine
O hartă, cum se cuvine,
Nu mai stăteam eu acum
Uite-așa, ca prostu-n drum.”

(Florin Bican)

FIȘĂ DE LUCRU - **Atributul**

1. Subliniază atributele din propozițiile de mai jos și apoi completează tabelul:

- Cei doi elevi de acolo sunt colegii săi de clasă.
- Acest copil a avut de mic dorința de a învăța să cânte la pianul bunicului.
- Bunica mi-a întins cartea ei cu mâna tremurândă, mângâindu-i cu privirea întristată copertele de catifea.

Atribut adjectival	Atribut substantival	Atribut pronominal	Atribut verbal	Atribut adverbial

2. Transcrie atributele din enunțurile de mai sus și unește-le cu partea de vorbire prin care se exprimă.

- numeral cardinal
- verb predicativ
- pronume personal
- adjectiv participial
- adverb
- substantiv comun
- adjectiv posesiv
- adjectiv provenit din gerunziu
- adjectiv demonstrativ

3. Adaugă substantivului **pădure** patru adjective propriu-zise, apoi alcătuiește enunțuri cu două dintre acestea.

pădure

4. Construiește enunțuri în care atributul adjectival să fie exprimat prin adjectiv pronominal: posesiv

demonstrativ de apropiere

demonstrativ de depărtare

demonstrativ de identitate

demonstrativ de diferențiere

adjectiv propriu-zis la gradul comparativ de inferioritate

5. Identifică attributele adjectivale din enunțurile următoare și precizează prin ce se exprimă.

• Copiii noștri au primit apă rece.

• Culoarea eșarfei fluturânde mi-a atras imediat privirea obosită.

6. Explică folosirea virgulei în propoziția următoare:

În curtea școlii, erau elevi veseli, gălăgioși, tăcuți.

7. Corectează greșelile din propozițiile de mai jos:

• Glasul fetei cuminte a răsunat în liniștea șălii aglomerata.

• I-am oferit colegii mele pasionată de lectură cartea scriitoarei preferată.

8. Subliniază atributele adjectivale și analizează părțile de vorbire prin care se exprimă.

În toate aceste locuri pe unde a călătorit, domnul Cocoloș a întrebat de familia lui; a căutat în cărțile de telefon sau în bazele de date de la poliție dacă existau locuitori cu numele de Cocoloș. Dacă da, ca un adevărat explorator, a cercetat, s-a documentat, a adunat dovezi cu scopul de a-și îmbogăți arborele genealogic și de a ajunge la originea numelui său. Într-un sat îndepărtat, a dat peste niște scrisori păstrate de preotul locului.

(Laura Grunberg)

9. Subliniază atributele substantivale din fragmentul următor, apoi completează tabelul:

Cum vedeți, ar fi destule de scris pe un blog al comitetului pentru salvarea salamandrelor amenințate de poluarea apelor și lipsa de interes pentru arte și meserii. (Grete Tartler)

(Grete Tartler)

Atribut substantival în acuzativ	Atribut substantival în genitiv

10. Încercuiește cazul atributului substantival din fiecare dintre enunțurile de mai jos:

G / D / A: Reușita grație mamei m-a bucurat.

G / D / A: Am cumpărat un album despre Bucovina.

G / D / A: Tortul bunicii a fost delicios.

G / D / A: Zborul deasupra oraşului a fost plăcut.

11. Construieste două enunțuri în care atributul substantival să fie exprimat prin:

Numeral cardinal în cazul genitiv

Numeral ordinal în cazul acuzativ

12. Analizează attributele substantivale.

Cocoloșul cu mesajul de dragoste a fost până la urmă găsit [...]. Locuitorii orașului au considerat din acel moment că mesajul cu pricina a fost piaza-rea [...]

(Laura Grunberg)

13. Subliniază atributul pronominal, apoi completează tabelul:

- Stiloul lui era albastru.
- Legea contra acestora este respectată.
- Hotărârea alor săi m-a surprins.
- Buchetul pentru dânsa este frumos.
- Reușita datorită dumneavoastră îl încânta.
- Excursia cu ai mei a fost reușită.

Atribut pronominal genitival

Atribut pronominal prepozițional

14. Identifică atributele pronominale din următoarele propoziții, precizând felul pronumelor și cazul acestora.

- Ideile alor noștri v-au ajutat. _____
- M-a nemulțumit cearta cu dumnealui. _____
- Acțiunile împotriva acelorora sunt susținute. _____
- Am citit deja cartea de la tine. _____
- Copilul ai dăma ei este isteț. _____
- Am aflat părerea celorlalți. _____
- Răspunsul contra dumneavoastră a fost justificat. _____
- L-a entuziasmat călătoria datorită alor săi. _____

15. Alcătuiește propoziții în care cuvintele **celălalt și **a mea** să fie, pe rând, atribut pronominal și atribut adjectival.**

16. Citește enunțurile de mai jos. Dacă îl consideri corect, încercuiește CORECT, dacă îl consideri incorect, încercuiește INCORECT.

- În enunțul: *Privirile ei exprimau nemulțumirea față de atitudinea mea.* există două atribute pronominale. **corect / incorect**
- În enunțul: *Plecarea lor a evidențiat supărarea contra acelorora de la masa de lângă noi.* există două atribute pronominale în cazul genitiv. **corect / incorect**

17. Identifică atributele pronominale și analizează părțile de vorbire prin care se exprimă.

Grădina acestora ne încântă întotdeauna. Florile lor păreau desprinse din tablouri ai dăma alor tale. Parfumul de la ele ne gâdila nările. Răzoarele acelea reflectau parcă personalitatea dumnealor.

18. Subliniază atributele adverbiale, apoi completează tabelul.

- Ziarul de astăzi a publicat în caseta de jos știrea.
- Cititul repede a fost cauza neînțelegerii informației de aici.
- Modificarea de acum antrenează alte perspective.

Atribut adverbial exprimat prin adverb de timp	Atribut adverbial exprimat prin adverb de loc	Atribut adverbial exprimat prin adverb de mod

19. Încercuiește varianta corespunzătoare răspunsului corect:

- Cuvintele subliniate în enunțul: *Rochia de catifea, de azi, este creația unei case de modă.* sunt:
 - ambele atribute substantivale
 - atribut adjectival, atribut adverbial
 - atribut substantival; atribut adverbial
- În enunțul: *Acea carte de jos era prima lucrare publicată a autorului.* sunt:
 - 4 atribute
 - 5 atribute
 - 6 atribute

20. Analizează atributele din enunțurile:

Răspunsul alor mei despre cele trei meciuri programate săptămâna viitoare m-a bucurat. Ne-am dat seama și că antrenamentul alene nu este soluția cea mai bună pentru acel meci contra colegilor voștri.

Subliniază complementele din versurile următoare, apoi completează tabelul:

*Ieri dimineață pe la ora șapte,
A fost savârșită o crimă în prun.*

Un vierme necunoscut s-a introdus
În pruna cea mai de sus.

*I-a supt sângele dulce și-n grabă
A azvârlit-o fără viață în iarbă.*

(Ana Blandiana)

Complemente necircumstanțiale

1. Subliniază complementul circumstanțial de loc din propozițiile următoare și precizează partea de vorbire prin care se exprimă și cazul acolo unde este posibil.

- Se îndreaptă grăbit către scoală.
- Se așezase înaintea scenei.
- A plecat la voi.
- Locuiește deasupra aceluia.
- A alergat spre primul.
- Stă înaintea celor doi.
- Vine de acolo supărat.

2. Încercuiește enunțurile în care există complementul circumstanțial de loc.

- A stat afară până a venit mama.
- Locuiește lângă tine.
- Aleargă în mare grabă.
- A vorbit cu tine despre tot.

3. Analizează complementul circumstanțial de loc din enunțurile următoare:

S-a întors spre aceia, pe urmă s-a îndreptat către cei doi. Deasupra lor, florile de tei se desprindeau, pluteau pe acolo un pic, apoi se așterneau la picioarele oamenilor.

4. Construiește două enunțuri care:

- să conțină trei componente circumstanțiale de loc având ca regent același verb

- să conțină două componente circumstanțiale de loc exprimate prin adverbe aflate în relație de antonimie.

FIȘĂ DE LUCRU - Complementul circumstanțial de timp

1. Subliniază complementele circumstanțiale de timp din propozițiile următoare și precizează partea de vorbire și cazul, acolo unde este posibil.

• A ajuns acasă înaintea bunicului.

• Doarme două ore.

• Va sosi înaintea acestora.

• Deși am plecat după ea, am ajuns la timp.

• Vor ajunge înaintea celor doi la concert.

• Va sosi după primul.

• Seara se lasă frigul.

2. Bifează enunțurile în care cuvintele subliniate sunt complemente circumstanțiale de timp.

• Primăvara este un anotimp plăcut.

☐

• Au plantat primăvara câțiva copaci.

☐

• A fost prezent astăzi la întrunire.

☐

• Întâlnirea de astăzi a fost obositoare.

☐

3. Subliniază complementele circumstanțiale de timp și analizează părțile de vorbire prin care se exprimă.

De acum nu voi mai citi cărți de aventuri înaintea tezei. Deși plecasem de acasă imediat după ceilalți, am întârziat pentru că am trecut pe la librărie să mai caut o carte... și căutarea a durat două ore.

4. Construiește două enunțuri în care să existe:

• un complement circumstanțial de timp exprimat printr-un adverb compus;

• două complemente circumstanțiale de timp care să înceapă cu aceeași literă;

FIȘĂ DE LUCRU - Complementul circumstanțial de mod

1. Subliniază complementele circumstanțiale de mod din propozițiile următoare și precizează partea de vorbire prin care se exprimă și cazul, acolo unde este posibil.

- Vorbește corect limba germană. _____
- Scrie ca mama. _____
- Se comportă aiudoma fratelui său. _____
- Este mai atent decât acela. _____
- Se poartă asemenea alor tăi. _____
- A alergat ca primul. _____
- A acționat asemenea celor trei. _____

2. Bifează enunțurile în care cuvintele subliniate sunt complemente circumstanțiale de mod.

- Merge greu la deal. ☐
- Căra un sac greu. ☐
- Ajută pe toți cu plăcere. ☐
- Cititul cu plăcere nu pare dificil. ☐

3. Analizează complementele circumstanțiale de mod.

Deși era mai isteț decât ceilalți, învăța asemenea celor patru care participau permanent la concursuri. Vorbea românește foarte bine și toți îl priveau ca pe fratele lor.

4. Construiește două enunțuri în care complementul circumstanțial de mod să fie:

format prin derivare

format prin conversiune

FIȘĂ DE LUCRU – **Complementul direct**

1. Subliniază complementele directe din propozițiile următoare și precizează partea de vorbire prin care se exprimă și cazul, acolo unde este posibil.

- I-am văzut pe colegii tăi la meci.
- Am ajutat-o pe dumneaei la magazin.
- Îi cunoașteți pe cei cinci?
- Îl știu pe primul care s-a prezentat.

Complement direct exprimat prin substantiv	Complement direct exprimat prin pronume	Complement direct exprimat prin numeral

2. Încercuiește enunțurile în care există complement direct.

- Atlasul este pe dulap.
- L-am sunat pe fratele tău.
- Mă bazez pe tine.
- Te cunosc pe tine.

3. Analizează complementele directe:

Am discutat despre cartea pe care mi-ați dat-o . V-am văzut întrebând-o pe vânzătoare. I-am ascultat pe cei doi povestind-o și i-am înțeles pe aceștia atunci.

4. Construiește două enunțuri în care să existe:

- două complemente directe având ca regent același verb;

- un complement direct în acuzativ fără prepoziție.

FIȘĂ DE LUCRU - Complementul indirect

1. Subliniază complementul indirect din enunțurile următoare, apoi completează tabelul:

- I-am oferit bunicii un buchet de flori.
- Azi am discutat despre concurs.
- Vom merge cu cei doi în excursie.
- Le-am dat celor doi câte o carte.
- Câinele s-a repezit asupra hoților.
- A votat împotriva primului.
- Vorbește contra alor săi.
- Se mândrește cu acesta.

Complement indirect exprimat prin substantiv	Cazul	Complement indirect exprimat prin pronume	Cazul	Complement indirect exprimat prin numeral	Cazul

2. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate:

- Ne-a chemat ieri la școală. _____
- Ne-a dat o temă ușoară. _____
- A luptat împotriva trădătorilor. _____
- Bunicul este împotriva mincinoșilor. _____
- A discutat despre cei trei. _____
- Discuția despre cei trei ne interesa. _____

3. Analizează părțile de vorbire prin care se exprimă complementele indirecte din enunțurile:

Ieri v-a vorbit despre importanța corectitudinii. De altfel, întotdeauna a luptat contra acelor care mințeau. Despre ai voștri a avut numai cuvinte de laudă și a stabilit cu dumnealui să ofere câștigătorilor bilete la film. Primului i-a dat și un pachet cu instrumente de scris.

4. Construiește două enunțuri în care să existe complement indirect:

- exprimat prin pronume de politețe, în cazul acuzativ;
- _____
- exprimat prin substantiv defectiv de singular, în cazul dativ.
- _____

Citește cu atenție textul de mai jos:

A doua zi, rezemat de fereastra cu gratii din turn, Cocârț se uita, cu jind și amar, la priveliștea fără seamăn de-afară.

Soarele sclipea sus. Veneau adieri proaspete și răcoroase, cu mireasmă de rășină. Ciripeau păsări. Se rotea un vultur în înaltul cerului. Pe-o creangă subțire de brad, aproape de fereastră, s-a ivit o veveriță... S-a legănat, jucându-se singură, să-i treacă de urât, s-a ridicat în două labe să-și netezească mustățile, a ronțăit ceva, s-a apărat de țânțari cu pământul cozii, apoi s-a mistuit în desigur ramurilor.

(Cezar Petrescu, „Cocârț și bomba atomică”)

1. Transcrie două predicate verbale exprimate prin verbe la moduri diferite.

1 punct

2. Alcătuiește un enunț în care să existe un predicat nominal (format dintr-un verb copulativ la modul imperativ) cu nume predicativ exprimat prin adjectiv variabil cu două forme.

1 punct

3. Precizează felul subiectului din ultima propoziție a fragmentului dat.

1 punct

4. Analizează primele două subiecte exprimate din fragmentul de mai sus.

1 punct

5. Transcrie, din primul enunț, două atribute exprimate prin părți de vorbire diferite, precizând felul acestora.

1 punct

6. Construiește un enunț în care să folosești un atribut exprimat prin pronume personal de politețe în cazul genitiv.

1 punct

7. Selectează două complemente circumstanțiale de loc.

1 punct

8. Adaugă propoziției următoare încă două complemente diferite: *Ciripeau păsări*.

1 punct

9. Alege varianta pe care o consideri corectă pentru enunțul:

1 punct

Propoziția *Soarele scli pea sus* este alcătuită din:

- a. subiect / substantiv comun; predicat verbal / verb predicativ; complement circumstanțial de loc / adverb de loc;
- b. complement direct / substantiv comun; predicat verbal / verb predicativ; complement circumstanțial de loc / adverb de loc;
- c. subiect / substantiv comun; predicat verbal / verb predicativ; complement circumstanțial de mod / adverb de loc;

10. Continuă, în 5-7 rânduri, fragmentul dat, adăugând două subiecte, două predicate nominale formate cu verbe copulative diferite, două atribute, un complement direct și un complement indirect.

1 punct

SUCCES!

FIȘĂ DE EVALUARE – **Sintaxa 2**

Citește cu atenție textul:

Dragă Sergiu,

Cred că mi-am găsit vocația! Sau, mă rog, una dintre ele! Se pare că am stofă de poet! [...] În fine, ca să pricepi și tu, un poet scrie versuri! Hai că versurile știi ce sunt [...]. Dar poetul scrie așa... din suflet și despre el, despre ce simte și despre ce trăiește el. Și stai să vezi cum [...].

(după Horia Corcheș, „Istoria lui Răzvan”)

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

1 punct

1. În enunțul *Hai că versurile știi ce sunt* există:

- a. un predicat verbal;
- b. două predicate verbale;
- c. trei predicate verbale;

1 punct

2. În fragmentul dat există predicate verbale exprimate prin verbe la modurile:

- a. indicativ; condițional-optativ; conjunctiv;
- b. indicativ; conjunctiv; imperativ;
- c. indicativ; condițional-optativ; imperativ

1 punct

3. Primele trei subiecte din textul dat sunt, în ordine:

- a. Sergiu; tu; un poet;
- b. tu; un poet; versuri;
- c. tu un poet; versurile;

1 punct

4. Subiectul predicatului **am găsit** este:

- a. eu;
- b. subînțeles;
- c. inclus

1 punct

5. În fragmentul dat există atribute în cazurile:

- a. vocativ; acuzativ;
- b. acuzativ;
- c. vocativ; nominativ;

1 punct

6. Substantivul **versuri** este folosit în text cu funcțiile sintactice de:

- a. complement direct; complement direct;
- b. complement direct; subiect;
- c. subiect; subiect;

7. Complementele circumstanțiale de mod din text sunt exprimate prin:

- a. adverb de mod; substantiv comun;
- b. pronume personal; adverb de mod;
- c. substantiv; pronume personal;

1 punct

8. În text există:

- a. un complement indirect exprimat prin pronume personal;
- b. două complemente indirecte exprimate prin pronume personal;
- c. niciun complement indirect exprimat prin pronume personal;

1 punct

9. Structura sintactică a enunțului *Dar poetul scrie așa* este:

- a. subiect, predicat verbal; complement direct;
- b. complement direct; predicat verbal; complement circumstanțial de mod;
- c. subiect; predicat verbal; complement circumstanțial de mod;

1 punct

10. Propoziția *Cred* poate fi dezvoltată adăugând:

- a. un subiect și un atribut;
- b. două atribute;
- c. două complemente.

1 punct

SUCCES!

FIȘĂ DE EVALUARE - **Textul nonliterar. Adverbul. Prepoziția.**

Conjunția. Interjecția

Citește cu atenție textul următor, pentru a rezolva apoi exercițiile de mai jos.

SEBASTIAN, Mihail (pseudonim al lui Iosef M. Hechter; 1907, Brăila – 1945, București), dramaturg, prozator, gazetar și eseist. Urmează cursul elementar la Liceul „N. Bălcescu” în orașul natal. În 1926 își susține bacalaureatul, teza sa fiind deosebit de apreciată de președintele comisiei, Nae Ionescu. Va absolvi în 1929 Facultatea de Drept la Universitatea din București, pregătindu-și doctoratul la Paris. Debutează cu versuri în 1926, la revista „Lumea” din Iași, sub pseudonimul Eraclie Pralea, apoi își începe colaborarea de lungă durată la „Cuvântul”, fiind și redactor al acestui ziar.

Activ pe mai toate tărâmurile scrisului literar, Sebastian s-a revelat întâi în publicistică. Cronicar literar, teatral, muzical, plastic, cinematografic, a profesat și ziaristica propriu-zisă, semnând articole pe teme curente (politice, sociale, economice, educative etc.), reportaje, note și evocări.

(Dumitru Micu, „Dicționarul General al Limbii Române”)

- 1. Completează spațiile punctate din enunțurile de mai jos, selectând termenii corespunzători din paranteză.**
(literari/științifici; informa/emoționa; ficțiunea/realitatea)

3 x 0,50
→ 1,50 puncte

Textul nonliterar are scopul de a-l _____ pe cititor,
respectând _____. Un astfel de text conține termeni _____.

- 2. Transcrie, din textul dat, o secvență conținând o informație despre pregătirea intelectuală a scriitorului Mihail Sebastian.**

1 punct

.....

.....

- 3. Scrie un text, de 40-60 de cuvinte, prin care să anunți lansarea primului tău volum de poezii, în cadrul săptămânii „Școala altfel”.**

1,50 puncte

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Subliniază, din seria următoare, termenii care se înscriu în câmpul lexico-semantic al **scriitorului**.

**dramaturg / dansator / pseudonim / prozator /
pictor / doctor / romancier.**

4 x 0,25
→ 1 punct

5. Bifează căsuța din dreptul afirmațiilor corecte.

- Adverbul are grade de comparație.
- Prepozițiile impun cazul nominativ.
- Conjunctiile sunt coordonatoare și subordonatoare.
- Unele interjecții pot avea funcția sintactică de predicat verbal.

☐
☐
☐
☐

4 x 0,25
→ 1 punct

6. Notează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțurile următoare.

8 x 0,25
→ 2 puncte

- Te-aș fi ajutat la lecții, de m-ai fi rugat din timp.
- Apoi, de! unde nu e cap, vai de picioare!
- Tema de azi mi s-a părut ușoară.
- Este ușor să-ți faci prieteni.
- Mihai și Ana au votat contra.
- În camera bunicii miroase a busuioc.
- Ei s-au declarat contra proiectului nostru.
- A, ce bine că te-am întâlnit!

7. Alcătuieste un enunț în care adverbul **departe** să fie la gradul de comparativ de inferioritate.

1 punct

8. Justifică virgula din enunțul *Hei, ce bine este acasă!*

1 punct

SUCCES!

MODEL DE TEZĂ 1 – SEMESTRUL I

Se dă textul. Citește-l cu atenție!

„Pitiță în banca sa ca într-o tranșee, ascunsă după meterezul din față – cel mai spătos coleg – Eugenița dintr-a cincea trăiește emoțiile infanteristului în pragul atacului inamic. «M-ascultă! M-ascultă!!! Și nici titlul lecției nu-l știu... Uf, a-nchis catalogul, n-ascultă astăzi.», răsuflă ea ușurată și se îndreaptă în bancă, asudată, dar victorioasă. Slavă ție, zeiță a infanteriei fără muniții, atacul nu va avea loc. Deodată se strâmbă ca săgetată într-o măsă: profesorul întreabă fără catalog, din bănci! Eugenița se pitulează din nou în spatele meterezului, cu ochii închiși, așteptând glonțul rătăcit al vreunei întrebări. «Numai de nu m-ar pocni!» Ascultă pașii grei ai profesorului printre bănci și se lipește și mai tare de pupitru, ca un calcan de fundul mării. «Babi... cum? Babilonienii? Cine-or mai fi și ăștia? Sunt un popor care nu mai sunt?! Încurcată mai e și istoria asta!... Dar nu trebuie să se vadă că nu știu», plănuiește mica strategă, hotărâtă să folosească toate resursele camuflajului.» O să ridic mâna la orice întrebare. Eu! Eu! Spun eu, tovarășe profesor. În ce epocă au trăit? Știu eu! Eu! Spun eu!» Și, lungită peste bancă, cu mâna în aer, pare o praștie întinsă, din care e gata să-și ia zborul... răspunsul. «Am scăpat, am scăpat, se bucură fetița, întreabă pe ai de nu ridică mâna. Hehe... Ce războaie au dus? Au avut și războaie?! Numai de nu m-ar întreba... Eu! Eu! Hait, se uită la mine... O să dau drumu' la creion sub bancă... M-aplec și-l caut...». Stratega intră sub bancă. A găsit creionul și, ghemuită dedesubt, îi roade nervos capătul. Uf, a răspuns altul. Iese... strategic, ștergându-și absorbită genunchii de praf. «Cine a fost Hamurabi? De unde să știu eu? Sunt pierdută, iar se uită la mine! Acum o să scap penarul și-o să adun toate penițele, căpăcelele de creion, ascuțitoarea, guma... Până atunci o să răspundă altul...» – Să spun eu? Eugenița se răsucesce cu inocență spre vecinul din spate, din stânga, din dreapta. «Eu?» Da, chiar ea. Infanteristul a fost lovit de moarte. Se ridică șovăitoare, palidă, și îngaimă cu glasul pierdut: – Ha... Hamuba... Habamu... Habar... n-am, tovarășe profesor...”

(M. Sântimbreanu, „Recreația mare”)

Cerințe:

1. Precizează două moduri de expunere folosite în text.

1 punct

2. Indică două figuri de stil prezente în text. Numește-le!

1 punct

3. Transcrie o idee principală din fragment.

1 punct

4. Precizează câte un sinonim potrivit în text pentru cuvintele:
inamic și **se pitulează**.

1 punct

5. Scrie doi termeni din familia lexicală a cuvântului **a ascuți**.

1 punct

6. Identifică grupurile de sunete din cuvintele: **ăștia**; **emoțiile**.

1 punct

7. Indică modul și timpul (unde este cazul) verbelor următoare:
întreabă, or fi, să ia, ar întreba, o să dau

1 punct

8. Analizează predicatele din enunțul următor:
„Sunt pierdută, iar se uită la mine!”

1 punct

9. Rezumă, în 5-7 rânduri, fragmentul dat.

2 puncte

Citește cu atenție textul propus mai jos:

De vreo trei nopți, Niculiță doarme tare neliniștit, adică mai mult nu doarme. Se învârte de pe o parte pe alta, stă o vreme întins pe spate, dă țolul la o parte, că-i prea cald, apoi iar se întoarce și se acoperă: parcă îl ia cu fiori de frig. Febra nici nu-i crește, nici nu-i scade, nu-l doare nimic și el nici nu se crede bolnav. Vede că într-un colț, sub o icoană, pâlpâie un sâmbure de lumină și știe că e candela lor, pe care mamă-sa o lasă aprinsă și peste noapte, de când el nu prea poate dormi. Știe că mamă-sa se scoală de multe ori și vine lângă patul lui, se apleacă peste perină și aproape totdeauna îi spune, punându-și mâna rece pe fruntea lui:

- Iar nu dormi, Niculiță? Închide ochii, cu ei deschiși cum să adormi?
- Dumneata de ce nu dormi? Ți-e frică să nu fiu bolnav, nu-i așa? De aceea lași și candela aprinsă.
- O las să nu-ți fie frică în întuneric, că te trezești mereu. Pe întuneric ți-e urât.
- Mie nu mi-e urât.

Spunea adevărul: nu-i era urât. Se gândea la atâtea lucruri la care până acum nu se gândise... Mai întâi, iată, liniștea asta nemaipomenită, care stăpânea în împărăția nopții! Niciodată peste zi nu i-a țiuit în urechi o astfel de liniște. Se împânzise în cameră, pătrundea de-afară, parcă nu numai prin ferestre, ci și prin pereți, cobora și din pod și se strecura prin tavanul de scânduri și grinzi. Izvora și din masă, din scaune, din lavițe, din ștergarele de pe pereți.

(Ion Agârbiceanu, „Străjerul”)

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

• Construcția **un sâmbure de lumină** înseamnă:

- a. un sâmbure al unui fruct luminos;
- b. un foc care aruncă multă lumină,
- c. o sursă de lumină slabă;
- d. o sursă de lumină puternică.

0,50 puncte

• Seria care cuprinde numai cuvinte derivate este:

- a. frumusețe; visare; a reteza; a împacheta;
- b. nepăsare; a străluci; a refuza; săritură;
- c. dezonoare; a înflori; respect; a reveni.
- d. neclar; claritate; a rescrie; a înfiora;

1 punct

2. Selectează, din textul dat, câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele de mai jos.

• se sucește	_____	• tăcere	_____
• teamă	_____	• odaie	_____

0,50 puncte

3. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate în text.

- aprinsă _____
- de pe _____

4. Precizează un mod de expunere, identificat în textul dat.

0,40 puncte

5. Scrie o idee principală/secundară pentru primul alineat al textului citat.

1 punct

6. Obține, prin derivare, verbe de la cuvintele de mai jos.

1 punct

- cald
- șir
- repede
- înalt

7. Notează modul verbelor din enunțul

Iar nu dormi, Niculiță? Închide ochii ... cum să adormi?

0,60 puncte

8. Alcătuieste două enunțuri în care verbul **a fi** să aibă valoare predicativă, respectiv, copulativă.

1 punct

9. Scrie o continuare (de 50-70 de cuvinte) a textului dat, așa cum îți imaginezi tu. Să respecti regulile de exprimare, de scriere, de punctuație, de așezare în pagină, de lizibilitate.

3 puncte

MODEL DE TEZĂ 1 – SEMESTRUL AL II-LEA

Citește cu atenție textul, apoi răspunde cerințelor:

De cum a dat gură de primăvară, moșul a-nceput s-o ducă greu de tot. Își isprăvise tot ce strânsese peste vară și bucatele erau scumpe foc (...). Într-o zi, iacătă-l în fața primarului.

– Văd că toată lumea duce bani de aici. Va fi pesămnă, vrun ajutor pentru oamenii bătrâni și săraci ca mine, în vremea asta de scumpe crâncenă. (...)

– Dumneata nu poți căpăta, moș Miroane, îi răspunse primarul. N-ai pe nime în război.

– Dar nici acasă!

(I. Agârbiceanu, „Darul lui moș Miron”)

1. Precizează un mod de expunere identificat în text.

0,50 puncte

2. Numește personajele prezente la acțiune.

0,50 puncte

3. Explică sensul din text al structurii *a dat gură de primăvară*.

0,50 puncte

4. Precizează motivul pentru care bătrânul merge la primar.

0,50 puncte

5. Analizează sintactic și morfologic cuvintele subliniate în text.

4x0,50
2 puncte

6. Alcătuieste enunțuri în care pronumele *dumneata* să apară în alte două cazuri diferite. Precizează-i funcția sintactică.

2x0,75
1,5 puncte

7. Extrage, din text, câte un adverb și câte un adjectiv și precizează funcția lor sintactică.

2x0,50
1 punct

8. Imaginează, în 10-12 rânduri, o posibilă continuare a fragmentului dat.

3 puncte

MODEL DE TEZĂ 2 – SEMESTRUL AL II-LEA

Citește cu atenție textul propus, pentru a răspunde apoi cerințelor de mai jos.

Foaie verde și-un bujor,
Plânge-mă, mamă, cu dor,
Că ți-am fost vrednic fecior,
Și de grijă ți-am purtat,
Ogorul ți l-am lucrat.
Iar de când m-am cătănit,
Viața mi s-a otrăvit.
Că tânjesc în țări străine
Și tot plâng gândind la tine.

Mult mi-e dor, mămucă, dor,
De cel codru frățior,
Și de stâna cea cu oi,
Și de cântic de cimpoi!
Mult mi-e dor, mămuca mea,
De cea mândră viorea
Care mă iubeam cu ea!

(text din literatura populară)

1. Justifică utilizarea virgulelor din structura *Mult mi-e dor, mămuca mea*,...

1 punct

**2. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text:
verde; *că*; *-e*; *mea*.**

4 x 0,25
→ 1 punct

**3. Stabilește funcția sintactică și cazul cuvintelor subliniate în următoarea
secvență: *Că tânjesc în țări străine / Și tot plâng gândind la tine.***

4 x 0,25
→ 1 punct

**4. Alcătuieste două enunțuri, în care substantivul *codru* să îndeplinească
funcțiile sintactice de nume predicativ, respectiv de complement direct.**

2 x 0,25
→ 0,50 puncte

5. Transcrie, din textul-suport, patru termeni din câmpul lexico-semantic al *vieții la țară*.

4 x 0,25
→ 1 punct

6. Continuă enunțul de mai jos, valorificând textul dat.

0,50 puncte

Tânărul își exprimă tristețea provocată de

7. Notează elementele de versificație specifice unui text popular, identificate în textul dat.

1 punct

8. Redactează o scrisoare, de 8-10 rânduri, pe care tânărul din text (Radu, aflat în armată în orașul Călărași), o trimite mamei lui. Vei valorifica textul-suport. Vei respecta regulile de redactare a unei scrisori și regulile de exprimare, de scriere, de punctuație, de așezare în pagină.

3 puncte

